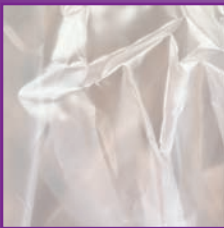

DE IMMIGRATIE IN BELGIË AANTALLEN, STROMEN EN ARBEIDSMARKT

Rapport 2009

Algemene Directie Werkgelegenheid en Arbeidsmarkt

Deze brochure is gratis te verkrijgen:

- Telefonisch op het nummer 02 233 42 11
- Door rechtstreekse bestelling op de website van de FOD: www.werk.belgie.be
- Schriftelijk bij de Cel Publicaties: van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Ernest Blerotstraat 1
1070 BRUSSEL
Fax: 02 233 42 36
E-mail: publicaties@werk.belgie.be

Deze publicatie is ook raadpleegbaar op de website van de FOD: www.werk.belgie.be

Cette brochure peut être également obtenue en français.

© FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Alle rechten voorbehouden voor alle landen. Niets uit deze uitgave mag geheel of gedeeltelijk worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de Directie van de communicatie van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. Indien de veelevoudiging van teksten uit deze brochure echter strikt niet-commercieel gebeurt, voor informatieve of pedagogische doeleinden, is dit toegestaan met bronvermelding en, in voorkomend geval, met vermelding van de auteurs van de brochure.

De redactie van deze brochure werd afgesloten op 15 oktober 2009

Coördinatie: Directie van de communicatie

Redactie: Afdeling van de studie van de arbeidsmarkt van de Algemene Directie Werkgelegenheid en Arbeidsmarkt

Lay-out: Rilana Picard

Omslagachtergrond: Isabelle Rozenbaum

Druk: Drukkerij Bietlot

Verstreding: Cel Publicaties

Verantwoordelijke uitgever: Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Wettelijk depot: D/2009/1205/56

M/V

De termen “personen”, “buitenlanders”, “werknemers”, en “werkgevers” verwijzen in deze brochure naar personen van beide geslachten.

Voorwoord

Elk jaar publiceert de OESO een rapport van het Systeem voor permanente observatie van de internationale migraties¹ (Système d'observation permanente des migrations (SOPEMI)). Dat rapport is grotendeels gebaseerd op de bijdragen van een dertigtal nationale correspondenten. Dit document is het Belgisch rapport met het oog op de opmaak van het internationale rapport voor 2009. Hierin wordt een overzicht gegeven van de recente migratietrends en van de evolutie inzake het migratie- en inburgeringsbeleid in België in 2007.

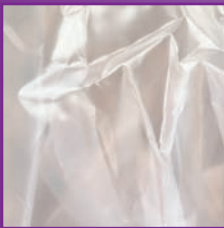
Het eerste gedeelte geeft een beschrijving van de populaties van Belgen en vreemdelingen die op het Belgisch grondgebied verblijven en van de evolutie in de periode 1983 tot eind 2007. In dat eerste hoofdstuk worden ook de recentste evolutie van de natuurlijke aangroei (de geboorten verminderd met de overlijdens) en de verwerkingen van de Belgische nationaliteit tot 2007 geanalyseerd.

Het tweede gedeelte behandelt de migratiestromen van Belgen en buitenlanders en de evolutie van het migratiesaldo tussen 2006 en 2007.

Het derde hoofdstuk geeft een kijk op de situatie van de asielzoekers en de vluchtelingen. Er worden vragen in behandeld, zoals: Hoeveel asielaanvragen werden er tot 2007 ingediend? Welk traject moet een asielzoeker doorlopen? Hoeveel asielzoekers worden erkend als vluchteling? Welke zijn de nieuwe wetten op gebied van het asielvraagstuk en de bescherming van personen die bedreigd worden in hun land van herkomst?

In een vierde hoofdstuk worden de vreemdelingen belicht vanuit de invalshoek van de werkgelegenheid en werkloosheid. Na te hebben

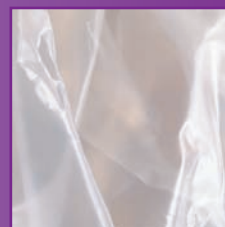
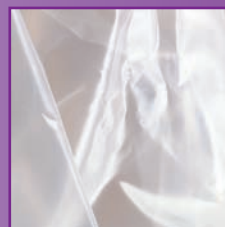
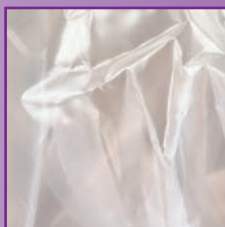
¹ « Internationale migratie perspectieven ». Het rapport 2009 werd gepubliceerd op 02 juli 2009.

toegelicht aan welke voorwaarden ze moeten voldoen om toegang te krijgen tot de Belgische arbeidsmarkt, onderzoeken we de evolutie van het aantal instromende buitenlandse werknemers die in België werden geregistreerd tussen 1990 en tot 2007. Vervolgens volgt een raming van de totale –Belgische en buitenlandse – beroepsbevolking tot 2007 en een vergelijking van hun werkzaamheids- en werkloosheidsgraad uitgaande van diverse administratieve gegevens.

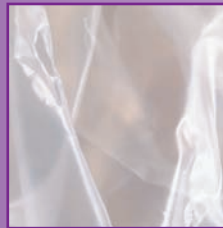
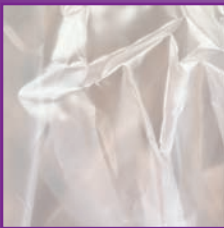
In het vijfde hoofdstuk onderzoeken we de gegevens uit de arbeidskrachtenenquête. Met die gegevens wordt het mogelijk de positie te onderzoeken van de allochtonen (en niet enkel van de personen met vreemde nationaliteit) op de arbeidsmarkt, alsook om nieuwe indicatoren aan te reiken die met name betrekking hebben op het scholingsniveau of op deeltijdarbeid.

Het zesde en laatste hoofdstuk is gewijd aan de politieke actualiteit op het vlak van de migratie.

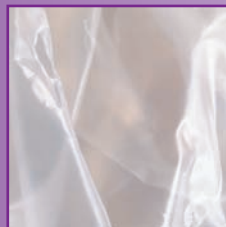
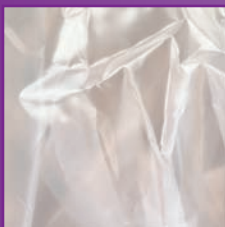
Inhoudstafel

Voorwoord	3
Inhoudstafel	5
Lijst van tabellen en grafieken	8
Lijst van afkortingen	9
1 Aantallen en structuur van de buitenlandse bevolking in België ..	11
1.1 Demografische kenmerken van de buitenlandse bevolking	12
1.1.1 Nationaliteit van in België verblijvende vreemdelingen	12
1.1.2 Uitsplitsing per geslacht en leeftijdsgroep van de buitenlandse bevolking ..	13
1.1.3 Opsplitsing van de vreemdelingen per Belgische regio	13
1.2 Aangroei van de totale en buitenlandse bevolking	14
1.2.1 De natuurlijke aangroei	15
1.2.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit	15
2 Migratiestromen vanuit en naar België	19
2.1 Immigraties	19
2.2 Emigraties	21
2.3 Migratiesaldo of netto immigraties	22
3 De asielzoekers en de vluchtelingen	23
3.1 Het aantal ingediende asielaanvragen	23
3.2 De procedure en het aantal erkende vluchtelingen	24
3.2.1 De asielprocedure	24
3.2.2 De subsidiaire beschermingsstatus	25
3.2.3 Aantal erkende vluchtelingen	25
3.2.4 Regularisatie van de langdurige asielprocedures	26
3.3 Opvang van asielzoekers	27
4 Werkgelegenheid en werkloosheid bij buitenlandse werknemers: administratieve bronnen	29
4.1 Toegang tot de arbeidsmarkt: wetgeving	29
4.1.1 Niet –Europese werknemers	29
4.1.2 Europese werknemers : beginsel van het vrij verkeer	30
4.1.3 Werknemers uit de nieuwe EU-Lidstaten: overgangstermijn	30
4.2 De instroom van buitenlandse werknemers	31
4.2.1 De instroom van loontrekkenden	31
4.2.2 De arbeidskaarten C	32
4.2.3 De instroom van hooggeschoolde werknemers	32
4.2.4 De instroom van zelfstandigen	33
4.3 Buitenlandse beroepsbevolking op de arbeidsmarkt	35
4.3.1 Administratieve bronnen	35
4.3.2 Definities	35

4.3.3	De beroepsbevolking	36
4.3.4	De binnenlandse werkgelegenheid en de werkzaamheidsgraad	38
4.3.5	Werkloosheid	40
5	Werkgelegenheid en werkloosheid van de allochtone werknemers: EAK	43
5.1	Definities	43
5.2	De beroepsbevolking	44
5.2.1	Activiteitsgraad	44
5.2.2	Samenstelling van de beroepsbevolking	44
5.3	De niet-werkende beroepsbevolking	46
5.3.1	Werkloosheidsgraad	46
5.3.2	Werkloosheidsgraad en scholingsniveau	47
5.3.3	Langdurige werkloosheid	48
5.4	De werkende beroepsbevolking	48
5.4.1	Werkzaamheidsgraad	48
5.4.2	Werkzaamheidsgraad en scholingsniveau	50
5.4.3	Beroepsstatuut	50
5.4.4	Deeltijdarbeid	52
5.4.5	Tijdelijk werk	52
5.4.6	Toestand van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête	53
6	Actualiteit op politiek en wetgevend vlak	55
6.1	Wijziging van de verblijfswet	55
6.2	Politieke actualiteit	55
	Bibliografie	57
	Bijlagen	57

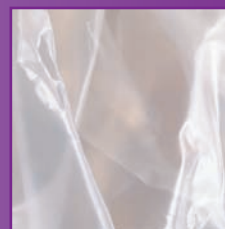
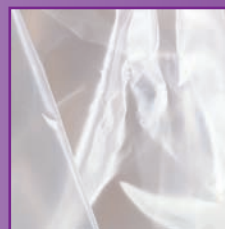
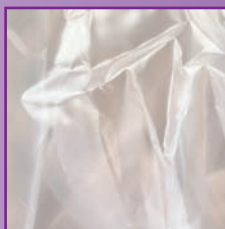
Lijst van tabellen en grafieken

Tabel 1:	Belangrijkste buitenlandse nationaliteiten in België
Tabel 2:	Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens gewest
Tabel 3:	Evolutie van het aandeel van de buitenlandse bevolking in elk gewest
Tabel 4:	Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens land van de vorige nationaliteit
Tabel 5:	Immigraties naar de belangrijkste nationaliteiten
Tabel 6:	Emigraties naar de belangrijkste nationaliteiten
Tabel 7:	Netto immigraties (migratiesaldo) naar de belangrijkste nationaliteiten
Tabel 8:	Beslissingen ten gronde door het CGVS
Tabel 9:	Belangrijkste landen van herkomst van in 2007 erkende vluchtelingen
Tabel 10:	Afgegeven eerste arbeidskaarten B
Tabel 11:	Arbeidskaart B voor hooggeschoolde werknemers en directiefuncties van de 9 meest voorkomende nationaliteiten
Tabel 12:	Startende zelfstandigen en helpers in de loop van het jaar
Tabel 13:	Beroepsbevolking volgens de voornaamste nationaliteiten
Tabel 14:	Binnenlandse niet-loontrekkende werkgelegenheid volgens de voornaamste nationaliteiten
Tabel 15:	Werkloosheid volgens de voornaamste nationaliteiten
Tabel 16:	activiteitsgraad volgens nationaliteit en geboorteland in 2007
Tabel 17:	Verdeling van de totale beroepsbevolking volgens nationaliteit en geboorteland in 2007
Tabel 18:	Verdeling naar geslacht van de totale beroepsbevolking volgens nationaliteit en geboorteland in 2007
Tabel 19:	Werkloosheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2007
Tabel 20:	Langdurige werkloosheid naar nationaliteit en geboorteland in 2007 - In % van de beroepsactieve bevolking
Tabel 21:	Werkzaamheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2007
Tabel 22:	Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau volgens de nationaliteit en het geboorteland in 2007
Tabel 23:	Onvrijwillige deeltijdarbeid (ODA) naar nationaliteit en naar geboorteland in 2007 - in % van het aantal deeltijdwerkers

Grafieken

Grafiek 1:	Aantallen buitenlanders en in het buitenland geboren personen die in België wonen
Grafiek 2:	Verdeling van de Belgische en buitenlandse bevolking per leeftijds categorie eind 2007
Grafiek 3:	Bijdragen (%) aan de groei van de totale Belgische bevolking
Grafiek 4:	Aantal netto verwervingen van de Belgische nationaliteit
Grafiek 5:	Evolutie van de bevolking van Marokkaanse oorsprong in België
Grafiek 6:	Evolutie van het migratiesaldo van de Belgen en de buitenlanders
Grafiek 7:	Jaarlijkse evolutie van het aantal asielaanvragen
Grafiek 8:	Activiteitsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht

- Grafiek 9: Werkzaamheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht
Grafiek 10: Werkloosheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht
Grafiek 11: Verdeling van de beroepsbevolking naar scholingsniveau in 2006
Grafiek 12: Werkloosheidsgraad volgens scholingsniveau in 2007
Grafiek 13: Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun nationaliteit in 2007
Grafiek 14: Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun geboorteland in 2007
Grafiek 15: Toestand van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête

Lijst van afkortingen

- ADSEI: Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
(ex-NIS)
CIMIRe: Comptes Individuel Multisectoriel – Multisectoriële Individuele Rekening
CGVS: Commissariaat-generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen
DVZ: Dienst Vreemdelingenzaken
EER: Europese Economische Ruimte
EAK: Arbeidskrachtenenquête
EU: Europese Unie
FOD: Federale Overheidsdienst
FOD WASO: Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
FOREM: Office Communautaire et Régional de la Formation professionnelle et de l'Emploi (Waalse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding)
KMO: Kleine en Middelgrote Ondernemingen
KUL: Katholieke Universiteit Leuven
MH: Mensenhandel
NBB: Nationale Bank van België
NGO: Niet-gouvernementele organisatie
OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
RSVZ: Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
RSZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
RvV: Raad voor Vreemdelingenbetwistingen
SOPEMI: Système d'observation permanente des migrations (Systeem voor permanente observatie van de migraties)
VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

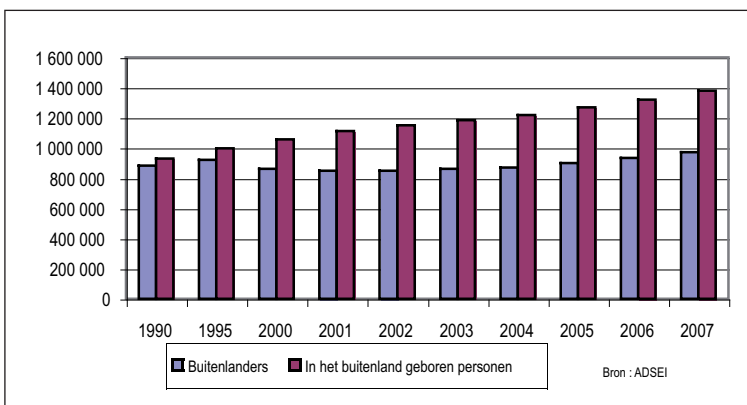

1 Aantallen en structuur van de buitenlandse bevolking in België

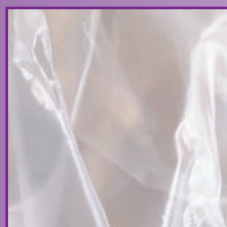
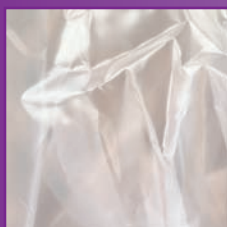
Op 31 december 2007 telde België 10.666.866 inwoners², onder wie 971.448 personen met een vreemde nationaliteit, ofwel 9,11% van de totale bevolking (tegenover 8,81% in 2006). Zo bereikt het aandeel van de buitenlanders in België de drempel van 9%, een percentage dat ook bereikt werd in de jaren 1990. Het aantal buitenlanders en hun aandeel in de totale bevolking vertoont een dalende trend sinds 1995, en bereikte zijn laagste niveau in 2001 (8,21% van de totale bevolking, 846.734 personen). Sinds 2002 is er weer sprake van een omgekeerde tendens en vertoont het aantal buitenlanders in België een lichte stijging.

Gelet op het grote aantal vreemdelingen dat sedert de jaren '90 (voor meer details zie punt 1.2.2), de Belgische nationaliteit heeft verworven, is het interessant om een blik te werpen op het aantal personen, niet langer vreemdeling, maar wel in het buitenland geboren (van Belgische of buitenlandse nationaliteit). In 2007 waren 1.380.323 van de in België verblijvende personen geboren in het buitenland³ wat overeenstemt met 12,9% van de totale bevolking (tegenover 12,5% in 2006). We stellen dus vast dat dit aantal constant toeneemt.

Grafiek 1: Aantallen buitenlanders en in het buitenland geboren personen die in België wonen

2 Bijlage 1. Belgische en buitenlandse bevolkingsstroom
3 Bijlage 4. In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland

1.1 Demografische kenmerken van de buitenlandse bevolking

1.1.1 Nationaliteit van in België verblijvende vreemdelingen

Het merendeel van de in België verblijvende vreemdelingen (68%) zijn EU-burgers: eind 2007 verbleven 658.589 onderdanen van de Europese Unie in België, een stijging met 2,3% ten opzichte van eind 2005. De Italianen vormen de grootste buitenlandse bevolkingsgroep hoewel hun aantal tussen 2006 en 2007 opnieuw met 1,68% is afgenomen; eind 2007 waren ze nog steeds met 169.027 (zie onderstaande tabel 1). Dan volgen de onderdanen uit de buurlanden: de Fransen (130.568) en de Nederlanders (123.454) van wie de aantallen op één jaar lichtjes –met respectievelijk 4,4 en 5,5%– zijn gestegen. Tenslotte zijn de Roemenen (15.253) de Europese bevolkingsgroep die het sterkst is toegenomen, met 49,6% tussen december 2006 en december 2007.

Tussen 2006 en 2007 is de niet-Europese bevolking afgenomen met 0,7%. De Marokkaanse en Turkse gemeenschap zijn de grootste onder de niet-Europese bevolking met respectievelijk 79.858 en 39.532 personen, gevolgd door de Kongolese gemeenschap met 15.027 onderdanen in België. Daar waar de Marokkaanse en de Turkse gemeenschappen tussen 1999 en 2007 in aantal sterk zijn afgenomen (een daling met respectievelijk 34,5% en 42,8%) door de invoering in 2000 van de nieuwe naturalisatiewet (zie punt 1.2.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit), blijven ze nu zowat stabiel: tussen 2005 en 2007 is hun aantal maar zeer lichtjes gedaald (respectievelijk met -0,9 en -0,3 %).

Tabel 1: Belangrijkste buitenlandse nationaliteiten in België

	2006	2007	Evolutie ten opzichte van 2006
Italië	171.918	169.027	-1,7 %
Frankrijk	125.061	130.568	4,4 %
Nederland	116.970	123.454	5,5 %
Marokko	80.579	79.858	-0,9 %
Spanje	42.765	42.705	-0,1 %
Turkije	39.419	39.532	0,3 %
Duitsland	37.621	38.366	2,0 %
Portugal	28.724	29.800	3,7 %
Verenigd Koninkrijk	25.139	25.126	-0,1 %
Polen	23.212	30.392	30,9 %
Griekenland	15.742	15.181	-3,6 %
Kongo (DR)	14.216	15.027	5,7 %
Verenigde Staten	11.149	11.235	0,8 %
Roemenië	10.195	15.253	49,6 %
China	7.845	7.985	1,8 %
Algerije	7.776	8.131	4,6 %
Rusland	6.408	7.176	12,0 %
India	5.714	6.163	7,9 %
Andere landen	161.708	176.469	9,1 %
Totaal buitenlanders	932.161	971.448	4,2 %
Waarvan EU	617.250	658.589	6,7 %
Waarvan niet EU	314.911	312.859	-0,7 %

Bron: ADSEI (Bijlage 2)

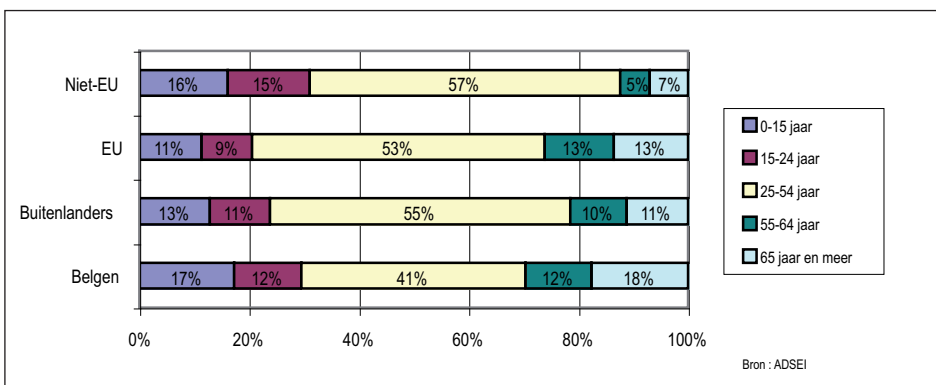

1.1.2 Uitsplitsing per geslacht en leeftijdsgroep van de buitenlandse bevolking

Tussen 1999 en 2007 bleef het aandeel van de vrouwen in de buitenlandse bevolking beneden 50%, terwijl het vrouwelijk aandeel in de Belgische bevolking ongeveer 51,2% bedroeg. Niettemin werd het evenwicht tussen beide geslachten geleidelijk hersteld, waarbij het vrouwelijk aandeel in de buitenlandse bevolking van 46% in 1989 gestegen is tot 49,1% in 2006 en 2007. Daarnaast zijn er wat de nationaliteiten betreft ook aanzienlijke verschillen in het aantal mannen en vrouwen: 48,4% van de Europese bevolkingsgroep en 50,3% van de niet-Europese bevolkingsgroep in België waren vrouwen. Bij de burgers van buiten de Europese Unie stellen we een groter aandeel vast van de vrouwen bij de personen met de Russische (60% vrouwen) en Braziliaanse⁴ (63,3% vrouwen) nationaliteit. Anderzijds stellen we vast dat de Tunesische vrouwen minder sterk zijn vertegenwoordigd met 38,2%.

Ook de leeftijdsstructuur van de buitenlandse bevolking verschilt van de Belgische (grafiek 2 infra). We stellen vast dat de buitenlandse bevolking jonger is dan de Belgische en dat ze zich vooral concentreert in de leeftijdsgroepen tussen 25 en 54 jaar. De niet-Europese bevolkingsgroep telt het minste bejaarden: slechts 7% is ouder dan 65 jaar tegenover 18% bij de Belgische en 13% bij de Europese bevolkingsgroep.

Grafiek 2: Verdeling van de Belgische en buitenlandse bevolking per leeftijdscategorie eind 2007

1.1.3 Opsplitsing van de vreemdelingen per Belgische regio

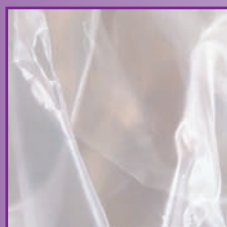
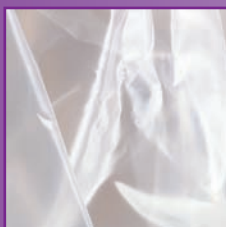
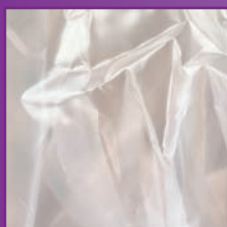
Eind 2007 telde het Vlaamse gewest in absolute cijfers het grootste aantal vreemdelingen (zie onderstaande tabel). In verhouding is het evenwel het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat met 28,1% van zijn totale bevolking het meeste vreemdelingen telt tegenover slechts 5,8% in het Vlaams gewest (en 9,3% in het Waals gewest).

Tabel 2: Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens gewest

	Mannen	Vrouwen	Totaal	Verhouding van de buitenlanders
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	146.544	148.499	295.043	28,14 %
Vlaams Gewest	183.531	170.839	354.370	5,75 %
Waals Gewest	164.822	157.213	322.035	9,32 %
Totaal	494.897	476.551	971.448	9,11 %

Bron: ADSEI

4 Voor meer details over de verhouding van vrouwen per nationaliteit, zie bijlage 2bis.

In elk gewest werd tussen eind 2006 en eind 2007 een lichte stijging opgetekend van het aantal buitenlanders, maar in het Vlaamse gewest was die het grootst (+6,8%).

Tabel 3: Evolutie van het aandeel van de buitenlandse bevolking in elk gewest

	2006	2007	Evolutie ten opzichte van 2006
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	283.527	295.043	4,06 %
Vlaams Gewest	331.694	354.370	6,84 %
Waals Gewest	316.940	322.035	1,61 %
Totaal	932.161	971.448	4,21 %
Bron: ADSEI			

1.2 Aangroei van de totale en buitenlandse bevolking⁵

De jaarlijkse aangroei van de totale bevolking tussen eind 2006 en eind 2007 bedroeg 0,78% (82.332 personen). De Belgische bevolking is toegenomen met 43.045 eenheden (+0,45%) en de buitenlandse bevolking met 39.287 eenheden (+4,2%).

De aangroei van de totale bevolking en deze van de Belgische en buitenlandse bevolking hangen af van drie factoren:

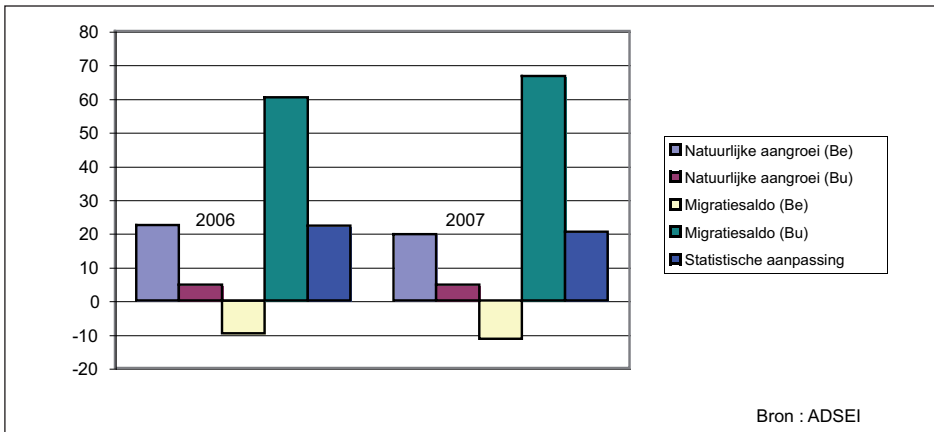
- De natuurlijke aangroei stemt overeen met de evolutie van de geboortes en sterfgevallen die opgetekend zijn in het desbetreffende jaar onder de Belgische en buitenlandse bevolking, of dus met het geboortecijfer min het sterftcijfer.
- Het migratiesaldo stemt overeen met de jaarlijkse evolutie van de immigraties en emigraties (meer bepaald het immigratiecijfer verminderd met het emigratiecijfer).
- Een andere factor beïnvloedt eveneens de evolutie van het respectieve aandeel van de Belgische en buitenlandse bevolking, met name het aantal naturalisaties.

Onderstaande grafiek 3 toont de impact van de natuurlijke aangroei en het migratiesaldo van de Belgen en de buitenlanders op de jaarlijkse aangroei van de totale bevolking die in België verbleef in 2006 en 2007. De bijdragen zijn berekend op basis van de gegevens vermeld in bijlage 1. De niet te verwaarlozen statistische aanpassing omvat de laatsttijdig geregistreerde wijzigingen (na de maand maart van het daaropvolgende jaar) en vooral de "registerwijzigingen", de personen die reeds in België verbleven zonder dat ze opgenomen waren in het bevolkingsregister: asielzoekers zijn bijvoorbeeld opgenomen in een wachtregister en worden pas opgenomen in het bevolkingsregister zodra ze erkend vluchteling zijn of geregulariseerd worden.

⁵ Bijlage 1. Belgische en buitenlandse bevolkingsstroom.

Grafiek 3: Bijdragen (%) aan de groei van de totale Belgische bevolking

We stellen vast dat vooral de buitenlandse migratiestromen bijdragen tot de aangroei van de totale bevolking in België. De grootste bijdrage in de totale aangroei vloeit voort uit het migratiesaldo van de vreemdelingen: 67% in 2006 (tegenover 60% in 2006). Vervolgens zijn de natuurlijke aangroei van de Belgen en de statistische aanpassing (hoofdzakelijk veranderingen van register) beide goed voor 20% van de totale groei. Tot slot vertegenwoordigt de natuurlijk aangroei bij de buitenlanders 5%, terwijl het migratiecijfer bij de Belgen negatief is (-11% van de totale aangroei).

1.2.1 De natuurlijke aangroei

De totale natuurlijke aangroei, die begin van de jaren 2000 (met 5.110 netto geboorten in 2003) een bijzonder laag peil had bereikt, is sedertdien zeer duidelijk gestegen. In 2007, bedroeg deze 20.005 netto geboorten⁶. De natuurlijke aangroei van de Belgische bevolking heeft duidelijk dezelfde trend gevolgd: van 3.449 in 2003, is deze gestegen naar 16.169 in 2007. Hoewel beduidend minder, is de natuurlijke aangroei bij de buitenlandse bevolking sedert 2003 ook gaan stijgen, tot 3.836 in 2007.

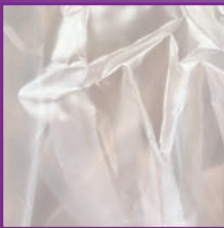
Voor het aantal geboorten stelt men eenzelfde evolutie vast (zie bijlage 3. Aantal geboorten bij de Belgen en bij de buitenlanders). Bovendien is het aandeel van de buitenlandse geboorten in het totaal aantal geboorten lichtjes gestegen van 7,4% in 2006 naar 8,1% in 2007.

1.2.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit

De evolutie van de Belgische en buitenlandse bevolking hangt eveneens af van het aantal personen dat van nationaliteit wil veranderen. Op die manier stijgt de Belgische bevolking met het aantal buitenlanders dat de Belgische nationaliteit verworven⁷ heeft, verminderd met het aantal Belgen dat een buitenlandse nationaliteit heeft verworven (netto verwerving van de Belgische nationaliteit) terwijl de buitenlandse bevolking met hetzelfde aantal afneemt.

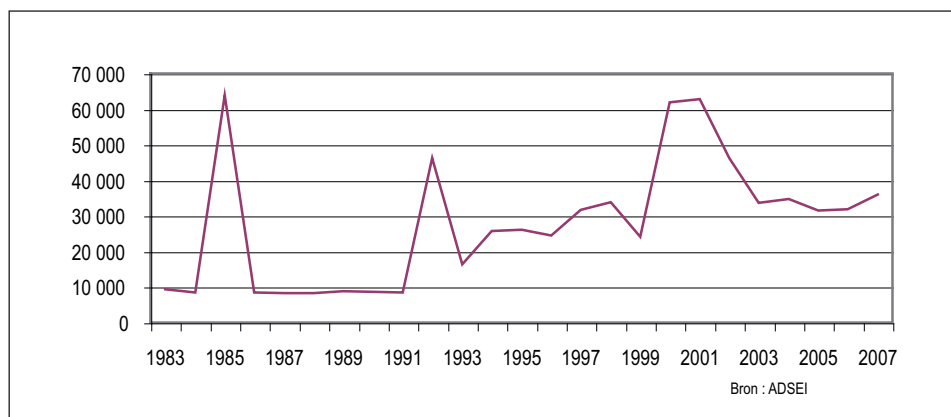
In 1985 is in België een wetboek van de Belgische nationaliteit⁸ van kracht geworden, dat in 1985 van kracht werd. Sindsdien werd dit wetboek driemaal gewijzigd (in 1991, 1995 en 2000), waarbij de verwerving van de Belgische nationaliteit telkens versoepeld werd⁹: de laatste wijziging van 2000 zorgde voor een vereenvoudiging van de procedu-

- 6 Bijlage 1. Belgische en buitenlandse bevolkingsstroom.
- 7 Het aantal Belgen dat een andere nationaliteit aanneemt is zeer beperkt (enkele tientallen per jaar).
- 8 28 JUNI 1984. Wetboek van de Belgische nationaliteit.
- 9 Voor verdere toelichting bij de wijzigingen, zie "De immigratie in België. Aantallen, stromen en arbeidsmarkt. Rapport 2001", FOD WASO, 2003, blz 14 en 15.

re, de kostenloze aanvraag tot naturalisatie, een korte termijn voor de behandeling van de dossiers en het schrappen van de notie “wil tot integratie”. Door de hervorming van 2006¹⁰ echter, waarbij een aantal begrippen uit het wetboek werden verduidelijkt, wordt het verwerven van de Belgische nationaliteit enigszins beperkt. Door de verduidelijking van de term « hoofdverblijfplaats » bij voorbeeld, worden de buitenlanders die niet wet- telijk in België (zouden) verblijven uitgesloten van de procedures voor het verwerven van de Belgische nationaliteit (terwijl het voordien volstond feitelijk in België te hebben verbleven).

Grafiek 4: Aantal netto verwervingen van de Belgische nationaliteit

De cijfers illustreren de versoepelingen: voor 1985, 1992, 2000 en 2001 werd een opmerkelijk hoog aantal netto verwervingen van de nationaliteit vastgesteld. Ook hebben de wijzingen in de wetboek van de Belgische nationaliteit een duurzaam effect teweeggebracht, waarbij het aantal naturalisaties sinds 1993 op meer dan 20.000 per jaar komt terwijl dit aantal in de jaren '80 ongeveer 8.000 bedroeg (uitgezonderd in 1985). De wet van 1 maart 2000 heeft geleid tot de grootste stijging van het aantal naturalisaties: respectievelijk 62.082 en 62.982 naturalisaties in 2000 en 2001. Nadien is dit cijfer weliswaar gedaald, maar toch waren er nog steeds 36.063 naturalisaties in 2007 (tegenover 31.860 in 2006). In de piekjaren (1985, 1992 en 2000, 2001) daalt de buitenlandse bevolking terwijl de Belgische bevolking in verhouding toeneemt.

De naturalisaties dragen dus in hoge mate bij tot de schommelingen in het aandeel van de vreemdelingen in de totale bevolking. Zo stellen we vast dat het aantal personen geboren in het buitenland (van buitenlandse of Belgische nationaliteit) dat in België verblijft¹¹ eind 2007 12,9% van de totale bevolking uitmaakte (1.380.323 personen) en voortdurend toeneemt.

10 27 DECEMBER 2006. - Wet houdende diverse bepalingen (I).

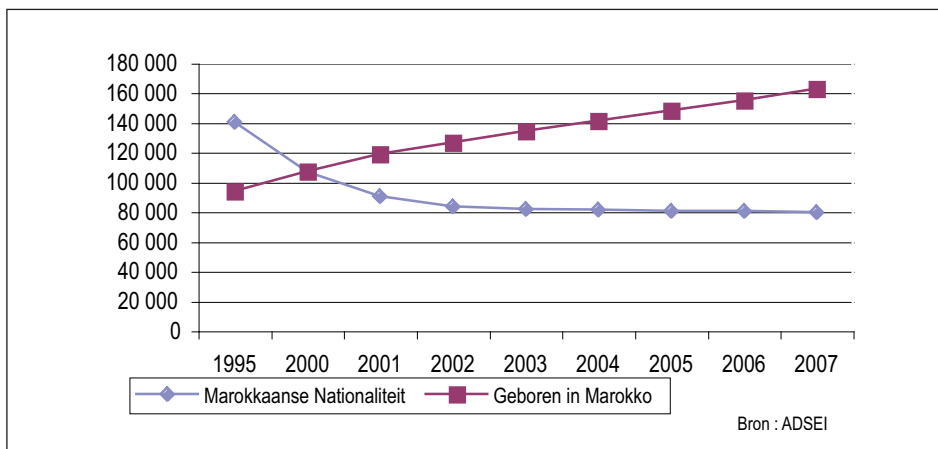
11 Bijlage 4: Verdeling van de bevolking die is geboren in het buitenland volgens het geboorteland

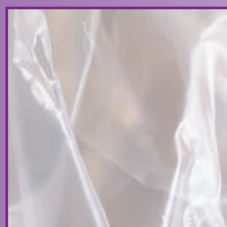
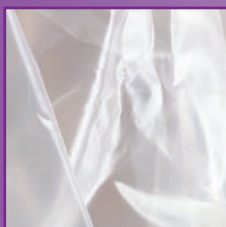
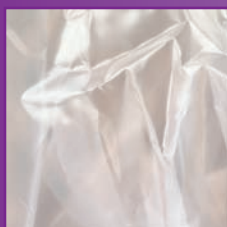

Onderstaande grafiek 5 geeft een beeld van het aantal gevallen van verwerving van de Belgische nationaliteit in de bevolkingsgroep van Marokkaanse oorsprong in België: hoewel het aantal personen met de Marokkaanse nationaliteit sedert 1995 fors is gedaald (van 140.303 naar 79.858 in 2007), merkt men dat het aantal in Marokko geboren personen is blijven stijgen (van 93.945 in 1995 tot 162.626 in 2007). Om een zicht te krijgen op dergelijke evoluties, is het onontbeerlijk uit te gaan van statistieken op grond van de geboorteplaats.

Grafiek 5: Evolutie van de bevolking van Marokkaanse oorsprong in België

Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens vorige nationaliteit

Onderstaande tabel geeft de voornaamste landen van de vorige nationaliteit vóór verwerving van de Belgische nationaliteit tussen 1999 en 2007. Zoals reeds bleek uit onze vaststellingen omtrent de aantallen, zijn Marokko en Turkije de twee belangrijkste landen van oorsprong van de genaturaliseerde Belgen: Marokkanen en Turken waren op zich goed voor 63,1% van de personen die geopteerd hadden voor de Belgische nationaliteit in 2000, hun aandeel bedroeg 32,6% in 2007. We stellen daarentegen vast dat de Europese burgers (uit Italië, Frankrijk of Nederland), die weliswaar talrijker zijn in aantal, er minder voor kiezen de Belgische nationaliteit aan te vragen¹².

Tabel 4: Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens land van de vorige nationaliteit

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Marokko	9.133	21.917	24.018	15.832	10.565	8.704	7.977	7.753	8.722
Turkije	4.402	17.282	14.401	7.805	5.186	4.467	3.602	3.204	3.039
Italië	1.187	3.650	3.451	2.341	2.646	2.585	2.086	2.360	2.017
Kongo (DR)	1.890	2.993	2.991	2.809	1.796	2.271	1.876	1.569	1.793
Frankrijk	363	948	1.025	856	698	780	772	820	836
Algerije	520	1.071	1.281	926	826	830	739	658	687
Rwanda	..	..	794	1.012	557	571	700	635	924
Nederland	234	492	601	646	522	665	672	692	668
Polen	253	551	677	630	460	465	470	550	586
Roemenië	..	384	297	282	271	311	330	423	554
Pakistan	..	315	425	360	248	293	298	338	666
Rusland	..	142	134	170	147	231	267	301	1.533
Andere	6.291	12.337	12.887	12.748	9.787	12.581	11.723	12.557	14.038
Totaal	24.273	62.082	62.982	46.417	33.709	34.754	31.512	31.860	36.063

Bron: ADSEI

12 Dit wordt verklaard door het feit dat de Europese burgers dezelfde rechten als de Belgen genieten.

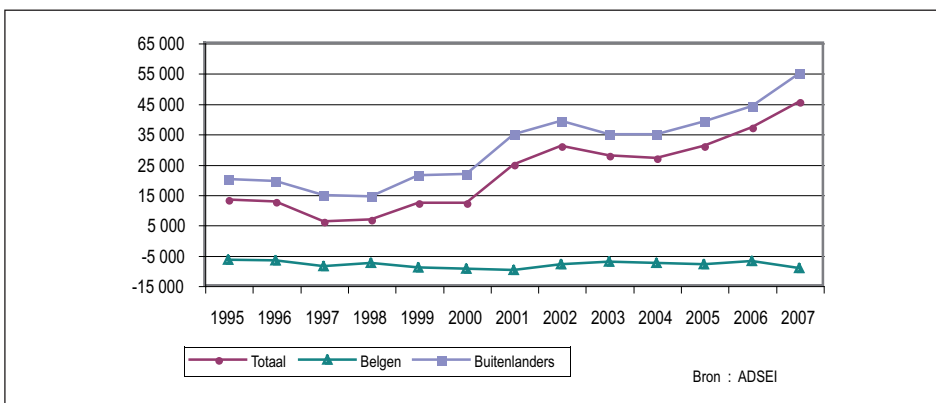

2 Migratiestromen vanuit en naar België

In 2007 zijn 106.576 personen naar België geïmmigreerd¹³, dat zijn er zowat 10.000 meer dan in 2006. 88% van die immigranten (namelijk 93.387) hadden een vreemde nationaliteit. In 2007 bedroeg het aantal emigranten¹⁴ 61.047, wat dus een stijging betekent met 1.797 eenheden ten opzichte van 2006. 38.511 emigranten (63%) hadden een vreemde nationaliteit in 2007.

In 2007 bedroeg het migratiesaldo of het aantal netto immigraties dus 45.529, dit is een toename van 23% ten opzichte van 2006¹⁵.

Grafiek 6: Evolutie van het migratiesaldo van de Belgen en de buitenlanders

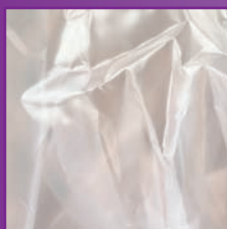
Ook het migratiesaldo van de vreemdelingen is gestegen met 24,5% (54.876 netto immigraties in 2007, meer details onder punt 2.3) daar waar dat van de Belgen nog steeds negatief is (-9.347).

2.1 Immigraties

Tussen 1990 en 1999 was een aanzienlijk deel van de migratiestromen toe te schrijven aan Europese onderdanen: in 1990 was 59,1% van de immigranten EU-onderdaan, in 1999 was dat 48,5%¹⁶. Tussen 2000 en 2003 trad een lichte daling op van het aandeel van de EU-onderdanen in het totale immigrantenaantal: van 51,7% naar 44,3%¹⁷. Met de toetreding van 10 nieuwe Lidstaten in 2004, bedraagt het aandeel van de Europese onderdanen binnen de immigranten meer dan de helft: 51,4% in 2004, 53,4% in 2005 en 54,8% in 2006. In 2007 leidde de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie opnieuw tot een stijging van het aantal EU-onderdanen in de totale immigratie: 62,1% van de buitenlandse immigranten zijn van Europese origine.

De meeste immigranten uit de Europese Unie komen uit Frankrijk en Nederland: respectievelijk 12.269 en 11.370 immigranten in 2007. We stellen vast dat het aantal Poolse (+40,3%) en Roemeense (+79,5%) immigranten sterk is gestegen.

- 13 Sinds 1994 staan aangekomen asielzoekers in België ingeschreven op een wachtlijst en is hun aantal niet langer opgenomen in de immigratiegegevens, zoals vroeger wel het geval was. Eenmaal asielzoekers erkend zijn als vluchteling worden ze ingeschreven in het bevolkingsregister. Ze worden dus ondergebracht onder de rubriek "statistische aanpassing" en staan niet geboekstaafd als migrant.
- 14 De emigraties worden berekend op basis van gegevens van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie. Sommige lezers zullen opmerken dat het aantal emigraties en het migratiesaldo verschillen van die welke zijn gepubliceerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie. Dat verschil is als volgt te verklaren: in onze categorie "emigraties" nemen we ook de categorie "ambtshalve geschrapte personen" (min de heringeschreven personen) op van de ADSEI, dit wil zeggen de personen die klaarblijkelijk niet langer in België verblijven maar die hun vertrek niet hebben gemeld. Daardoor liggen ons emigratiecijfer hoger en ons migratiesaldo lager dan die van de ADSEI
- 15 Voor een analyse van de evolutie van het migratiesaldo op lange termijn (1983-2004), zie het rapport "De immigratie in België. Aantallen, bewegingen en arbeidsmarkt" FOD WASO, verslag 2006.
- 16 Bijlage 5. Immigraties per nationaliteit.
- 17 Idem.

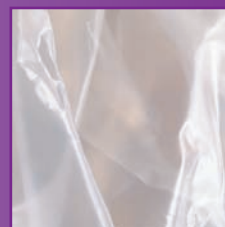
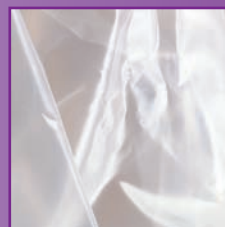
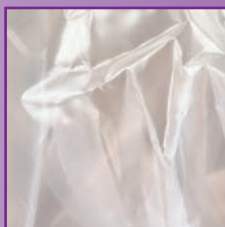
Tabel 5: Immigraties naar de belangrijkste nationaliteiten

	2006	2007	Evolutie ten opzichte van 2006
Frankrijk	11.570	12.269	6,0 %
Nederland	11.488	11.370	-1,0 %
Polen	6.694	9.393	40,3 %
Marokko	7.488	7.831	4,6 %
Roemenië	3.059	5.491	79,5 %
Duitsland	3.290	3.385	2,9 %
Turkije	2.999	3.180	6,0 %
Italië	2.613	2.708	3,6 %
Verenigde Staten	2.553	2.455	-3,8 %
Portugal	2.030	2.293	13,0 %
Verenigd Koninkrijk	2.015	2.042	1,3 %
Spanje	1.848	1.902	2,9 %
India	1.516	1.640	8,2 %
Kongo (DR)	1.068	1.181	10,6 %
China	1.469	1.171	-20,3 %
Andere landen	21.733	25.076	15,4 %
Totaal buitenlanders	83.433	93.387	11,9 %
Waarvan EU	45.717	57.973	26,8 %
België	12.857	13.189	2,6 %
Aandeel-EU/Buitenlanders (%)	54,8	62,1	13,3 %

Bron: ADSEI

De Marokkanen, de Amerikanen en de Turken zijn het talrijkst onder de migranten uit niet- EU-landen. In vergelijking met 2006, is het aantal Marokkaanse en Turkse immigranten gestegen (met respectievelijk +4,6% en +6,0%) in tegenstelling tot het aantal Amerikaanse immigranten, dat is gedaald met 3,8%.

We wijzen er ten slotte op dat het vrouwelijke aandeel in de immigratiestroom in 2007 lichtjes daalt tot 49,3% (tegenover 50,8% in 2006 en 51,9% in 2005).

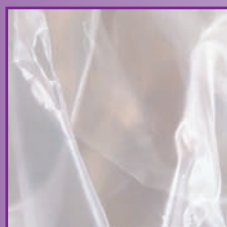
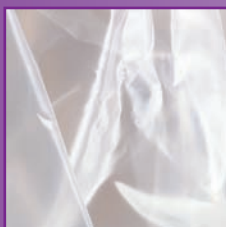
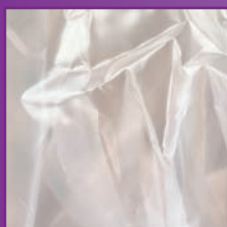
2.2 Emigraties

De EU-onderdanen maken het grootste aandeel van de buitenlandse emigraties¹⁸ uit, 60% sinds 1995 tot zelfs 69,8% in 2002 – en dat aandeel bedroeg nog 68,5% in 2007. Ook hier bezetten de Fransen en Nederlanders de eerste plaatsen (tabel 6) met respectievelijk 5.997 en 5.071 emigranten in 2007 (of respectievelijk -6,6% en +4,8% ten opzichte van 2006). De niet-Europese landen daarentegen zoals Marokko of Turkije tellen weinig emigranten (respectievelijk 722 en 715).

Tabel 6: Emigraties naar de belangrijkste nationaliteiten

	2006	2007	Evolutie ten opzichte van 2006
Frankrijk	6.418	5.997	-6,6 %
Nederland	4.837	5.071	4,8 %
Duitsland	2.570	2.453	-4,6 %
Verenigde Staten	2.478	2.415	-2,5 %
Polen	1.520	2.353	54,8 %
Verenigd Koninkrijk	2.489	1.990	-20,0 %
Italië	2.218	1.952	-12,0 %
Spanje	1.558	1.547	-0,7 %
Portugal	1.266	1.184	-6,5 %
India	879	958	9,0 %
Japan	845	948	12,2 %
China	888	882	-0,7 %
Marokko	634	722	13,9 %
Turkije	727	715	-1,7 %
Griekenland	685	545	-20,4 %
Andere landen	9.342	8.779	-6,0 %
Totaal buitenlanders	39.354	38.511	-2,1 %
Waarvan EU	26.405	26.393	0,0 %
België	19.896	22.536	13,3 %
Aandeel-EU/Buitenlanders (%)	67,1	68,5	2,1 %

Bron: ADSEI

2.3 Migratiesaldo of netto immigraties

Het migratiesaldo van de Europeanen toont een ruimschoots positief resultaat, met 31.580 netto immigraties in 2007 (tabel 7). Aangezien veel Europese onderdanen emigreren, blijft hun bijdrage aan het migratiesaldo en dus aan de netto buitenlandse immigratiestroom (57,5%) kleiner dan het bruto aantal immigraties laat vermoeden. Tussen 2006 en 2007 stellen we niettemin een sterke stijging vast van het netto immigraties bij alle EU-onderdanen (+63,5%) en vooral bij de onderdanen van de nieuwe lidstaten, meer bepaald Roemenië (4.967 netto immigraties, hetzij +84,6%) en Bulgarije (1.105 netto immigraties, hetzij +84,8%).

Tabel 7: Netto immigraties (migratiesaldo) naar de belangrijkste nationaliteiten

	2006	2007	Evolutie ten opzichte van 2006
Marokko	6.854	7.109	3,7 %
Nederland	6.651	6.299	-5,3 %
Polen	5.174	7.040	36,1 %
Frankrijk	5.152	6.272	21,7 %
Turkije	2.272	2.465	8,5 %
Roemenië	2.691	4.967	84,6 %
Kongo (DR)	775	919	18,6 %
India	637	682	7,1 %
Duitsland	720	932	29,4 %
Portugal	764	1.109	45,2 %
Bulgarije	598	1.105	84,8 %
Rusland	508	262	-48,4 %
China	581	289	-50,3 %
Brazilië	735	294	-60,0 %
Algerije	632	331	-47,6 %
Andere landen	9.335	14.801	58,6 %
Totaal buitenlanders	44.079	54.876	24,5 %
Waarvan EU	19.312	31.580	63,5 %
België	-7.039	-9.347	-32,8 %
Aandeel-EU/Buitenlanders (%)	43,8	57,5	31,4 %

Bron: ADSEI

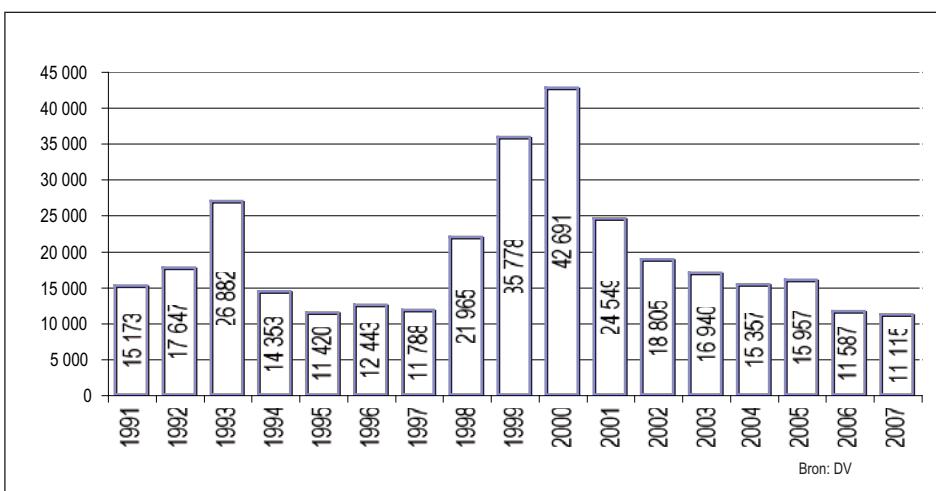

3 De asielzoekers en de vluchtelingen

3.1 Het aantal ingediende asielaanvragen

In 2007 werden door de Dienst Vreemdelingenzaken 11.115 asielaanvragen geregistreerd - wat overeenkomt met 14.051 personen¹⁹. Dat is het laagste aantal asielaanvragen dat België heeft gekend sedert 1989. Het aantal asielaanvragen is met 4% gedaald in vergelijking met 2006 en met 74% in vergelijking tot 2000, het jaar tijdens hetwelk in België de meeste asielaanvragen werden ingediend (42.691). In Europa bekleedt België een 8ste plaats in de Europese Unie wat het aantal geregistreerde asielaanvragen betreft.

Grafiek 7: Jaarlijkse evolutie van het aantal asielaanvragen

In 2007 kwamen de meeste asielaanvragen uit Rusland (inclusief en vooral Tsjetsjenië): 1.436 asielaanvragen, wat overeenstemt met 12,9% van het totaal aantal ingediende aanvragen. Hierna volgden Servië-Montenegro (1.219 aanvragen, inclusief Kosovo) en Irak met 825 asielaanvragen²⁰.

19 Een asielaanvraag kan over verschillende personen handelen (bij voorbeeld 4 leden van een gezin) maar het cijfer dat meestal door de betrokken instanties wordt verstrekt verwijst naar het aantal ingediende asielaanvragen en niet naar het aantal personen waar de aanvragen op slaan. Die schatting van het aantal betrokkenen in 2007 wordt verstrekt door DVZ.

20 Voor meer details zie bijlage 7. Asielaanvragen ingediend in België

3.2 De procedure en het aantal erkende vluchtelingen

3.2.1 De asielprocedure

Sedert 1 juni 2007 is de asielprocedure grondig gewijzigd²¹. De hervorming doelde op een eenvoudiger en versnelde asielprocedure in België. Daar waar de vroegere procedure in twee fases²² verliep die door twee verschillende instanties werden behandeld, omvat de nieuwe procedure slechts één fase. Het CGVS Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen staat in voor het onderzoek van de aanvragen en dit zowel qua vorm als qua inhoud. Het Centrum is voortaan de enige overheid die beschikt over een onderzoeksbevoegdheid. Daarnaast is een onafhankelijk rechtscollege opgericht, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, die de Vaste Beroepscommissie vervangt voor het behandelen van beroepen bij weigering door het CGVS. Dankzij die hervorming moet de asielprocedure in principe op maximaal één jaar afgehandeld zijn.

Concreet moet een vreemdeling die in België aankomt zijn aanvraag indienen bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). De DVZ registreert de aanvraag en gaat na of België wel degelijk de verantwoordelijke staat is volgens het Verdrag van Dublin²³, neemt de vingerafdrukken en verzamelt de verklaringen van de aanvrager (identiteit, herkomst, redenen voor de aanvraag en mogelijke terugkeer). De Dienst Vreemdelingenzaken is tevens bevoegd om vast te stellen welke taal zal worden gebruikt bij de procedure en de behandelingen van de verschillende aanvragen (hij kan beslissen om een nieuwe aanvraag te weigeren indien geen enkel nieuw element is aangevoerd).

De door de aanvrager ondertekende verklaring en het volledige dossier worden overgelegd aan het CGVS dat moet beslissen of hij het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire beschermingsstatus toekent (zie punt 3.2.2). Tijdens het onderzoek van een aanvraag roept het CGVS de asielzoeker minstens éénmaal op. Het CGVS onderzoekt vervolgens de aanvraag op basis van het gesprek, alle bewijsstukken en van de evaluatie van de situatie in het land van herkomst. Bij weigering van het statuut van vluchteling, beslist het

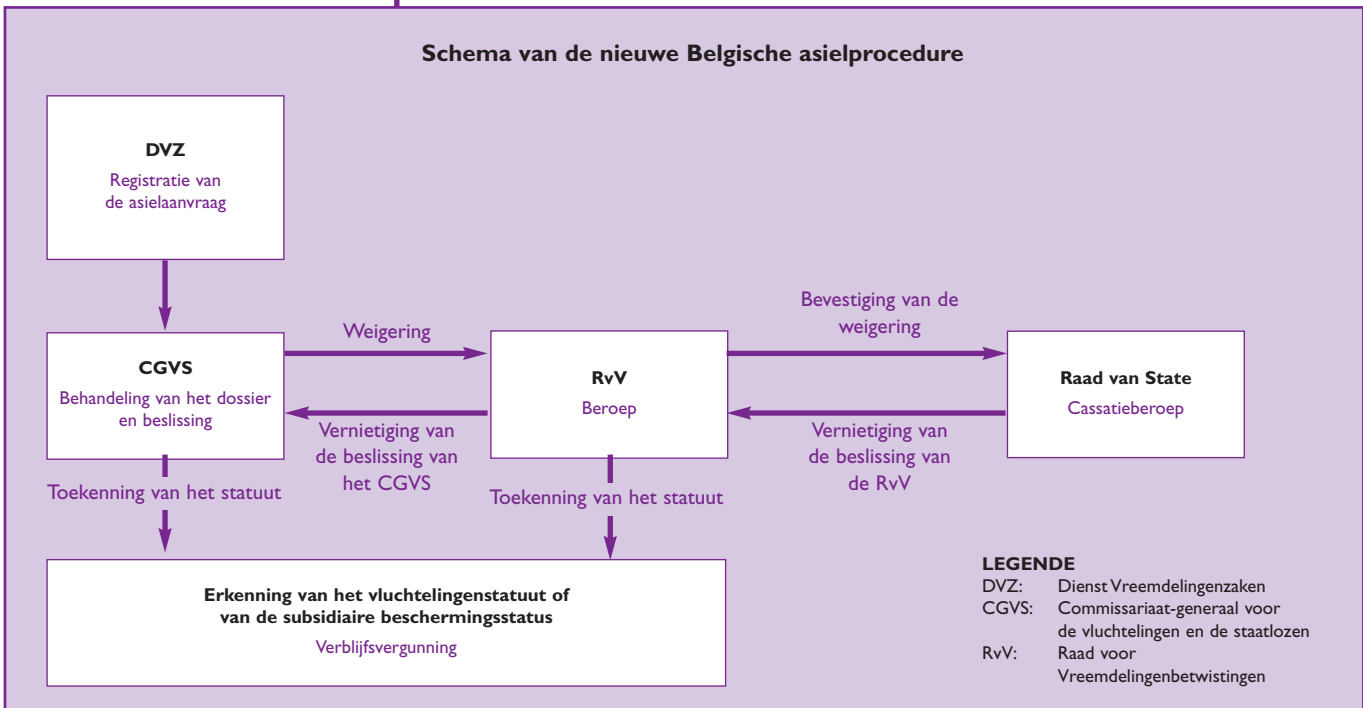
21 15 SEPTEMBER 2006. Wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

22 15 SEPTEMBER 2006. Wet tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

23 De vorm werd onderzocht door de Dienst Vreemdelingenzaken tijdens een ontvankelijkheidsfase en als het dossier aanvaard werd, stelde het CGVS een onderzoek in naar de inhoud van het dossier.

23 Het Verdrag van Dublin regelt de bevoegdheden op asielgebied voor elk land van de EU. Het bepaalt criteria om vast te leggen welk land een asielaanvraag moet behandelen (Staat waarmee de aanvrager het nauwst verbonden is of eerste Europese Lidstaat waar hij aangekomen is) en zorgt ervoor dat een afgewezen asielzoeker geen aanvraag indient in een andere EU-Lidstaat.

Schema van de nieuwe Belgische asielprocedure

CGVS over de toekenning of weigering van de subsidiaire beschermingsstatus. Het CGVS is ook bevoegd om te beslissen of het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire beschermingsstatus wordt ingetrokken.

Indien het CGVS beide statuten weigert kan de aanvrager beroep aantekenen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) die de beslissingen van het CGVS kan bevestigen of herzien. De RvV kan de beslissingen van het CGVS ook vernietigen omwille van onregelmatigheden (bijvoorbeeld wanneer bij de behandeling van het dossier essentiële elementen over het hoofd werden gezien). Het CGVS moet dan zijn onderzoek opnieuw beginnen. De procedure voor de RvV gebeurt schriftelijk, ook al kunnen tijdens de hoorzitting opmerkingen worden gemaakt. Beide partijen, de asielaanvrager (vertegenwoordigd door een advocaat) en het CGVS verschijnen op die zitting die openbaar is.

Tenslotte kan een cassatieberoep worden ingesteld tegen de beslissing van de RvV bij de Raad van State. Om niet-gefundeerde aanvragen te vermijden (en dus om de Raad van State te ontlasten), worden de beroepen vooreerst onderworpen aan een toelaatbaarheidsonderzoek waarbij wordt nagegaan of de Raad van State wel degelijk bevoegd is, en of dat het beroep niet doelloos is. Wanneer de Raad van State de beslissing vernietigt, wordt het dossier teruggestuurd naar de RvV die zich opnieuw moet uitspreken overeenkomstig het advies van het uitgebrachte arrest.

3.2.2 De subsidiaire beschermingsstatus

Bij de wet van 15 september 2006 wordt de subsidiaire beschermingsstatus ingevoerd: sedert 10 oktober 2006 moet België een (voorlopige maar hernieuwbare) verblijfstitel toekennen aan vreemdelingen die geen aanspraak kunnen maken op het vluchtelingenstatuut zoals bepaald in de Conventie van Genève, maar waarvoor er zwaarwegende gronden bestaan om te geloven dat zij een reëel risico lopen op ernstige schade²⁴ bij terugkeer naar hun land van herkomst²⁵.

Voortaan moet het CGVS niet enkel onderzoeken of de asielaanvrager de vluchtelingenstatus in de zin van de Conventie van Genève kan verwerven, maar ook, doch pas in tweede instantie, of ze de subsidiaire beschermingsstatus kunnen genieten. Vreemdelingen van wie de asielaanvraag werd verworpen maar die momenteel houder zijn van een niet-terugleidingsclausule naar hun land van oorsprong (omwille van bedreigingen van hun leven, hun fysieke integriteit of vrijheid) kunnen sedert 10 oktober 2006 een aanvraag indienen om de subsidiaire beschermingsstatus te verkrijgen.

3.2.3 Aantal erkende vluchtelingen

In 2007 heeft het CGVS 1.841 aanvragen m.b.t. het vluchtelingenstatuut erkend (tegenover 1.914 in 2006), terwijl het aantal afwijzingen 6.428 bedroeg (5.600 in 2006).

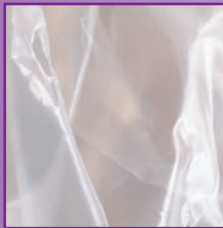
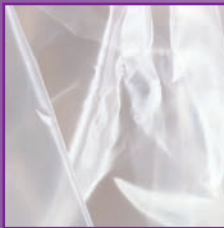
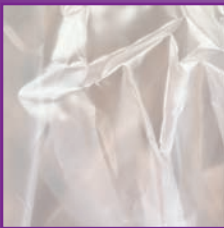
Tabel 8: Beslissingen ten gronde door het CGVS

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Erkenningen	1.446	1.238	1.198	897	1.166	1.201	2.275	3.059	1.914	1.841
Afwijzingen	2.268	1.826	3.262	1.890	4.446	4.964	5.860	7.790	5.600	6.428
Subsidiaire bescherming									8	281
Totaal	3.714	3.064	4.460	2.787	5.612	6.165	8.135	10.849	7.522	8.550

Bron: CGVS

24 Onder "ernstige schade" wordt verstaan: "doodstraf of executie, foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst of ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict". – Europese Richtlijn 2004/83/EG.

25 15 SEPTEMBER 2006. Wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. 5 OKTOBER 2006. Omzendbrief betreffende de subsidiaire beschermingsstatus.

20,5% van deze erkende aanvragen betroffen Russische, hoofdzakelijk Tsjetsjeense vluchtelingen en 11,5% vluchtelingen uit Rwanda (zie onderstaande tabel 9).

Tabel 9: Belangrijkste landen van herkomst van in 2007 erkende vluchtelingen

Rusland	377
Rwanda	211
Irak	160
Serbie	145
Kongo (DR)	125
China	100
Guinee	93
Kameroen	50
Ivoorkust	50
Burundi	46
Syrië	44
Andere landen	440
Totaal	1.841
Bron: CGVS	

3.2.4 Regularisatie van de langdurige asielprocedures

Sedert 4 jaar voert DVZ ten behoeve van de buitenlanders die verwickeld waren in langdurige asielprocedures²⁶ een regularisatiebeleid. De situatie van asielzoekers wier procedure (beroep bij de Raad van State niet inbegrepen) na drie jaar (voor gezinnen met kinderen) of vier jaar (voor alleenstaanden of koppels zonder kinderen) nog niet afgehandeld is, wordt quasi-automatisch geregulariseerd. Het volstaat om een aanvraag in te dienen volgens de procedure die is vastgesteld bij de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen: volgens artikel 9bis²⁷ van deze wet kan een verblijfsvergunning in uitzonderlijke omstandigheden (in dit geval de wachttijd en het daaraan verbonden integratieproces) worden aangevraagd bij de burgemeester van de gemeente waar de buitenlander verblijft²⁸. Voor lange procedures worden de lange wachttijd en integratie die er uit volgen beschouwd als uitzonderlijke omstandigheden. Ook de asielzoekers van wie de aanvraag is verworpen, maar na een procedure die 3 of 4 jaar in beslag heeft genomen, kunnen een aanvraag indienen. Zij moeten dan het bewijs leveren dat ze daadwerkelijk geïntegreerd zijn.

26 Dit beleid werd niet openbaar gemaakt middels een omzendbrief of een regelgevende tekst maar geeft uitvoering aan een verklaring van de Minister in 2004

27 Artikel 9bis werd ingevoegd bij de wet van 15 september 2006. Het stemt overeen met het vroegere artikel 9 maar omvat een aantal aanvullingen en preciseringen bij de omschrijving "uitzonderlijke omstandigheden" (bijvoorbeeld, de elementen die reeds van nut waren bij een voorgaande asielaanvraag die werd geweigerd).

28 Normaal dient een verblijfsvergunning, om geldig te zijn, te worden aangevraagd in de Belgische diplomatieke post in het land van oorsprong van de vreemdeling.

3.3 Opvang van asielzoekers

De nieuwe asielprocedure gaat gepaard met een aantal wijzigingen wat betreft de opvang van asielzoekers²⁹. Vóór juni 2007 kregen de asielzoekers materiële prestaties in de eerste procedurefase (ontvankelijkheid) en financiële bijstand (financiële steun van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – OCMW) eens ze zich in de 2de procedurefase bevonden. Tijdens die tweede fase mochten ze tevens arbeid verrichten met een arbeidskaart C. Voortaan telt de procedure nog slechts één fase van maximaal één jaar en genieten de asielzoekers niet langer financiële bijstand maar worden ze materieel bijgestaan gedurende de volledige procedure (beroep bij de Raad van State inbegrepen). Zo mogen ze voortaan ook niet meer werken.

De opvang gebeurt in twee fases. Tijdens de eerste vier maanden van hun procedure verblijven de asielzoekers in een collectief opvangcentrum dat hen wordt toegewezen door de Dienst Dispatching van Fedasil (zie hieronder). De materiële bijstand omvat dus logies, maar ook voedsel, kledij, medische, psychologische, sociale en juridische begeleiding en de toekenning van een dagelijkse uitkering (zakgeld). De asielzoeker is niet verplicht om te verblijven in de structuren maar wanneer hij ervoor kiest elders dan in het hem toegewezen opvangcentrum te verblijven, geniet hij uitsluitend medische hulp.

Na de eerste vier maanden kan de asielzoeker worden overgebracht naar een individuele opvangstructuur binnen de grenzen van het aantal beschikbare plaatsen. Die woonruimten zijn beter afgestemd op de individuele situatie van elkeen. De tweede opvang wordt georganiseerd door de OCMW's of door de ONG CIRE en Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

Het "Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers" (Fedasil) staat in voor de coördinatie van de verschillende opvangstructuren en de controle van hun opvangmodaliteiten. Fedasil werd opgericht in 2002 toen de regering besliste om de financiële steun om te zetten in materiële hulp (tijdens de ontvankelijkheidsfase in eerste instantie) en om op verschillende locaties te voorzien in opvangstructuren. Het staat in voor de "organisatie en het beheer van de verschillende opvangmodaliteiten voor asielzoekers alsook voor de coördinatie van de vrijwillige terugkeer"³⁰. De voornaamste taken van Fedasil zijn: het beheer van de 18 opvangcentra, de coördinatie van de verschillende opvangstructuren (Rode Kruis, Lokale Opvanginitiatieven van de OCMW's, opvangplaatsen die door NGO's worden beheerd...), de spreiding van de asielzoekers en het verstrekken van materiële, medische en psychosociale bijstand aan de asielzoekers en oriëntatie, informatie en begeleiding.

Eind 2007 bedroeg de totale opvangcapaciteit in België 15.609 plaatsen terwijl er in 2000 nog maar 8.246 plaatsen beschikbaar waren. Eind 2007 werd in totaal aan 13.847 asielzoekers opvang verleend³¹ (wat overeenkomt met een bezettingsgraad van 89% van de opvangcapaciteit).

29 12 JANUARI 2007. 12 januari 2007. Wet betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen.

30 9 JULI 2001. Programmawet

31 Fedasil, "Jaarverslag 2007", 2008

4 Werkgelegenheid en werkloosheid bij buitenlandse werknemers: administratieve bronnen

4.1 Toegang tot de arbeidsmarkt: wetgeving

4.1.1 Niet –Europese werknemers

Niet-Europese werknemers (van buiten de EER³²) die in België wensen te werken hebben een arbeidskaart nodig om tot arbeid in loondienst te worden toegelaten of een beroepskaart om toegang te krijgen tot arbeid als niet-loontrekkende. Voor statutaire ambten bij de overheid komen zij niet in aanmerking, behalve, sedert kort, bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest³³ en bij de diensten van de Franse Gemeenschapscommissie³⁴.

A. Arbeid in loondienst

Om toegang te krijgen tot arbeid in loondienst heeft een niet-Europese werknemer een arbeidskaart nodig. Het koninklijk besluit van 9 juni 1999³⁵ omschrijft de diverse bestaande arbeidskaarten alsook de afgiftevoorwaarden daarvan. Er bestaan drie types arbeidskaarten:

De arbeidskaart A geldt voor onbepaalde tijd en voor alle werkgevers, sectoren en beroepen. Zij wordt uitgereikt aan buitenlandse werknemers die reeds verschillende jaren in België verblijven en werken met arbeidskaart B³⁶.

De arbeidskaart B geldt voor een bepaalde tijd (ten hoogste twaalf maanden, verlengbaar). Zij wordt uitgereikt aan vreemdelingen die gaan werken bij werkgevers die vooraf een arbeidsvergunning hebben gekregen. Een arbeidsvergunning wordt slechts verleend indien na een arbeidsmarktonderzoek is komen vast te staan dat voor de job geen Belgische of Europese werknemers beschikbaar zijn. Bovendien wordt die vergunning slechts afgegeven voor werknemers uit landen waarmee België een internationale overeenkomst heeft gesloten³⁷. In tegenstelling tot de arbeidskaarten A en C, is de arbeidskaart B dus beperkt tot één baan bij één werkgever.

In 2003 is een derde soort arbeidskaarten ingevoerd (de arbeidskaarten C). Zij hebben een beperkte geldigheidsduur (maximum één jaar, verlengbaar) en gelden voor om het even welke werkgever, sector of beroep. Zij worden afgegeven aan wettelijk en tijdelijk in België verblijvende vreemdelingen, van wie het verblijfsrecht op een andere reden dan hun baan is gebaseerd (bijvoorbeeld kandidaat-vluchtelingen van wie het verzoek ontvankelijk is verklaard of studenten).

Sommige categorieën vreemdelingen genieten een vrijstelling van arbeidskaart. Dat geldt bijvoorbeeld voor vluchtelingen of voor wie met een Belg gehuwd is (zie artikel 2 van het KB van 9 juni 1999).

De arbeidskaarten worden afgegeven door de drie Gewesten van het land en door de Duitstalige Gemeenschap. Concreet moeten de formulieren voor het aanvragen van de arbeidskaarten en van de arbeidsvergunningen worden aangevraagd en ingediend bij de gewestelijke bemiddelingsdiensten: de VDAB in Vlaanderen, ACTIRIS in Brussel, de FOREM in Wallonië en het Arbeitsamt in de Duitstalige Gemeenschap. De aanvragen voor een arbeidskaart A en C worden door de werknemer ingediend terwijl een arbeidskaart B wordt aangevraagd door de werkgever. Als de aanvraag wordt ingewil-

32 D.w.z. de onderdanen van de landen van buiten de EER (Europese Economische Ruimte = de Europese Unie, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland).

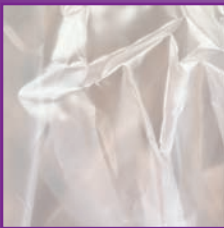
33 11 JULI 2002. Ordonnantie tot verruiming van de nationaliteitsvoorwaarden voor de toegang tot betrekkingen in het gewestelijk openbaar ambt.

34 19 MAART 2004. - Decreet tot verruiming van de nationaliteitsvoorwaarden voor de toegang tot betrekkingen van het Openbaar Ambt in de schoot van de diensten van de Franse Gemeenschapscommissie.

35 9 JUNI 1999. - Koninklijk besluit houdende de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers

36 Het gaat hierbij om vier jaar tijdens een periode van tien jaar wettelijk en ononderbroken verblijf. Deze periode wordt teruggebracht tot drie jaar voor wie uit een land komt waarmee België een overeenkomst heeft (zie hieronder) of voor de werknemer waarvan de partner of de kinderen legaal in België verblijven.

37 Algerije, ex-Joegoslavië, Marokko, Tunesië, Turkije en de nieuwe EU-Lidstaten (via aansluitingsakkoorden), waarbij deze laatste voorrang hebben.

ligt, dan geeft het gemeentebestuur van de verblijfplaats van de werknemer (of van de werkgever indien de werknemer nog niet in België verblijft) de arbeidskaart af. Bij weigering kan tegen die beslissing binnen één maand bij de bevoegde gewestminister een met redenen omkleed beroep worden ingediend.

B. Arbeid als niet-loontrekkende

Elke vreemdeling (van buiten de EER) die op het Belgisch grondgebied een beroepsactiviteit uitoefent als zelfstandige moet houder zijn van een beroepskaart³⁸. Een beroepskaart wordt afgegeven door de FOD Economie, KMO's, Middenstand en Energie voor een maximumduur van vijf jaar (verlengbaar). Zij is persoonlijk en er staat precies op omschreven welke activiteit door de houder mag worden uitgeoefend. Er bestaan categorieën vreemdelingen die van de verplichting tot het hebben van een arbeidskaart zijn vrijgesteld, bijvoorbeeld de vluchtelingen of de vreemdelingen die gemachtigd zijn om voor onbepaalde tijd in België te verblijven³⁹.

Een beroepskaart wordt aangevraagd, verlengd of hernieuwd bij het gemeentebestuur van de verblijfplaats of bij een diplomatieke post voor de vreemdelingen die nog niet in België verblijven (gelijktijdig wordt dan een verblijfsvergunning gevraagd). De beslissing wordt genomen door een afgevaardigd ambtenaar aangewezen door de Minister van Middenstand en wordt aan de aanvrager via de gemeentelijke administratie of de diplomatieke post bezorgd. In geval van weigering kan binnen de dertig dagen beroep worden aangetekend bij de Minister van Middenstand die een beslissing zal treffen op basis van een advies van de Raad voor Economisch Onderzoek inzake Vreemdelingen⁴⁰.

4.1.2 Europese werknemers: beginsel van het vrij verkeer

Onderdanen van landen behorend tot de Europese Economische Ruimte hebben vrij toegang tot de arbeidsmarkt. Zij kunnen dan ook onvoorwaardelijk arbeid als loontrekkende of als niet-loontrekkende uitoefenen. Voor de onderdanen van de nieuwe EU-Lidstaten geldt tijdelijk een uitzondering m.b.t. arbeid als loontrekkende.

4.1.3 Werknemers uit de nieuwe EU-Lidstaten: overgangstermijn

Op 1 mei 2004 is de Europese Unie verruimd met 10 nieuwe Lidstaten (Estland, Cyprus, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, de Tsjechische republiek, Slowakije, Slovenië). De bevolking van de Unie is daardoor met 19,4% gestegen: bij de 383 miljoen burgers die de EU al telde, zijn er aldus 74 miljoen mensen bijgekomen. Bij die toetreding is overeengekomen dat de oude Lidstaten overgangsmaatregelen zouden mogen hanteren waardoor het aantal onderdanen van de nieuwe Lidstaten⁴¹ dat toegang kreeg tot hun arbeidsmarkt werd beperkt. Die overgangsbepalingen mogen echter maximaal 7 jaar (2+3+2 jaar) van kracht blijven. De eerste fase van die overgangstermijn is op 30 april 2006 afgelopen en vóór die tijd moesten de landen beslissen of zij de beperkingen handhaafden of niet en zulks aan de Europese Commissie mededelen.

Van 1 mei 2004 tot 30 april 2006 behoorde België tot de landen die ervoor gekozen hadden beperkingen inzake toegang tot hun arbeidsmarkt te handhaven. Tijdens die eerste periode hadden slechts drie Europese landen hun arbeidsmarkt helemaal opengegooid: Ierland, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Om in België een verblijfsvergunning te krijgen voor het uitoefenen op het Belgische grondgebied van een economische activiteit als loontrekkende moesten de onderdanen van de nieuwe Lidstaten (behalve die van Cyprus en Malta) nog steeds houder zijn van arbeidskaart⁴².

38 19 FEBRUARI 1965. Wet betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

39 3 FEBRUARI 2003. Koninklijk besluit tot vrijstelling van bepaalde categorieën vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit.

40 Sedert 21 september 2006 wordt de beslissing in een eerste fase genomen door een gedelegeerd ambtenaar (en niet langer door de minister zelf) om de procedure te versnellen: 1 MEI 2006: Wet tot wijziging van de wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

41 Of veeleer van 8 van die nieuwe Lidstaten (Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, de Tsjechische Republiek, Slowakije, Slovenië). Voor Cyprioten en Maltezen geldt geen overgangstermijn.

42 12 APRIL 2004. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers naar aanleiding van de toetreding tot de Europese Unie van nieuwe Lidstaten.

Op 1 mei 2006 is de tweede fase van de overgangstermijn ingegaan. België heeft ervoor gekozen een overgangsregeling te handhaven maar gelijktijdig voor een aantal knelpuntberoepen de procedure te versoepelen⁴³. De onderdanen van de nieuwe Lidstaten hebben dus nog steeds een arbeidskaart nodig om hier arbeid in loondienst te verrichten. Sedert 1 juni gebeurt de afgifte van die arbeidskaart aan onderdanen van de EU-8 landen echter automatisch en veel sneller (maximum 5 dagen) voor activiteiten die op de lijst staan van de knelpuntberoepen. België kan er op om het even welk moment toe beslissen die bepalingen te schrappen maar het zal voor de eventuele verlenging ervan (voor maximum 2 jaar) op 1 mei 2009 alleszins moeten bewijzen dat er een gevaar bestaat voor een ernstige verstoring van de arbeidsmarkt.

Op 1 januari 2007 zijn twee nieuwe Lidstaten toegetreden tot de Europese Unie: Bulgarije en Roemenië. België heeft besloten om op hun onderdanen dezelfde overgangsbepalingen toe te passen als op de burgers van de acht andere “nieuwe” Lidstaten⁴⁴. Zij moeten dus ook beschikken over een arbeidskaart om in België arbeid in loondienst te verrichten maar zij komen in aanmerking voor de versnelde procedure voor de toekenning van arbeidskaart B voor de beroepen die te kampen hebben met een tekort aan arbeidskrachten.

4.2 De instroom van buitenlandse werknemers

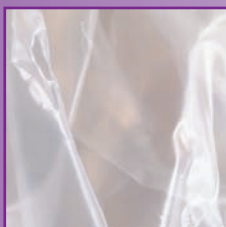
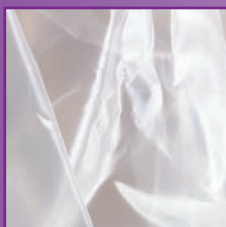
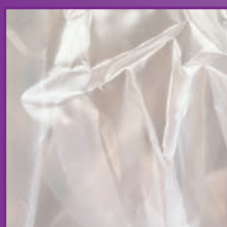
4.2.1 De instroom van loontrekkenden

De enige beschikbare informatie over de instroom van buitenlandse loontrekkenden komt uit de statistiek over de eerste aan vreemdelingen afgegeven arbeidskaarten B – en die heeft enkel betrekking op de niet-Europese werknemers en op werknemers uit de 10 nieuwe Lidstaten tijdens de overgangperiode.

In 2007 werden 23.028 eerste arbeidskaarten B afgegeven aan buitenlandse werknemers (zie onderstaande tabel 10), bijna twee keer meer dan in 2006. 7.376 van die eerste kaarten werden afgeleverd aan vrouwen (32%). 56% van het totale aantal eerste kaarten werden afgegeven aan Poolse werknemers. Zij alleen zijn goed voor een totaal van 12.820 arbeidskaarten (waarvan 4.164 voor vrouwen). Sinds 2004 is er een permanente stijging van het aantal arbeidskaarten dat wordt afgeleverd aan Poolse werknemers. Nieuw in 2007 is dat de toekenning van de eerste arbeidskaart B het sterkst is toegenomen bij de Roemeense en Bulgaarse onderdanen. Sinds 2007 kunnen ook zij immers een beroep doen op de versnelde procedure die is ingevoerd om te voldoen aan het probleem van de knelpuntberoepen en waren zij de grootste groep die een arbeidskaart B ontving: 2.863 eerste arbeidskaarten B werden afgeleverd aan Roemeense werknemers in 2007 (tegenover 339 in 2006) en 1.525 arbeidskaarten B aan Bulgaarse werknemers (tegenover 105 in 2006).

43 24 APRIL 2006. Koninklijk besluit ter vervanging van het Koninklijk Besluit van 9 juni 1999 belast met de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de buitenlandse werknemers met het oog op de verlenging van de overgangsmaatregelen die zijn ingevoerd volgend op de uitbreiding van de EU met de met de nieuwe lidstaten.

44 19 DECEMBER 2006: Koninklijk Besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers naar aanleiding van de toetreding tot de Europese Unie van Bulgarije en Roemenië.

Tabel 10: Afgegeven eerste arbeidskaarten B

					Waarvan Vrouwen			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Polen	1.046	2.122	7.212	12.820	346	734	2.186	4.164
Roemenië	105	210	339	2.863	61	123	242	1.089
Bulgarije	68	96	105	1.525	37	60	75	527
India	666	795	1.084	1.429	74	98	120	227
VSA	504	591	607	558	106	141	133	165
Japan	405	467	399	495	29	43	35	49
Slowakije	60	80	294	341	16	19	88	95
China	131	220	298	302	40	42	81	90
Turkije	95	193	207	282	29	38	37	51
Tsjechië	61	99	159	234	22	52	61	63
Hongarije	91	95	190	176	26	49	83	58
Rusland	71	111	126	146	24	48	54	70
Canada	107	104	120	140	35	34	47	53
Marokko	55	73	75	133	13	28	29	49
Andere landen	847	1.055	1.257	1.584	265	351	486	626
Totaal	4.312	6.311	12.472	23.028	1.123	1.860	3.757	7.376

Bron: FOD WASO

Nadien volgen de Indiërs (1.429 arbeidskaarten), de Amerikanen (558) en Japanners (495) met het meeste aantal eerste arbeidskaarten. Het aantal afgegeven eerste arbeidskaarten is dus sedert 2004 fors toegenomen maar daarbij dient te worden opgemerkt dat een groot deel van die stijging een gevolg is van de vele arbeidskaarten B die in het kader van de versnelde procedure zijn afgegeven voor sommige knelpuntberoepen aan onderdanen van de nieuwe EU-landen. Een groot aantal van de arbeidskaarten werden aangevraagd en afgegeven in Vlaanderen: in 2007, werden in Vlaanderen enkel voor knelpuntberoepen 15.454 eerste arbeidskaarten (en 9.793 verlengingen van arbeidskaarten) afgegeven. 16.426 van die arbeidskaarten (eerste arbeidskaarten en verlengingen) werden afgegeven aan seizoenwerkers in de tuinbouwsector.

4.2.2 De arbeidskaarten C

Sedert 2003 bestaat er een nieuwe arbeidskaart C die wordt afgegeven aan vreemdelingen aan wie een voorlopige verblijfsvergunning is afgegeven omwille van andere redenen dan arbeid. Een dergelijke arbeidskaart wordt bijvoorbeeld uitgereikt aan studenten die tijdens het schooljaar wensen te werken⁴⁵. Het aantal afgegeven arbeidskaarten C geeft echter geen aanwijzing omtrent het aantal houders van een dergelijke kaart die ook daadwerkelijk werken, aangezien de arbeidskaarten C aan de vreemdelingen voor ongeacht welk soort arbeid worden afgegeven, maar geen verplichting inhoudt ook daadwerkelijk te werken. Het is dus best mogelijk dat veel vreemdelingen de kaart aanvragen "voor het geval dat" maar dat slechts een klein gedeelte van hen ze ook echt gebruikt. In 2007 werden er 26.200 arbeidskaarten C afgegeven (hetzij 328 minder dan in 2006), waarvan 10.945 aan vrouwen⁴⁶.

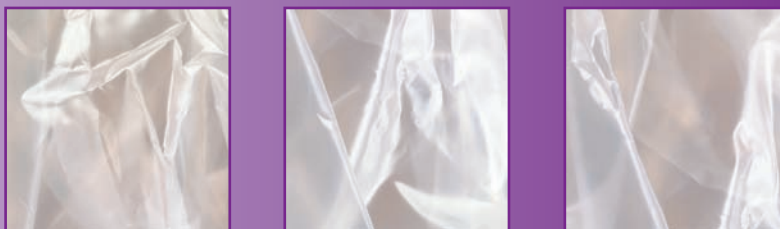
4.2.3 De instroom van hooggeschoolde werknemers

Zoals al gesteld kan een arbeidskaart B slechts worden toegekend wanneer er op de lokale arbeidsmarkt een schaarste is aan arbeidskrachten. De werknemers uit de nieuwe EU- Lidstaten of landen waarmee België een overeenkomst heeft gesloten genieten voor-

45 Buitenlandse studenten die tijdens de schoolvakantie willen werken zijn van het bezitten van een arbeidskaart vrijgesteld.

46 Detailtabel in bijlage 10

rang. Er bestaan evenwel uitzonderingen en voor diverse categorieën werknemers wordt geen rekening gehouden met de arbeidsmarkttoestand, noch met de het land van oorsprong van de werknemers. Tot augustus 2007 kwamen hooggeschoolde werknemers in aanmerking voor die afwijking⁴⁷. Sinds september 2007 is er een vrijstelling inzake arbeidskaarten voor vorsers en kaderleden die naar België komen in het kader van welbepaalde opdrachten (bijvoorbeeld : de vorsers tijdens de duur van hun onderzoeksproject, werknemers die komen deelnemen aan congressen of aan vergaderingen van maximum 5 dagen per maand, de werknemers van een multinational die in de Belgische vestiging een cursus komen volgen van hoogstens 3 maanden⁴⁸...)

In 2007 zijn er 7.539 arbeidskaarten (1ste arbeidskaart en verlengingen) afgegeven aan hooggeschoolde werknemers die een directiefunctie bekleedden, of 571 meer dan in 2006. Voor alle in 2007 afgegeven arbeidskaarten B (bijna 40.000 als men de eerste arbeidskaarten en de verlengingen in aanmerking neemt) betekent dit dat 19% (tegen 34% in 2006) ervan is uitgereikt aan hooggeschoolde werknemers. De duidelijke daling van het aandeel van aan hooggeschoolde werknemers afgegeven arbeidskaarten B in het totaal aantal afgegeven arbeidskaarten B heeft te maken de bijna verdubbeling van het aantal afgegeven kaarten, als gevolg van het groot aantal kaarten dat voor knelpuntberoepen werd afgegeven aan onderdanen uit de nieuwe EU-lidstaten afgegeven kaarten (waarvan het merendeel voor seizoenarbeid in de tuinbouwsector) en niet omdat er minder hooggeschoolden waren.

Ruim de helft van de arbeidskaarten voor hooggeschoolden ging naar Indiërs, Japanners en Amerikanen.

Tabel 11: Arbeidskaart B voor hooggeschoolde werknemers en directiefuncties van de 9 meest voorkomende nationaliteiten

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
India	508	678	795	1.006	1.207	1.521	1.960
Japan	588	897	876	931	1.111	1.149	1.231
VSA	795	1.005	750	753	971	889	904
Turkije	138	153	167	173	248	293	375
China	169	170	169	170	211	296	335
Rusland	167	198	181	189	210	210	243
Canada	205	256	208	208	227	218	207
Polen	105	126	132	170	201	201	184
Roemenië	153	148	152	174	256	264	145
Andere landen	1.669	1.614	2.059	2.111	1.806	1.927	1.955
Totaal	4.497	5.245	5.489	5.885	6.448	6.968	7.539

Bron: FOD WASO

4.2.4 De instroom van zelfstandigen

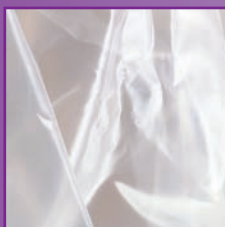
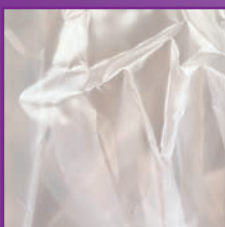
Het aantal in België instromende zelfstandigen wordt berekend op basis van de gegevens verstrekt door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ). Het gaat eigenlijk om het aantal buitenlanders die in de loop van het jaar met een zelfstandige beroepsactiviteit zijn begonnen⁴⁹.

Uit tabel 12 blijkt dat in 2007 15.090 vreemdelingen en 65.712 Belgen in België met een niet-loontrekkende beroepsactiviteit zijn gestart. In 2007 zijn dus meer zelfstandigen een activiteit begonnen dan in 2006 en de toename was het sterkst bij de vreemdelingen (+28% tegenover +9% voor de Belgen). Deze trend houdt permanent aan sinds 2002.

47 Bij voorbeeld voor stagiairs, onderzoekers, gespecialiseerde technici, ...

48 12 SEPTEMBER 2007. - Koninklijk besluit tot wijziging, wat betreft de onderzoekers en de kaderleden, van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

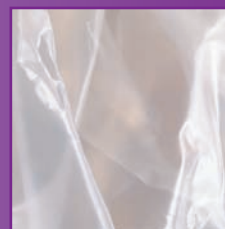
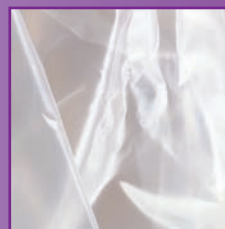
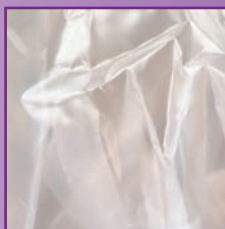
49 Het is alweer onmogelijk uit te maken of de zelfstandige beroepsactiviteit onmiddellijk aansluit op de migratie of dateert van geruime tijd later.

Tabel 12: Startende zelfstandigen en helpers in de loop van het jaar

	2006	2007
Polen	2.411	2.754
Roemenië	1.009	2.640
Nederland	1.752	1.767
Bulgarije	209	1.347
Frankrijk	1.269	1.215
Italië	865	910
Portugal	453	480
Turkije	427	465
Marokko	415	441
Duitsland	317	355
Verenigd Koninkrijk	279	300
Andere landen	2.385	2.416
Totaal buitenlanders	11.791	15.090
België	60.082	65.712
Algemeen totaal	71.873	80.802
<i>Bron: RSVZ</i>		

Onder de best vertegenwoordigde nationaliteiten vinden we de onderdanen van de EU-landen. De Polen, die in toenemende mate starten met een zelfstandige activiteit, voeren sedert 2005 de tabel aan. In 2007 kwamen er aldus 2.754 nieuwe zelfstandigen bij. Het aantal Roemeense en Bulgaarse onderdanen dat een zelfstandige activiteit heeft opgestart, is sterk gestegen in 2007: 2.640 Roemenen (1.009 in 2006) en 1.347 Bulgaren (209 in 2006) hebben zich als zelfstandige gevestigd.

4.3 Buitenlandse beroepsbevolking op de arbeidsmarkt

4.3.1 Administratieve bronnen

Er moesten verschillende bronnen worden geraadpleegd om een beeld te krijgen van de buitenlandse beroepsbevolking per nationaliteit. De twee bronnen die cijfers opleveren met betrekking tot de beroepsbevolking, namelijk de algemene socio-economische enquête en de enquête naar de arbeidskrachten, verstrekken momenteel immers geen recente en gedetailleerde informatie⁵⁰.

Met het oog op een schatting van de buitenlandse beroepsbevolking heeft de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg berekeningen verricht op basis van drie bronnen:

- de statistieken betreffende de loontrekkenden. Deze zijn gebaseerd op de individuele pensioenrekeningen van de CIMIRe en hebben betrekking op alle personen die arbeid in loondienst hebben verricht tussen 1 januari en 31 december;
- de gegevens betreffende de werkzoekenden op 30 juni. Deze zijn afkomstig van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en hebben betrekking op de werkzoekenden die zijn ingeschreven bij een van de gewestelijke arbeidsbemiddelingsbureaus;
- de statistieken betreffende de arbeid als niet-loontrekkende. Deze worden geleverd door het RSVZ (het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen). De gepubliceerde gegevens dateren van 31 december.

4.3.2 Definities⁵¹

Binnenlandse werkgelegenheid: Het concept binnenlandse werkgelegenheid omvat alle personen van 15 tot 64 jaar die minstens 1 uur per week tewerkgesteld zijn in een in België gevestigde productie-eenheid. Twee grote groepen kunnen onderscheiden worden: de loontrekkende werkgelegenheid en de niet-loontrekkende werkgelegenheid.

Loontrekkende werkgelegenheid: Onder loontrekkende werkgelegenheid wordt verstaan alle personen die in dienst staan van een werkgever uit de publieke- of privé-sector en die hiervoor een vergoeding ontvangen onder de vorm van de wedde of loon, een commissie, een betaling per stuk of een betaling in natura.

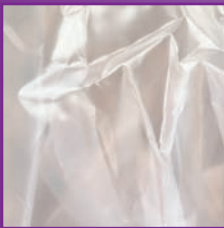
De niet-loontrekkende werkgelegenheid: Het begrip niet-loontrekkende werkgelegenheid omvat alle personen die een winstgevende beroepsbezigheid uitoefenen uit hoofde waarvan zij niet door arbeidsovereenkomst of een statuut verbonden zijn. De bezoldigde helpers en de zelfstandigen zijn opgenomen in de categorie der loontrekkenden.

Werkloosheid: Worden als werklozen beschouwd alle personen van 15 tot 64 jaar, die geen werk hebben, beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt en actief naar werk zoeken. In de praktijk komt dit er op neer dat volgende groepen niet-werkende werkzoekende worden opgenomen: de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, de niet-werkende vrij ingeschreven werkzoekenden die geen uitkering ontvangen en de verplicht ingeschreven werkzoekenden.

Beroepsbevolking: De beroepsbevolking omvat alle personen van 15 tot 64 jaar die zich op de arbeidsmarkt aanbieden (werkenden) of willen aanbieden (werklozen) Het begrip beroepsbevolking beperkt zich enkel tot de in België gevestigde bevolking ongeacht of zij tewerkgesteld is (in eigen land of in het buitenland) of werkloos. De

50 De gegevens van de algemene socio-economische enquête uit 2001 zijn nog niet gepubliceerd en de enquête naar de arbeidskrachten (EAK) verstrekt geen opsplitsing van de vreemdelingen per nationaliteit.

51 De definities zijn overgenomen uit de publicatie "De beroepsbevolking in België. Het land: situatie op 30 juni 1999", Federaal Ministerie van Werkgelegenheid en Arbeid, 2001.

in het buitenland woonachtige werknemers tewerkgesteld in Belgische productie-eenheden worden bijgevolg uitgesloten uit het begrip. In de praktijk omvat de beroepsbevolking de werklozen en de binnenlandse tewerkstelling, waaraan het saldo van de grensarbeid⁵² wordt toegevoegd.

Saldo van de grensarbeid: is gelijk aan het aantal Belgische grensarbeiders die in het buitenland zijn tewerkgesteld, waarvan men het aantal grensarbeiders aftrekt die in andere landen verblijven en in België werken.

De activiteitsgraad: geeft aan in welke mate een bevolking aan het actieve leven wenst deel te nemen. Hij wordt bekomen door de verhouding tussen de totale beroepsbevolking en de bevolking van 15 tot 64 jaar.

Werkzaamheidsgraad: geeft het aandeel aan van de tewerkgestelde bevolking t.o.v. de bevolking van 15 tot 64 jaar.

Werkloosheidsgraad: geeft het aandeel weer van het aantal niet-werkende werkzoekenden t.o.v. de totale beroepsbevolking.

4.3.3 De beroepsbevolking

In 2007 telde de totale beroepsbevolking⁵³ 4.863.662 personen van wie 3.662.000 loontrekkenden, 703.000 personen die arbeid als niet-loontrekkende verrichten en 498.662 werklozen. De buitenlandse beroepsbevolking telt 458.909 personen of 9,4% van de totale beroepsbevolking⁵⁴. Tussen 2006 en 2007 is de beroepsbevolking slechts zeer weinig geëvolueerd (+0,7%).

Het aandeel van de vrouwen in de beroepsbevolking is ten opzichte van 2006 lichtjes gestegen aangezien de vrouwen in 2007 45% van de totale beroepsbevolking vertegenwoordigden (tegenover 44,8% in 2006), 45,6% van de Belgische beroepsbevolking (tegenover 45,5% in 2006) en 38,8% van de buitenlandse beroepsbevolking (tegenover 38,5% in 2006).

In 2007 is de activiteitsgraad⁵⁵ van de Belgen constant gebleven op 70%, maar die van de buitenlanders is met 1,1 procentpunten gedaald van 64,7% naar 63,6%. Zowel bij de Belgen als bij de buitenlanders blijft de vrouwelijke activiteitsgraad lager dan de mannelijke. Het verschil is echter groter bij de buitenlandse bevolking met een kloof van 25 procentpunten (tegenover 12 bij de Belgen). Er kan tenslotte worden aangestipt dat de mannelijke activiteitsgraad voor buitenlanders (75,6%), die tussen 2004 en 2005 ongewijzigd was gebleven (zie grafiek 8 hieronder), in 2006 met twee procentpunten is gedaald en voortaan iets lager ligt dan die van de Belgische mannen (75,9%).

52 In de statistieken van de FOD WASO wordt het saldo van de grensarbeid niet opgenomen in de beroepsbevolking aangezien dit saldo niet beschikbaar is per nationaliteit. De beroepsbevolking (en alle afgeleide percentages) omvat dus de binnenlandse tewerkstellingsgraad en de werklozen.

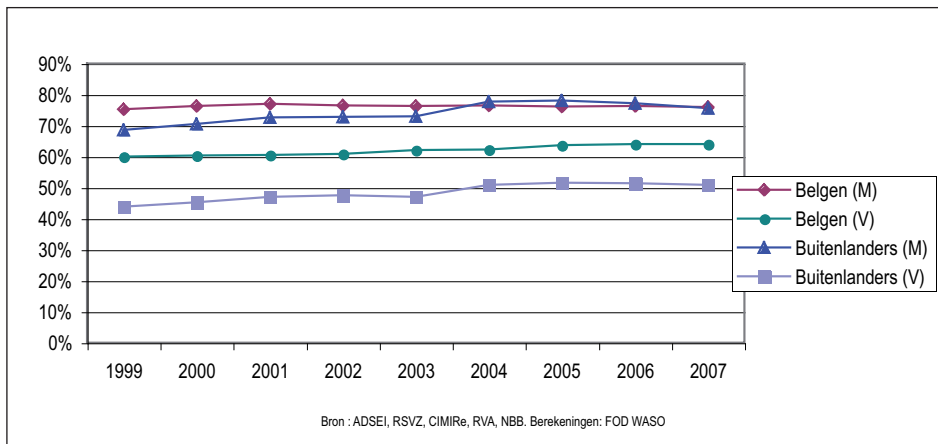
53 Ter herinnering, de beroepsbevolking waarnaar wij verwijzen wordt berekend op de binnenlandse tewerkstelling en houdt dus geen rekening met het saldo van de grensarbeid. Bovendien wordt het aantal loontrekkenden en actieven van 2006 geschat op basis van de vorige jaren (aangezien de administratieve cijfers nog niet beschikbaar zijn).

54 Bijlage 11 bevat een tabel betreffende de beroepsbevolking per nationaliteit van 1998 tot 2007.

55 Bijlage 12 omvat de verschillende graden (activiteit, werkzaamheid en werkloosheid).

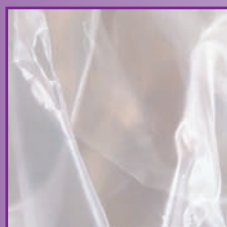
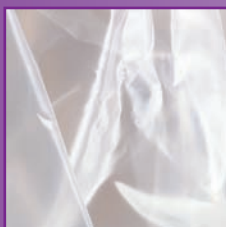
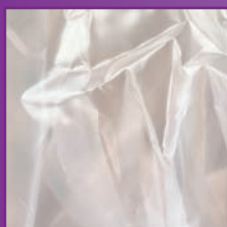

Grafiek 8: Activiteitsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht

Wanneer we de buitenlandse beroepsbevolking uitsplitsen naar nationaliteit, stellen we vast dat zij voor 70% bestaat uit Europeanen (67% in 2006). De Fransen, Italianen en Nederlanders vormen haast de helft van alle actieve buitenlanders in België (zie tabel 13 hieronder). Het aantal actieve Italianen blijft evenwel dalen (-3,9% tussen 2006 en 2007) in tegenstelling tot het aantal actieve Fransen en Nederlanders dat blijft toenemen met respectievelijk 5,5% en 3,3%. Onder de niet-Europese actieven zijn de Marokkanen en de Turken het talrijkst. Tussen 2006 en 2007 is hun aantal echter gedaald met respectievelijk -5,1% en -5,4%. Het is opvallend dat het aantal Poolse actieven het sterkst is toegenomen (+31,4%).

Tabel 13: Beroepsbevolking volgens de voornaamste nationaliteiten

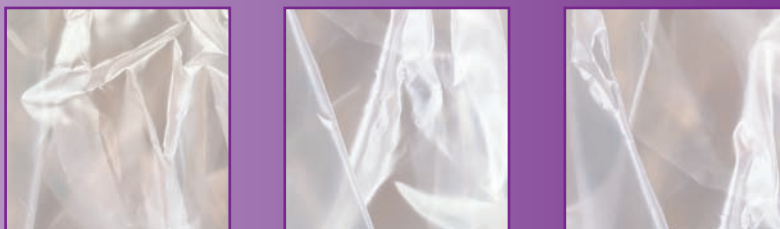
				Waarvan vrouwen		
	2006	2007	Evolutie ten opzichte van 2006	2006	2007	% Vrouwen in 2007
Frankrijk	86.539	91.338	5,5 %	35.272	37.156	40,7 %
Italië	82.826	79.570	-3,9 %	31.576	29.965	37,7 %
Nederland	43.887	45.357	3,3 %	17.051	17.901	39,5 %
Marokko	36.256	34.398	-5,1 %	9.888	9.801	28,5 %
Spanje	21.222	20.903	-1,5 %	9.430	9.176	43,9 %
Polen	13.404	17.618	31,4 %	5.020	6.319	35,9 %
Turkije	18.024	17.048	-5,4 %	5.482	5.023	29,5 %
Portugal	15.036	15.534	3,3 %	6.185	6.508	41,9 %
Duitsland	12.397	12.735	2,7 %	5.408	5.601	44,0 %
Verenigd Koninkrijk	9.514	9.418	-1,0 %	3.513	3.524	37,4 %
Kongo (DR)	9.075	8.913	-1,8 %	4.132	4.114	46,2 %
Griekenland	6.061	5.693	-6,1 %	2.414	2.278	40,0 %
Algerije	4.255	4.115	-3,3 %	996	999	24,3 %
Andere landen	91.314	96.269	5,4 %	36.729	39.573	41,1 %
Totaal buitenlanders	449.810	458.909	2,0 %	173.096	177.938	38,8 %
Waarvan EU	299.828	323.122	7,8 %	120.266	125.010	38,7 %
België	4.382.232	4.404.753	0,5 %	1.992.987	2.010.408	45,6 %
Algemeen totaal	4.832.042	4.863.662	0,7 %	2.166.083	2.188.346	45,0 %

Bron: RSVZ, CIMiRe, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

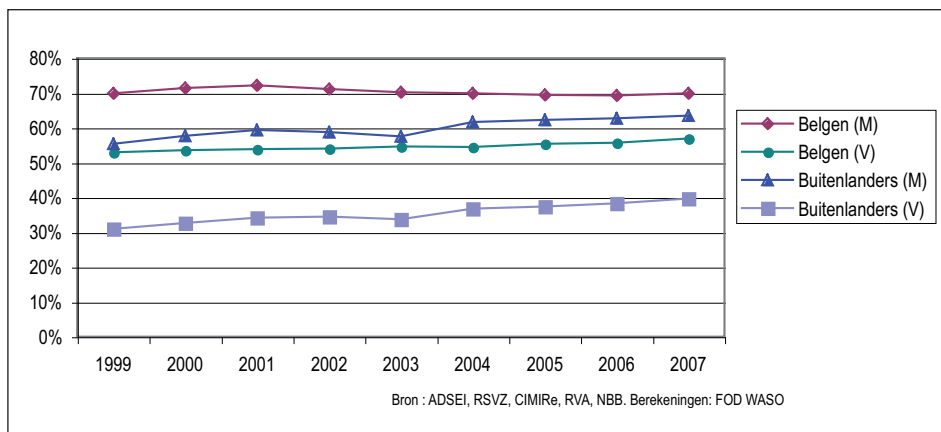
4.3.4 De binnenlandse werkgelegenheid en de werkzaamheidsgraad⁵⁶

Net zoals de activiteitsgraad, is de “binnenlandse” werkzaamheidsgraad van de vreemdelingen lager dan de Belgische, maar zowel de ene als de andere is in 2007 gestegen: van 50,8% tot 51,9% voor de buitenlanders en van 62,5% tot 63,4% voor de Belgen. Het verschil tussen de mannelijke en de vrouwelijke werkzaamheidsgraad is opnieuw groter bij de vreemdelingen (24 procentpunten tegenover 13 procentpunten voor de Belgen).

⁵⁶ Berekend op basis van de binnenlandse tewerkstelling.

Grafiek 9: Werkzaamheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht

A. De loontrekkende

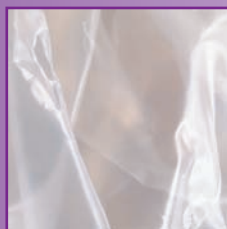
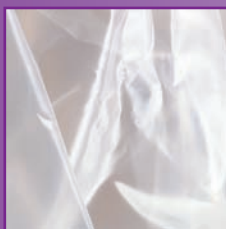
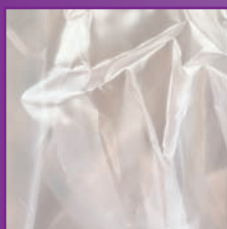
In 2007 telt de totale beroepsbevolking 3.662.000 loontrekkenden waaronder 3.349.800 Belgische en 312.200 buitenlandse loontrekkenden⁵⁷ waarbij die laatste groep 8,5% van de totale arbeid in loondienst vertegenwoordigt. Tussen 2006 en 2007 is de arbeid in loondienst dus toegenomen en dit zowel bij de totale bevolking (+1,9%), de Belgische bevolking (+1,6%) en de buitenlandse bevolking (+5,6%). De arbeid in loondienst stijgt vooral bij de Europese onderdanen (+8%). In 2007 waren de belangrijkste nationaliteiten dezelfde als die in de beroepsbevolking. Het aandeel van de vrouwen binnen het aantal buitenlandse loontrekkenden bedraagt 38,9% tegenover 46,6% bij de Belgische loontrekkenden. Beide cijfers stijgen evenwel sedert 1999.

B. De zelfstandigen

Op 31 december 2007 tellen we 62.750 buitenlandse zelfstandigen en helpers en 640.250 Belgische. De buitenlandse zelfstandigen vertegenwoordigden 8,9% van het totale aantal niet-loontrekkende werknemers. In 2007 waren er meer Belgen en buitenlanders die arbeid als niet-loontrekkende uitoefenden. In vergelijking met 2006 is het aantal buitenlandse zelfstandigen gestegen met 8,8%, terwijl het aantal Belgische slechts met 0,8% steeg. Het aandeel van de vrouwen in de zelfstandige arbeid ligt nog lager dan hun bijdrage aan de arbeid in loondienst aangezien deze 27,6% bedraagt voor de buitenlanders (28,2% in 2006) tegenover 35,4% voor de Belgen (35,0% in 2006).

We vinden hier dezelfde nationaliteiten terug als bij de loontrekkenden en de beroepsbevolking, maar wel in een andere volgorde. De Europeanen vertegenwoordigen 81,9% van de buitenlandse zelfstandigen en helpers maar ditmaal gaan de Nederlanders de Italianen en de Fransen vooraf. De Turken en de Marokkanen, de eerste niet-Europese vertegenwoordigers, nemen pas de 10de en de 11de plaats in (tegenover de 6de en de 4de in de buitenlandse beroepsbevolking). Opvallend in 2007 is de sterke toename van de Poolse (+1.173, hetzij 6.683 zelfstandigen), Roemeense (+1.998, hetzij 4.378 zelfstandigen) en Bulgaarse zelfstandigen (+1.107, hetzij 1.996).

⁵⁷ Zie bijlage 13. Uitsplitsing van de binnenlandse tewerkstelling naar nationaliteit.

Tabel 14: Binnenlandse niet-loontrekkende werkgelegenheid volgens de voornaamste nationaliteiten

	2006	2007	Evolutie ten opzichte van 2006	Waarvan vrouwen	
				2006	2007
Nederland	10.568	10.838	2,6 %	3.412	3.471
Italië	8.740	8.779	0,4 %	2.228	2.147
Frankrijk	7.412	7.613	2,7 %	2.919	2.984
Polen	5.510	6.683	21,3 %	792	943
Roemenië	2.380	4.378	83,9 %	654	914
Verenigd Koninkrijk	2.244	2.270	1,2 %	604	637
Duitsland	2.012	2.084	3,6 %	814	828
Portugal	1.987	2.102	5,8 %	395	386
Spanje	1.669	1.686	1,0 %	542	551
Turkije	1.633	1.817	11,3 %	260	300
Marokko	1.567	1.638	4,5 %	215	235
Griekenland	1.208	1.138	-5,8 %	352	325
Bulgarije	889	1.996	124,5 %	294	497
Andere landen	9.839	9.728	-1,1 %	2.792	3.125
Totaal buitenlanders	57.658	62.750	8,8 %	16.273	17.343
Waarvan EU	43.075	51.380	19,3 %	12.691	14.382
België	635.442	640.250	0,8 %	222.167	226.683
Algemeen totaal	693.100	703.000	1,4 %	238.440	244.027

Bron: RSVZ, NBB, ADSEI (EAK). Berekeningen: FOD WASO

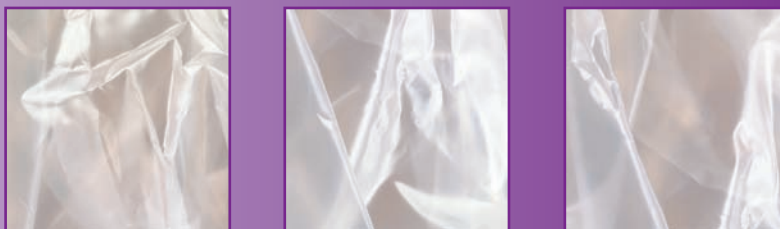
4.3.5 Werkloosheid

In juni 2007 waren 18,3% van de actieve buitenlanders (83.959 personen) werkloos tegenover 9,4% van de actieve Belgen (414.703) en 10,3% van de totale beroepsbevolking. De buitenlandse werkloosheidsgraad is gedaald met 3,1 punten en de Belgische werkloosheidsgraad met 1,5 (zie tabel 15). In 2007 vertegenwoordigden de buitenlandse werklozen 16,8% van de totale werkloosheid (zoals in 2006).

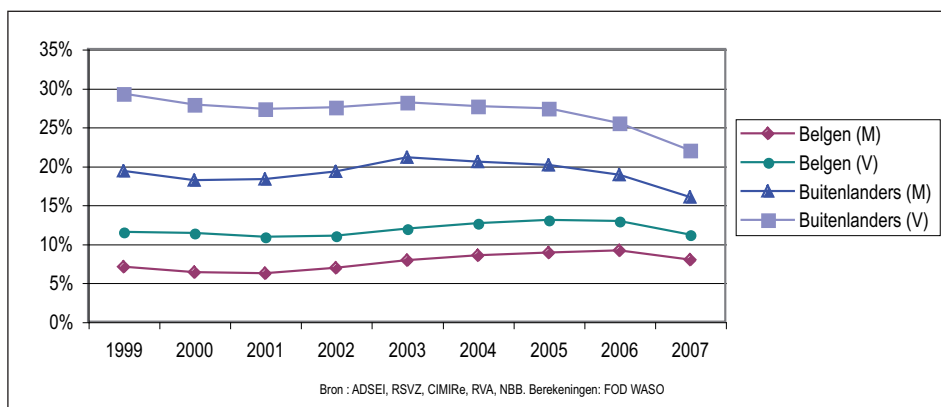
Het aandeel vrouwen bij de buitenlandse werklozen bedroeg 46,6% in 2007 (tegenover 45,8 in 2006) en 54,1% bij de Belgische werklozen (54% in 2006).

Wanneer we onderstaande grafiek 10 bekijken, stellen we vast dat de werkloosheidsgraad voor de buitenlandse vrouwen het hoogst is, ook al is die tussen 2005 en 2006 gedaald (van 27,5 naar 25,5%). Zij worden gevolgd door de buitenlandse mannen (19% of -1 procentpunt ten opzichte van 2005), de Belgische vrouwen (11,2% hetzij -1,7 procentpunten tegenover 2006) en de Belgische mannen (8% in 2007 tegenover 9,2% in 2006). Het verschil in werkloosheidsgraad tussen mannen en vrouwen is opnieuw groter bij de vreemdelingen (7 procentpunten) dan bij de Belgen (4 procentpunten).

Grafiek 10: Werkloosheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht

In 2007 vertegenwoordigden de Europeanen slechts 51,8% (47% in 2006) van de buitenlandse werklozen en hun werkloosheidsgraad bedroeg 13,5%. In absolute cijfers komen de Italianen op de eerste plaats, gevolgd door de Marokkanen, de Fransen en de Turken (zie tabel 15).

Wanneer men enkel de werkloosheidsgraad bekijkt, ligt die het hoogst bij de niet-Europeanen: 38,3% en 32,3% bij de Marokkanen en de Turken wat niettemin neerkomt op een daling met respectievelijk 4,2 en 4,7 punten ten opzichte van 2006. Zo is werkloosheidsgraad voor zowel de Kongolezen als de Algerijnen ook zeer hoog, hoewel zich in 2007 een daling voltrok tot 34,9% voor de Kongolezen (tegen 39,4% in 2006) en tot 37,6% voor de Algerijnen (tegen 40,7% in 2006).

Tabel 15: Werkloosheid volgens de voornaamste nationaliteiten

	2006	Werkloosheidsgraad	2007	Werkloosheidsgraad	Waarvan vrouwen		
					2006	2007	Werkloosheidsgraad
Italië	19.536	23,6 %	16.725	21,0 %	9.824	8.184	27,3 %
Marokko	15.405	42,5 %	13.159	38,3 %	4.981	4.462	45,5 %
Frankrijk	10.245	11,8 %	9.140	10,0 %	5.655	5.045	13,6 %
Turkije	6.675	37,0 %	5.504	32,3 %	2.548	2.097	41,8 %
Kongo (DR)	3.576	39,4 %	3.111	34,9 %	1.855	1.671	40,6 %
Spanje	3.533	16,6 %	3.234	15,5 %	1.832	1.609	17,5 %
Nederland	4.123	9,4 %	3.658	8,1 %	2.164	1.917	10,7 %
Portugal	2.098	14,0 %	1.917	12,3 %	1.077	992	15,2 %
Algerije	1.732	40,7 %	1.548	37,6 %	512	479	48,0 %
Griekenland	1.372	22,6 %	1.178	20,7 %	627	559	24,5 %
Duitsland	1.538	12,4 %	1.328	10,4 %	806	707	12,6 %
Polen	997	7,4 %	915	5,2 %	689	642	10,2 %
Andere landen	25.550	26,7 %	22.542	21,3 %	11.601	10.739	36,1 %
Totaal buitenlanders	96.380	21,4 %	83.959	18,3 %	44.171	39.103	22,0 %
Waarvan EU	45.294	15,1 %	43.474	13,5 %	23.604	18.157	14,5 %
België	476.562	10,9 %	414.703	9,4 %	257.460	224.187	11,2 %
Algemeen totaal	572.942	11,9 %	498.662	10,3 %	301.631	263.290	12,0 %

Bron: ADSEI, RSVZ, CIMIRe, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

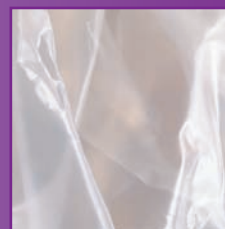
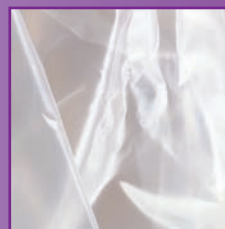
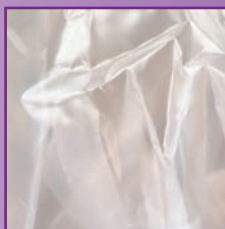

Sarmantine

CROISSANT 0.50
3.00 1.00

PAIN DE MADRONE
1.00

1.00

5 Werkgelegenheid en werkloosheid van de allochtone werknemers: EAK

De voornaamste lacune in de eerder voorgestelde administratieve statistieken is dat het enige identificatiecriterium de nationaliteit is. In het eerste hoofdstuk hebben wij echter gezien dat vele buitenlanders (vooral de niet-Europese) sedert een twintigtal jaar Belg zijn geworden. Aangezien het hebben van een baan wordt beschouwd als de eerste factor die bepalend is voor integratie en omdat die integratie van allochtonen op sommige gebieden een heikel punt blijft, is het interessant zich te buigen over die groep “nieuwe Belgen”, om zo hun arbeidsmarktsituatie beter te vatten. Om die plaats van de allochtonen op de arbeidsmarkt te onderzoeken kunnen wij uitgaan van de gegevens van de enquête naar de arbeidskrachten⁵⁸ (EAK).

De enquête naar de arbeidskrachten, die uitgaat van een steekproef van de bevolking (47.840 gezinnen jaarlijks ondervraagd), maakt geen opdeling naar nationaliteit mogelijk zonder dat zulks de representativiteit van de gegevens schaadt. Dus moet er worden gewerkt met de volgende groepen van nationaliteiten: België, Europese Unie (van de 25), Buiten de Europese Unie. Bovendien bevat de enquête de variabele “geboorteland”, die het ons mogelijk maakt de situatie in te schatten⁵⁹ van de allochtonen die de Belgische nationaliteit hebben verworven en die te vergelijken met de situatie van de personen van buitenlandse nationaliteit. Wij kunnen dan nagaan of de toestand op de arbeidsmarkt van de in het buitenland geboren personen in alle opzichten gunstiger is dan die van de personen van vreemde nationaliteit, wat er ons dan toe in staat stelt besluiten te trekken over de positieve invloed van het verwerven van de Belgische nationaliteit op hun integratie op de arbeidsmarkt.

Bovendien bevat de EAK meer variabelen en biedt zij ons bijkomende analysemogelijkheden: zo kunnen we kijken naar de variabelen « opleidingsniveau » of nog « deeltijdarbeid ».

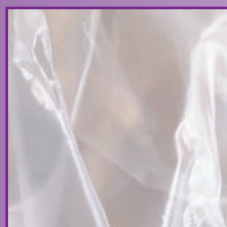
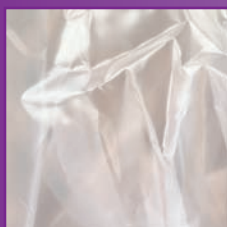
5.1 Definities

Het gebruik van een andere bron leidt tot verschillen qua definitie. Er moet dus voorzichtig mee worden omgesprongen en het heeft geen zin te proberen de voorgaande gegevens uit administratieve bronnen te vergelijken met wat nu volgt.

Met name het begrip « werkloosheid » krijgt een aanzienlijk verschillende definitie. In de EAK wordt voor de definitie van werkloosheid uitgegaan van het IAB-concept (Internationaal Arbeidsbureau): “ ‘werkloos’ is (volgens het IAB) wie geen betaalde arbeid heeft gedurende de referteweek, er actief naar op zoek is (m.a.w. ten minste één poging onderneemt in de loop van de vier weken die aflopen met de referteweek) en bereid is om binnen de twee weken te beginnen werken. Of de persoon als werkzoekende geregistreerd is bij de RVA (en de regionale diensten ACTIRIS, FOREM, VDAB) heeft geen belang”. De op basis daarvan berekende werkloosheidsgraad ligt in de praktijk in ons land lager dan de administratieve werkloosheidsgraad aangezien er enkel rekening in wordt gehouden met wie “actief” naar werk zoekt.

58 Steekproefenquête, gecoördineerd op Europees vlak en in België georganiseerd door de ADSEI. Voor extra informatie: <http://statbel.fgov.be/lfs/>

59 Het betreft een raming aangezien de categorie « personen geboren in het buitenland » ook personen omvat van vreemde nationaliteit maar ook Belgen geboren in het buitenland (en met name zij die geboren zijn in voormalig Belgisch-Kongo)

Er moet ook op worden gewezen dat de beroepsbevolking berekend op basis van de EAK precies overeenkomt met de definitie uit punt 4.3.2, maar als volgt luidt: « de beroepsbevolking omvat alle personen van 15 tot 64 jaar aanwezig op de Belgische arbeidsmarkt. Het begrip « beroepsbevolking » omvat slechts de in België verblijvende personen, ongeacht of die in België of in het buitenland werken of werkloos zijn. Uitgesloten zijn dus de werknemers die in het buitenland verblijven en in nationale productie-eenheden zijn tewerkgesteld. »

5.2 De beroepsbevolking

5.2.1 Activiteitsgraad

De activiteitsgraden⁶⁰ tonen aan dat er een kloof bestaat tussen de groepen van verschillende nationaliteit of geboorteland: onder de bevolking van vreemde nationaliteit of onder de personen geboren in het buitenland zijn minder beroepsactieven dan onder de Belgische bevolking. De activiteitsgraad bedraagt 67% voor de Belgen en slechts 52% voor de niet-Europese buitenlanders. Als men echter slechts uitgaat van de activiteitsgraad op basis van het geboorteland en niet van de nationaliteit merkt men dat de kloof verkleint, aangezien de activiteitsgraad voor de personen die in België geboren zijn 67% blijft maar toeneemt tot 59% voor zij die buiten de Europese Unie zijn geboren. De zwakste activiteitsgraad (38%) kennen de vrouwen van vreemde nationaliteit (buiten de EU). De toestand van de buiten de EU geboren vrouwen is gunstiger (46%), hoewel die activiteitsgraad nog steeds 15 procentpunten lager ligt dan die van de in België geboren vrouwen.

Tabel 16: activiteitsgraad volgens nationaliteit en geboorteland in 2007

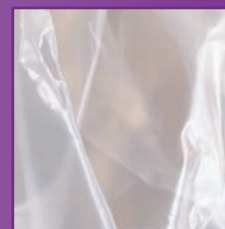
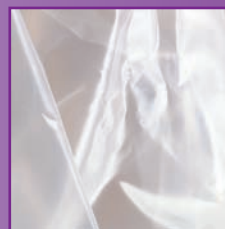
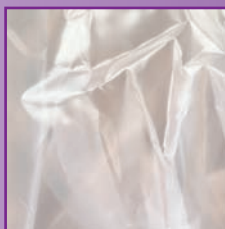
	Activiteitsgraad volgens nationaliteit	Activiteitsgraad volgens geboortelande
België	67,5 %	68,0 %
Mannen	73,5 %	73,7 %
Vrouwen	61,4 %	62,1 %
Buitenlanders EU	67,8 %	63,8 %
Mannen	76,8 %	72,4 %
Vrouwen	57,9 %	55,8 %
Buitenlanders niet-EU	54,2 %	59,8 %
Mannen	72,3 %	73,9 %
Vrouwen	37,2 %	46,5 %

Bron: ADSEI (EAK)

5.2.2 Samenstelling van de beroepsbevolking

De totale beroepsbevolking bedroeg in België in 2007 4.700.659 personen, onder wie 8,6% van vreemde nationaliteit, terwijl 13% van hen in het buitenland waren geboren. Daar waar het percentage van de Europese onderdanen bijna gelijk is aan het percentage van de in de EU geboren personen (6,2% en 6,1%, zie onderstaande tabel 17), merkt men dat het aandeel van de in derde landen geboren beroepsactieven (6,9%) veel hoger ligt dan het aandeel van de beroepsactieven van buiten-Europese nationaliteit (2,5%). Deze vaststelling vloeit rechtstreeks voort uit het groot aantal niet-Europese buitenlanders die de jongste 20 jaar de Belgische nationaliteit hebben verworven.

⁶⁰ Een samenvattende tabel van de diverse percentages (activiteits-, werkzaamheids- en werkloosheidsgraad) per nationaliteit, geboorteland en geslacht is beschikbaar in bijlage 16.

Tabel 17: Verdeling van de totale beroepsbevolking volgens nationaliteit en geboorteland in 2007

		Brussels hoofdstedelijk gewest	Vlaams gewest	Waals gewest	Land
Nationaliteit	Belgen	71,3 %	94,8 %	91,2 %	91,4 %
	Buitenlanders EU	18,7 %	3,6 %	7,2 %	6,2 %
	Buitenlanders niet-EU	10,0 %	1,7 %	1,6 %	2,5 %
Geboorteland	België	57,4 %	91,5 %	87,6 %	87,0 %
	Buitenland EU	16,8 %	3,9 %	6,9 %	6,1 %
	Buitenland niet-EU	25,9 %	4,6 %	5,5 %	6,9 %

Bron: ADSEI (EAK)

Deze verdeling van de beroepsbevolking per nationaliteit en per land van geboorte varieert sterk van het ene gewest tot het andere. Zo vertegenwoordigt de beroepsbevolking in het Vlaamse gewest haast 60% van de beroepsactieve Belgische bevolking en bedraagt het aandeel van de beroepsactieven van vreemde nationaliteit er 5,3% tegen 8,5% voor de beroepsactieven geboren in het buitenland. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen zijn die verhoudingen respectievelijk 28,7 en 42,6%. Dat verschillende aandeel in Brussel van de beroepsactieve buitenlanders of in het buitenland geboren personen is weeral uitsluitend toe te schrijven aan het gewicht van de buitenlanders van buiten de Unie die er 10% vertegenwoordigen (als men uitgaat van de nationaliteit) en 25,9% (uitgaande van het geboorteland). In het Waals gewest, tenslotte, bedraagt het aandeel van de beroepsactieve buitenlanders 8,8%, en dat van de beroepsactieven geboren in het buitenland 12,4%.

De verdeling per geslacht van de beroepsbevolking varieert volgens de nationaliteit of het land van geboorte (tabel 18): het aandeel van de vrouwen onder de beroepsactieven is groter onder de Belgen (45,3%) dan onder de buitenlanders, EU-onderdanen (40,4%) of niet-EU-burgers (35,5%). Op basis van het criterium van het geboorteland is het aandeel van de vrouwen onder de in België of in de EU geboren beroepsactieven grotendeels gelijkwaardig (45,2% en 44,8%) maar blijft het lager onder de buiten de EU geboren beroepsactieven (39,8%).

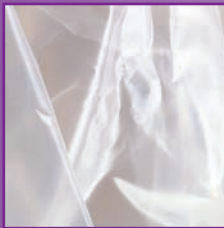
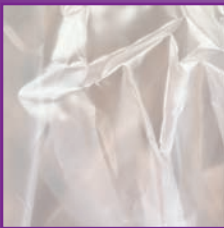
Tabel 18: Verdeling naar geslacht van de totale beroepsbevolking volgens nationaliteit en geboorteland in 2007

		Mannen	Vrouwen
Nationaliteit	Belgen	54,7 %	45,3 %
	Buitenlanders EU	59,6 %	40,4 %
	Buitenlanders niet-EU	64,5 %	35,5 %
Geboorteland	België	54,8 %	45,2 %
	Buitenland EU	55,2 %	44,8 %
	Buitenland niet-EU	60,2 %	39,8 %

Bron: ADSEI (EAK)

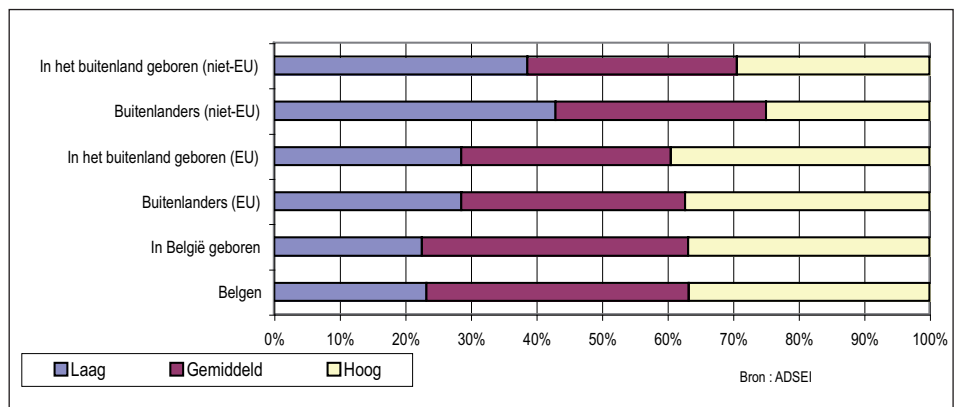
Aan de hand van de EAK kunnen we ook het scholingsniveau⁶¹ van de beroepsactieven onderzoeken. Grafiek 11 leert ons dat de beroepsactieve buitenlanders van buiten-Europese nationaliteit een groter aandeel vertegenwoordigen van de laaggeschoolden

61 De gegevens zijn opgedeeld op basis van drie scholingsniveaus volgend het laatst behaalde diploma: de diploma's van de lagere cyclus van het secundair onderwijs komen overeen met een lage scholingsgraad, de diploma's van het hoger secundair of postsecundair niet-hoger onderwijs komen overeen met een gemiddelde scholingsgraad en de hogere diploma's (universitair of niet) komen overeen met een hoge scholingsgraad.

(43%) dan de Belgen (23%) of de Europeanen (29%). Uitgaande van het geboorteland valt het op dat de kloof tussen de diverse landen van oorsprong enigszins verkleint: 39% van de buiten Europa geboren beroepsactieven hebben een lage scholing, tegen 23% van de in België geboren beroepsactieven en 29% van zij die Europa zijn geboren. De verhoudingen zijn omgekeerd voor zij met een gemiddelde tot hogere kwalificatie: zo heeft 37% van de Belgen een diploma van het hoger onderwijs tegen 25% van de niet-Europese buitenlanders⁶².

Grafiek 11: Verdeling van de beroepsbevolking naar scholingsniveau in 2006

5.3 De niet-werkende beroepsbevolking

5.3.1 Werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad van de buitenlanders is hoger dan die van de Belgen: terwijl de werkloosheidsgraad van de personen met de Belgische nationaliteit 6,8% is, bedraagt die 9,8% van de Europese staatsburgers en 29,6%⁶³ voor de onderdanen van derde landen. Ook al is de toestand van de in het buitenland geboren personen beter, toch met een werkloosheidsgraad van 22,7% voor de buiten de EU geboren personen blijft die ruimschoots slechter dan voor de in België geboren personen (werkloosheidsgraad 6,2%). Voor de vrouwen is de werkloosheidsgraad, ongeacht hun nationaliteit of hun geboorteland, steeds hoger dan die voor de mannen en het zijn dan ook de vrouwen van niet-Europese nationaliteit die de hoogste werkloosheidsgraad kennen (33,4%).

Tabel 19: Werkloosheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2007

		Brussels hoofdstedelijk gewest	Vlaams gewest	Waaals gewest	Land
Nationaliteit	Belgen	16,3 %	4,0 %	10,0 %	6,8 %
	Buitenlanders niet-EU	34,1 %	21,6 %	37,0 %	29,6 %
	<i>Vershil niet-EU/B</i>	17,8	17,6	27,0	22,8
Geboorteland	België	14,1 %	3,7 %	9,6 %	6,2 %
	Buitenland niet-EU	28,8 %	15,7 %	24,8 %	22,7 %
	<i>Vershil niet-EU/B</i>	14,7	12,0	15,2	16,5

Bron: ADSEI (EAK)

62 Bijlage 17 geeft de gedetailleerde percentages per nationaliteit, geboorteland en geslacht

63 Bijlage 18 Werkloosheidsgraad per gewest volgens nationaliteit en geboorteland

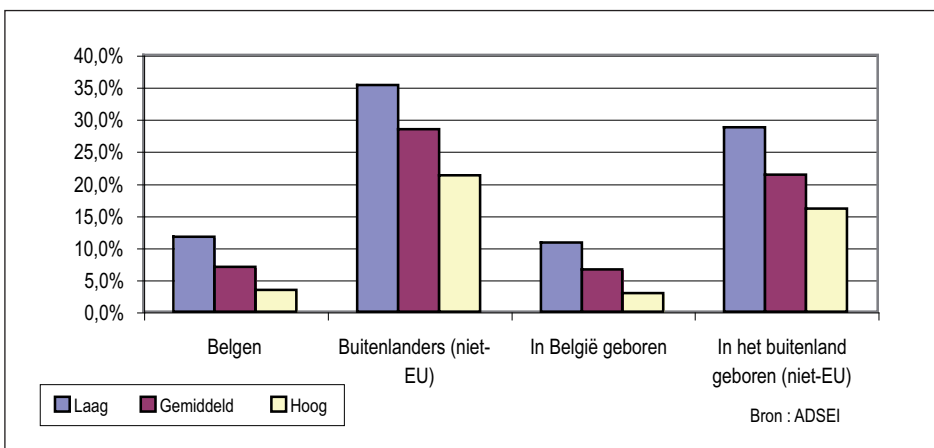
Op gewestelijk vlak neemt men in het Waals gewest de hoogste werkloosheidsgraad waar onder de niet-Europese buitenlanders (37%, zie tabel 19) en nog in het Waals gewest is de kloof tussen de werkloosheidsgraad van de buiten-Europese onderdanen en die van de Belgen het grootst (27 procentpunten). Als men daarentegen gaat kijken naar het geboorteland, is de werkloosheidsgraad met de personen geboren buiten de EU het hoogst in Brussel (28,8%), terwijl in Wallonië de kloof tussen de werkloosheidsgraad van de personen geboren buiten de EU en die van zij die geboren zijn in België het grootst is (15 procentpunten).

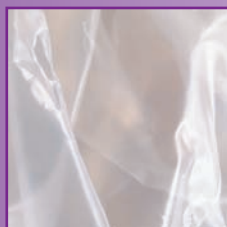
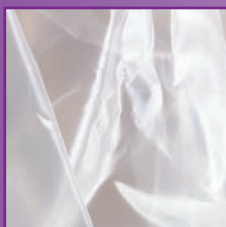
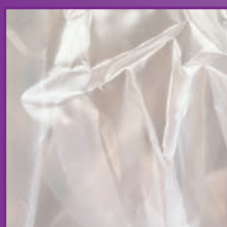
5.3.2 Werkloosheidsgraad en scholingsniveau

De personen van vreemde nationaliteit hebben dus een hogere werkloosheidsgraad dan de Belgen. Bovendien hebben we vastgesteld dat de buitenlanders een lagere scholingsniveaus hadden en het is geweten dat personen met een lagere scholingsgraad een hogere werkloosheidsgraad kennen. Er dient dus te worden nagezien of hun hogere werkloosheidsgraad geen gevolg is van hun lagere scholingsgraad. Daaruit blijkt dat zelfs als de buitenlandse beroepsactieven (niet-EU), eenzelfde verdeling over de diverse scholingsniveaus zouden kennen als de Belgen, dan nog zou hun werkloosheidspercentage 27,4% bedragen (in plaats van 29,6%), of een verschil van 20,6 procentpunten in vergelijking met het werkloosheidspercentage van de Belgen.

Uitgaande van onderstaande grafiek 12 zien we trouwens dat, ongeacht hun scholingsniveau, de werkloosheidsgraad van de buitenlanders hoger blijft dan die van de Belgen: de werkloosheidsgraad van de niet-Europese buitenlanders met een hoog scholingsniveau bedraagt 21%, wat lager is dan de werkloosheidsgraad van diezelfde buitenlanders met laag scholingsniveau (35%) maar aanzienlijk hoger dan het werkloosheidsniveau van de Belgen met een hoge opleiding (3%). De toestand is gelijkaardig voor de buiten de EU geboren personen ook al is de kloof daar minder uitgesproken: de werkloosheidsgraad voor de buiten de EU geboren personen bedraagt 16% onder de hoger geschoolden tegenover 2,9% onder de hooggeschoolde personen die in België zijn geboren.

Grafiek 12: Werkloosheidsgraad volgens scholingsniveau in 2007

5.3.3 Langdurige werkloosheid⁶⁴

Het aandeel van de langdurig werklozen schommelt ook volgens de nationaliteit of het geboorteland: over het gehele land genomen, zijn het de niet-Europese buitenlanders die, in verhouding tot het aantal beroepsactieven, de meeste langdurig werklozen tellen (16%) terwijl slechts 3,3% van de Belgische bevolking in hetzelfde geval verkeert. Onder de buiten de EU geboren beroepsactieven is dat aandeel lichtjes lager (12,8%).

Tabel 20: Langdurige werkloosheid naar nationaliteit en geboorteland in 2007 - In % van de beroepsactieve bevolking

		Brussels hoofdstedelijk gewest	Vlaams gewest	Waals gewest	Land
Nationaliteit	Belgen	9,5 %	1,5 %	5,5 %	3,3 %
	Buitenlanders EU	5,7 %	2,6 %	7,3 %	5,2 %
	Buitenlanders niet-EU	19,9 %	8,2 %	24,2 %	16,0 %
	Vershil niet-EU/B	10,3	6,8	18,7	12,7
Geboorteland	België	7,6 %	1,3 %	5,3 %	3,0 %
	Buitenland EU	5,0 %	3,1 %	6,4 %	4,8 %
	Buitenland niet-EU	18,0 %	6,5 %	15,4 %	12,8 %
	Vershil niet-EU/B	10,3	5,2	10,1	9,9
	Totaal	9,9 %	1,6 %	6,0 %	3,8 %

Bron: ADSEI (EAK)

Op gewestelijk vlak is het aandeel van de langdurig werklozen in Wallonië het grootst onder de niet-Europese buitenlanders (24,2%) maar voor de buiten EU geboren beroepsactieven is dat het geval in Brussel (18%).

5.4 De werkende beroepsbevolking

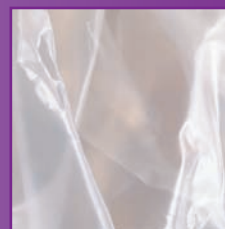
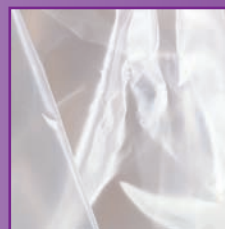
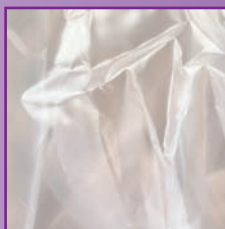
5.4.1 Werkzaamheidsgraad

Waarnemingen op de Belgische arbeidsmarkt bevestigen de ongunstige positie die de werkende buitenlandse beroepsactieven er innemen. De werkzaamheidsgraad van de beroepsactieven van buiten-Europese nationaliteit bedraagt 38,1% en is 24,8 procentpunten lager dan die van de Belgen (zie onderstaande tabel 21). De werkzaamheidsgraad van de niet-Europese vrouwen⁶⁵ is de laagste (24,8%), of 32 procentpunten lager dan de Belgische vrouwen. Alweer stelt men vast dat de balans voor de buiten de EU geboren personen beter is maar wel slechter dan die van de in België geboren personen: de werkzaamheidsgraad van eerstgenoemden bedraagt 46,3% en de kloof met de werkzaamheidsgraad van de in België geboren personen bedraagt 17,5 procentpunten.

64 Komt overeen met een zoektijd naar werk van 12 maanden of méér.

65 Bijlage20. Werkzaamheidsgraad per gewest volgens nationaliteit en geboorteland in 2006

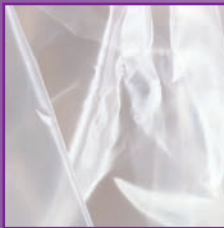
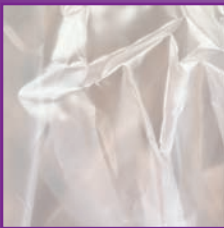
Tabel 21: Werkzaamheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2007

		Brussels hoofdstedelijk gewest	Vlaams gewest	Waals gewest	Land
Nationaliteit	Belgen	55,6 %	66,7 %	57,7 %	62,9 %
	Buitenlanders niet-EU	37,4 %	41,9 %	32,1 %	38,1 %
	Vershil niet-EU/B	-18,2	-24,8	-25,6	-24,8
Geboorteland	België	58,5 %	67,3 %	58,2 %	63,8 %
	Buitenland niet-EU	42,6 %	50,0 %	45,6 %	46,3 %
	Vershil niet-EU/B	-15,8	-17,3	-12,6	-17,5

Bron: ADSEI (EAK)

Wat de niet-Europese onderdanen betreft, is het in het Waals gewest dat hun werkzaamheidsgraad het laagst is (32,1%) en in het Vlaams gewest dat die het hoogst is (41,9%). Als men uitgaat van het land van geboorte, is werkzaamheidsgraad van de buiten de EU geboren personen het laagst in Brussel (42,6%) en het hoogst in Vlaanderen (50%) Maar in Vlaanderen is de kloof tussen hun werkzaamheidsgraad en die van de in België geboren personen wel het grootst (17 procentpunten).

5.4.2 Werkzaamheidsgraad en scholingsniveau

Het is interessant om na te gaan in welke mate de verschillen qua scholingsniveau mee verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van een werkzaamheidskloof: indien men de structuur van de opleidingsniveaus van de Belgen toepast op de niet-Europese buitenlanders, zou de werkzaamheidsgraad van deze laatsten nog steeds maar 42,1% bedragen (tegen 38,1% in werkelijkheid), dus nog 20,8 procentpunten lager dan die van de Belgen. Ook indien men de structuur per opleidingsniveau van de in België geboren personen gaat toepassen op de personen geboren buiten de EU, krijgt men een werkzaamheidsgraad van 49,8% voor deze laatsten, of amper 3,5 procentpunten meer dan in werkelijkheid. Hieruit kan dus worden afgeleid dat de verschillen qua verdeling over de scholingsniveaus de werkzaamheidskloof tussen de Belgen en de niet-Europese buitenlanders en tussen de in België geboren personen en zij die in het buitenland zijn geboren slechts in zeer beperkt mate verklaart.

Op grond van de onderstaande tabel 22⁶⁶ stellen wij trouwens vast dat hoewel de werkzaamheidsgraad toeneemt met het scholingsniveau (ongeacht de nationaliteit of het geboorteland), het verschil tussen werkzaamheidsgraad van de niet-Europese buitenlanders en die van de Belgen lijkt toe te nemen met het scholingsniveau: voor een hoog scholingsniveau, bedraagt de kloof inzake werkzaamheidsgraad van de niet-Europese buitenlanders 31,1 procentpunten, terwijl die 12,4 is voor de personen met een lage scholingsgraad. De personen geboren buiten de EU kennen een gunstigere situatie, vooral zij die een hogere opleiding hebben gekregen, van wie de werkzaamheidsgraad 64% bedraagt (tegen 54% bij de hoger opgeleide buitenlanders van niet-Europese nationaliteit). De verschillen in werkzaamheidsgraad van de personen geboren buiten de EU en die geboren in België zijn trouwens minder uitgesproken, met een kloof van 21 procentpunten voor de hooggeschoolden.

Tabel 22: Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau volgens de nationaliteit en het geboorteland in 2007

		Laag	Gemiddeld	Hoog
Nationaliteit	Belgen	40,8 %	66,5 %	84,6 %
	Buitenlanders niet-EU	28,4 %	45,8 %	53,5 %
	Vershil niet-EU/B	-12,4	-20,7	-31,1
Geboorteland	België	41,4 %	67,1 %	85,4 %
	Buitenland niet-EU	33,9 %	52,6 %	64,4 %
	Vershil niet-EU/B	-7,4	-14,4	-20,9

Bron: ADSEI (EAK)

66 Meer details zijn te vinden in bijlage 21. Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau volgens de nationaliteit en het geboorteland in 2006

67 Bijlage 22. Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun nationaliteit en geboorteland (2006)

68 Wat logisch is aangezien de statutaire betrekkingen bij de overheid niet toegankelijk zijn voor onderdanen uit derde landen behalve in de besturen van het Brussels Hoofdstedelijk gewest en in de diensten de Franse Gemeenschapscommissie.

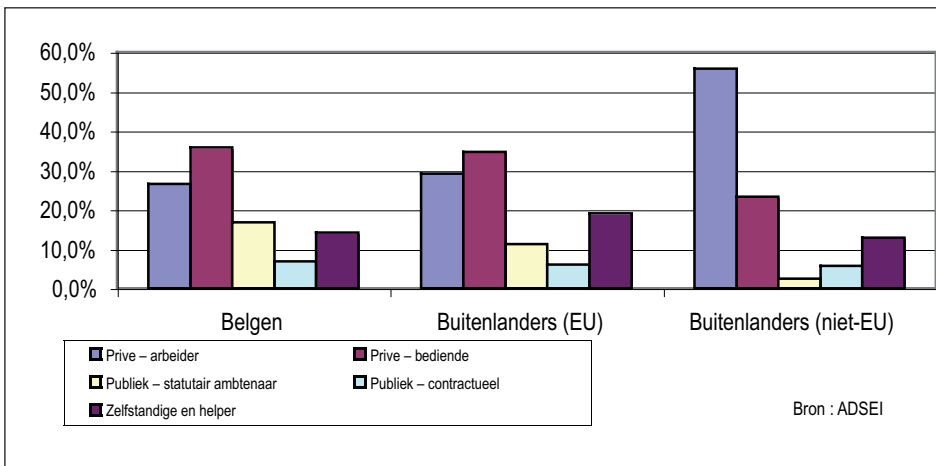
5.4.3 Beroepsstatuut⁶⁷

Naar nationaliteit of geboorteland ziet de opdeling van de beroepsactieven in de diverse beroepsstatuten er anders uit. Wij merken in de eerste plaats (onderstaande grafiek 13) dat de beroepsactieven van buiten-Europese nationaliteit vaker banen van arbeider bekleden (56% van de werkende niet-Europese beroepsactieven) dan de Belgen (26% van de werkende beroepsactieve Belgen), maar minder banen van bediende (23% werkende niet-Europese beroepsactieven tegen 36% werkende beroepsactieve Belgen). Statutaire overheidsbanen blijven nog overwegend voorbehouden voor de Belgen en, in mindere mate, voor de EU-onderdanen⁶⁸ aangezien 17% de werkende beroepsactieve Belgen en 11% van de werkende Europese beroepsactieven een dergelijke baan bekle-

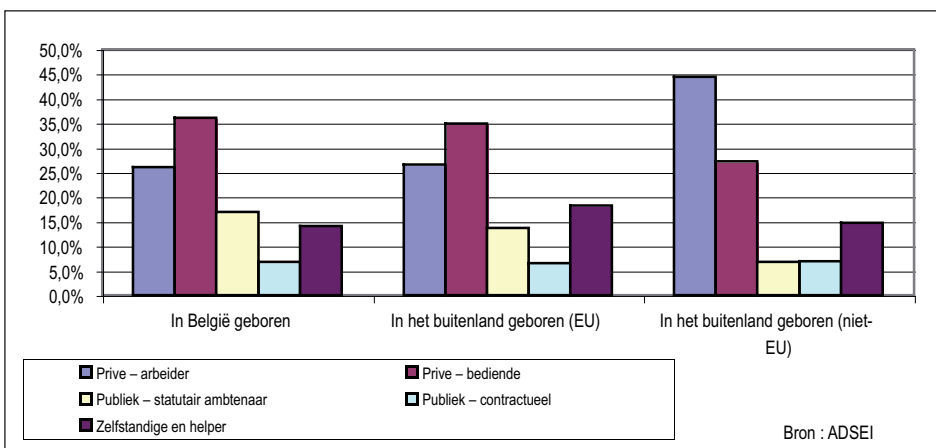
den, tegen slechts 2% van de werkende niet-Europese beroepsactieven. Tot slot zijn er meer zelfstandigen onder de werkende Europese (19%) en Belgische (14%) beroepsactieven dan onder de werkende niet-Europese beroepsactieven (13%).

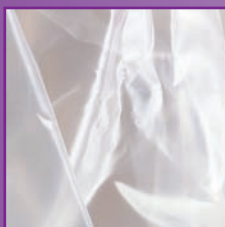
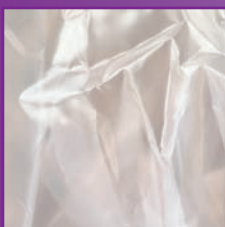
Grafiek 13: Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun nationaliteit in 2007

Uitgaande van onderstaande grafiek 14 merken wij dezelfde trends als wij uitgaan van het geboorteland maar met minder uitgesproken verschillen tussen de werkende in België geboren beroepsactieven en zij die geboren zijn buiten de EU. De werkende buiten de EU geboren beroepsactieven zijn vaker arbeiders (44%) dan de werkende in België geboren beroepsactieven (26%) maar dat aandeel is 12 procentpunten kleiner dan dat van de arbeiders onder de werkende niet-Europese beroepsactieven. De bedienden en statutaire ambtenaren zijn ook talrijker onder de buiten de EU geboren beroepsactieven (respectievelijk 27% en 7%) dan onder de onderdanen van derde landen. Tenslotte is het percentage zelfstandigen lichtjes hoger onder de buiten de EU geboren beroepsactieven (15%) dan onder de in België geboren beroepsactieven (13%).

Grafiek 14: Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun geboorteland in 2007

5.4.4 Deeltijdarbeid

De analyse van het soort arbeidsovereenkomst dat de werknemers bindt, leert ons ook veel over de respectievelijke posities van de Belgen en van de buitenlanders op de arbeidsmarkt. Bijlage 23 geeft met name het percentage werknemers die deeltijds werken. Opnieuw stellen wij een ongelijkheid vast tussen de Belgische en de buitenlandse werknemers (zij die zich in de slechtste positie bevinden zijn de niet-Europese werknemers). Ook al is het aandeel van de deeltijdwerkers (mannen en vrouwen) ongeveer gelijk ongeacht hun nationaliteit, toch bestaat er een aanzienlijk verschil bij de mannelijke werknemers: terwijl 8,3% van de werknemers onder de Belgen deeltijdwerk verrichten, bedraagt dat cijfer voor de niet-Europese werknemers 14,5%. Idem onder de mannelijke werknemers geboren buiten de EU, van wie 13,1% deeltijds werkt (tegen 8,2% van zij die in België geboren zijn). Bovendien blijkt uit onderstaande tabel 23 dat laatstgenoemden veel vaker wel genoopt zijn deeltijdarbeid « te aanvaarden »: zulks is het geval voor 49,8% van de buiten de EU geboren mannelijke deeltijdwerkers tegen 17,2% van zij die in België geboren zijn. Die laatste vaststelling geldt trouwens ook voor de vrouwen, maar in mindere mate, aangezien het deeltijdwerk slechts onvrijwillig is voor 29,1% van de vrouwen geboren buiten de EU (tegen 12,2% van de in België geboren vrouwen).

Tabel 23: Onvrijwillige deeltijdarbeid (ODA) naar nationaliteit en naar geboorteland in 2007 - in % van het aantal deeltijdwerkers

	ODA naar nationaliteit	ODA naar geboorteland
België	13,7 %	13,0 %
Mannen	18,9 %	17,2 %
Vrouwen	12,6 %	12,2 %
Buitenland EU	23,8 %	21,8 %
Mannen	26,4 %	22,1 %
Vrouwen	23,0 %	21,7 %
Buitenland niet-EU	44,8 %	35,4 %
Mannen	52,3 %	49,8 %
Vrouwen	40,5 %	29,1 %
Bron ADSEI (EAK)		

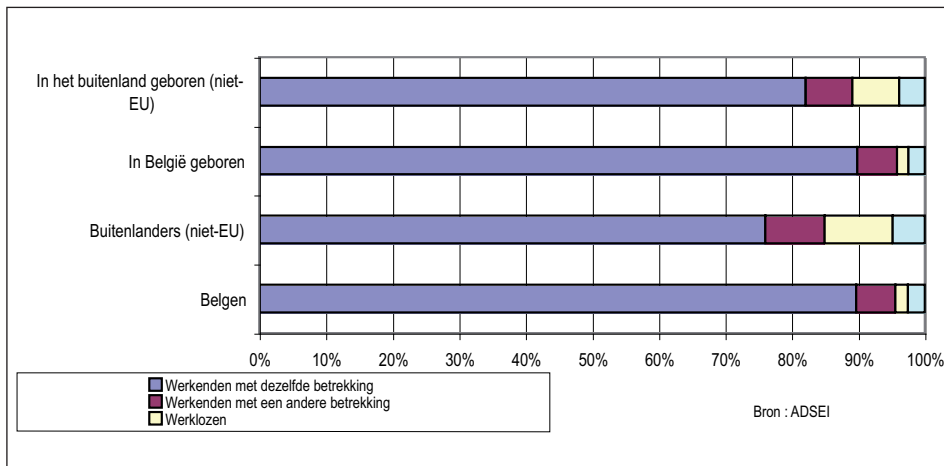
5.4.5 Tijdelijk werk

Bijlage 23 geeft ook het percentage werknemers die tijdelijk werken of werken met een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur: terwijl 8,2% van de Belgen een tijdelijke baan hebben, verkeren 11,2% van de Europese onderdanen in dat geval en 24% van de niet-Europeaanen. Onder de vrouwen van buiten-Europese nationaliteit ligt dat aandeel het hoogst aangezien 29,8% van de niet-Europese vrouwen dat soort werk verrichten. Opnieuw merken we dezelfde trend als we kijken naar het geboorteland, maar dan met een minder groot verschil: het aandeel tijdelijke banen bedraagt 7,9% voor de werknemers geboren in België, 11,3% onder zij die in de EU zijn geboren en 16,5% voor de werknemers geboren buiten de EU. Zo werken ook verhoudingsgewijs meer buitenlandse werknemers (EU: 5,7%, niet-EU: 9,9%) met een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur dan Belgen (3,7%).

5.4.6 Toestand van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête

Grafiek 15: Toestand van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête

Het statuut in 2007 van de personen die een baan hadden één jaar vóór de enquête⁶⁹ kunnen wij bevestigen dat de buitenlanders of in het buitenland geboren personen op de arbeidsmarkt kwetsbaarder zijn: het percentage personen dat zijn of haar baan heeft weten te houden is kleiner onder de niet-Europese buitenlanders (75,1%) dan onder de Belgen (89,6%). Parallel daarmee zijn zij ook vaker (10,1%) in de tussentijd werkloos geworden dan de Belgen (1,9%). De situatie van de personen geboren buiten de Europese Unie is gunstiger; aangezien zij voor 81,6% hun baan nog steeds bekleeden en slechts van hen 6,9% werkloos zijn geworden.

⁶⁹ Bijlage 24. Toestand van de personen die een baan hadden één jaar vóór de enquête

6 Actualiteit op politiek en wetgevend vlak

6.1 Wijziging van de verblijfswet

De verblijfswet werd tweemaal gewijzigd in 2008:

- Op 1 juni 2008 werden nieuwe regels en procedures inzake het verblijf van Europese onderdanen en de gezinshereniging met een Belg of een onderdaan van de EU van kracht⁷⁰. Deze wijziging zet een Europese richtlijn om⁷¹. Voortaan wordt de procedure voor de toekenning van de verblijfsvergunning opgesplitst in twee opeenvolgende fasen: een eerste fase van drie jaar, tijdens dewelke het verblijf kan worden beëindigd als de toegangsvoorwaarden niet meer worden gerespecteerd en een tweede fase, wanneer het verblijf permanent wordt. De periode waarin de voorwaarden worden gecontroleerd, is dus verlengd: voordien mocht deze niet langer zijn dan 5 maanden voor de Europese burgers.
- Sinds 8 september 2008⁷² bestaat er een nieuw verblijfsstatuut als gevolg van de omzetting van de Europese richtlijn 2003/109/EC⁷³. De buitenlanders met de status van langdurig ingezetene⁷⁴ in België kunnen, onder bepaalde voorwaarden, het recht bekomen om langer dan drie maanden in een andere lidstaat van de EU te verblijven. Omgekeerd kan de buitenlander die deze status heeft verkregen in een andere lidstaat mits bepaalde voorwaarden het recht bekomen om in België te verblijven.

6.2 Politieke actualiteit

In de nieuwe federale regering die in maart 2008 werd samengesteld, is voor het eerst een Minister van Migratie- en Asielbeleid opgenomen. De Minister oefent haar voegdij uit over Vreemdelingenzaken (VZ)⁷⁵, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV)⁷⁶. De Minister wenst “te komen tot een beter georganiseerd migratiebeleid (...) en wenst in de komende maanden deel te nemen aan dialogen en overleg om de betere samenwerkingsmiddelen te bestuderen en ze wil vooral zien hoe we kunnen komen tot een globaal beleid inzake migratie”⁷⁷.

70 7 MEI 2008. - Koninklijk besluit tot vaststelling van bepaalde uitvoeringsmodaliteiten van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

7 MEI 2008. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

71 29 APRIL 2004. Richtlijn 2004/38/EG van de Raad van de Europese Unie betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de Lidstaten voor de burgers van de Europese Unie en hun familieleden

72 22 JULI 2008. - Koninklijk besluit tot vaststelling van bepaalde uitvoeringsmodaliteiten van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

22 JULI 2008. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

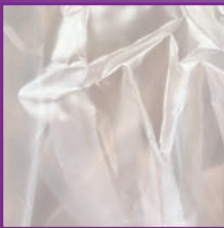
73 25 NOVEMBER 2003. Richtlijn 2003/109/EG van de Raad van de Europese Unie betreffende de status van langdurig ingezetene onderdanen van derde landen.

74 Om deze status te bekomen, moet men aan de volgende voorwaarden voldoen: onderdaan zijn van een derde land, een verblijfsrecht van onbepaalde duur genieten, gedurende 5 jaar ononderbroken in België hebben verbleven, een toereikend inkomen en een ziekteverzekering hebben, geen gevaar vormen voor de openbare orde.

75 Vreemdelingenzaken (VZ) is het bestuur dat erop toeziet dat de regels inzake immigratie worden nageleefd: in dit kader reikt VZ visa en verblijfsvergunningen uit of, wanneer de regels niet worden nageleefd, neemt het maatregelen tot verwijdering

76 Voor de bevoegdheden van de CGVS en de RVV, zie punt 3.2.1. De asielpprocedure

77 Website van de Minister: <http://www.annemieturteboom.be/NL/migratiebeleid/index.htm>

Wat de economische migratie betreft (die verband houdt met het arbeidsrecht) werd meer bepaald een protocolakkoord gesloten met de Minister van Werk.

Parallel hiermee bevat het regeerakkoord dat op 18 maart 2008 werd gesloten, een luik over migratie dat de volgende maatregelen inhoudt:

- De regering overweegt enerzijds de mogelijkheid van een economische immigratie vanuit derde landen om tegemoet te komen aan de schaarste op de arbeidsmarkt en anderzijds de opheffing van beperking inzake het vrije verkeer.
- Parallel hiermee wordt de regularisatie overwogen van illegalen op twee manieren: een « economische » regularisatie zou betrekking hebben op buitenlanders die sinds 31 maart 2007 in België verblijven en een degelijke werkaanbieding hebben. De tweede manier zou de regularisatie op individuele basis zijn, zoals die nu wordt toegepast (cfr. 3.2.4 Regularisatie van de langdurige asielprocedures), maar meer uitgebreid en waarvan de voorwaarden zouden worden bepaald in een omzendbrief.
- De asielzoekers zouden zes maanden na de indiening van hun aanvraag toegang krijgen tot de arbeidsmarkt.
- Er worden nieuwe vereisten inzake gezinshereniging overwogen: het bewijs dat men over voldoende middelen beschikt, zal worden veralgemeend.
- De voorwaarden om de nationaliteit te verwerven, zouden worden verstrengd.
- Wat ten slotte de verwijdering betreft van buitenlanders die illegaal op het grondgebied verblijven, wil de regering een doeltreffend beleid voeren, waarbij de voorkeur wordt gegeven aan een vrijwillige terugkeer.

Op 15 september 2008 startten de werkzaamheden van een nieuwe dienst voor economische migratie binnen Vreemdelingenzaken met als belangrijkste doelstelling een meer doeltreffende en snelle uitreiking van visa en verblijfsvergunningen voor zaken of werk. De dienst zal de werknemers die naar België wensen te komen, ook inlichtingen verschaffen over de formaliteiten die ze moeten vervullen. Ten slotte zal de dienst de rol van interface spelen tussen de betrokken actoren.

In november 2008 heeft de Minister van Werk haar « Werkgelegenheidsplan 2009 » voorgesteld dat een reeks maatregelen bevat inzake economische migratie en integratie van immigranten en nakomelingen van immigranten. Om de werkzaamheidsgraad van deze personen op te krikken, voorziet het plan meer bepaald in:

- De organisatie van « Interculturele Rondetafels » in januari 2009 om nieuwe voorstellen te formuleren;
- De invoering van een sociaal-economische monitoring van de personen van buitenlandse origine;
- De uitvoering van discriminatietests;
- De versterking van het label «Gelijkheid-Diversiteit) en de lancering van een sensibiliseringscampagne over diversiteit.

Wat de economische migratie betreft:

- voorziet het plan in de omzetting van de Europese richtlijn 2003/9/EG door de asielzoekers de mogelijkheid te bieden na 6 maanden aan het werk te gaan en van de richtlijn 2003/109/EG door een arbeidskaart uit te reiken aan de personen met de status van langdurig ingezetene in een andere lidstaat;
- bevestigt het plan de maatregelen die worden uiteengezet in het regeerakkoord, namelijk het einde van de beperkingen inzake het vrije verkeer voor acht nieuwe lidstaten (Tsjechische Republiek, Estland, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Slovenië en Slowakije), de invoering van een economische migratie vanuit derde landen en de «economische» regularisatie.

Bibliografie

- CGVS, “Asielstatistieken. Overzicht 2007”.
- Fedasil, “Jaarverslag 2007”, 2008.
- Federaal Ministerie van Werkgelegenheid en arbeid, “De beroepsbevolking in België. Het land: situatie op 30 juni 1999”, 2001.
- FOD WASO, “De immigratie in België. Aantallen, stromen en arbeidsmarkt” 2001, 2006 tot 2008.

Bijlagen

- Bijlage 1. Evolutie van de Belgische en buitenlandse bevolking
- Bijlage 2. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)
- Bijlage 2bis. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (vrouwen)
- Bijlage 3. Evolutie van de geboorten van Belgen en buitenlanders
- Bijlage 4. In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland
- Bijlage 5. Immigraties volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)
- Bijlage 5bis. Immigraties volgens nationaliteit (vrouwen)
- Bijlage 6. Emigraties volgens nationaliteit
- Bijlage 7. In België ingediende asielaanvragen naar nationaliteit
- Bijlage 8. Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)
- Bijlage 8bis. Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (vrouwen)
- Bijlage 9. Arbeidskaarten C afgeleverd volgens nationaliteit
- Bijlage 10. In de loop van het jaar gestarte zelfstandigen en helpers
- Bijlage 11. Raming van de beroepsbevolking I volgens nationaliteit
- Bijlage 12. Activiteitsgraad, werkzaamheidsgraad en werkloosheidsgraad van de Belgische en de buitenlandse bevolking
- Bijlage 13. Verdeling van de binnenlandse arbeid als loontrekkende naar nationaliteit
- Bijlage 14. Verdeling van de binnenlandse arbeid als niet loontrekkende naar nationaliteit
- Bijlage 15. Verdeling van de werkloosheid I naar nationaliteit
- Bijlage 16. Graad van activiteit, werkzaamheid en werkloosheid volgens nationaliteit en geboorteland in 2006
- Bijlage 17. Verdeling van de beroepsbevolking volgens scholingsniveau naar nationaliteit en geboorteland
- Bijlage 18. Werkloosheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland
- Bijlage 19. Werkloosheidsgraad per scholingsniveau naar nationaliteit en geboorteland in 2006
- Bijlage 20. Werkzaamheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2006
- Bijlage 21. Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2006
- Bijlage 22. Beroepsstatut van de werkende beroepsactieven naar nationaliteit en geboorteland (2006)
- Bijlage 23. Werknemers met atypische arbeidsovereenkomst naar nationaliteit en geboorteland (2006) - In % van het aantal loontrekkenden
- Bijlage 24. Toestand in 2006 van de personen die een baan bekleedden één jaar voor de enquête

Bijlage I. Evolutie van de Belgische en buitenlandse bevolking

	Bevolking in het begin van het jaar			Natuurlijke aangroei			Migratiesaldo			Netto aantal personen die de nationaliteit verkregen	Statistische aanpassing ¹	Bevolking in het einde van het jaar			
	Totaal	Belgen	Buitenlanders	Totaal	Belgen	Buitenlanders	Totaal	Belgen	Buitenlanders			Totaal	Belgen	Buitenlanders	Buitenlanders/totaal (%)
1983	9.858.017	8.966.773	891.244	2.581	-10.506	13.087	-7.575	-3.435	-4.140	9.318	..	9.853.023	896.2150	890.873	9,04
1984	9.853.023	8.962.150	890.873	5.213	-7.717	12.930	-515	-2.833	2.318	8.491	..	9.857.721	8.960.091	897.630	9,11
1985	9.857.721	8.960.091	897.630	1.592	-6.505	8.097	-418	-4.997	4.579	63.824	..	9.858.895	9.012.413	846.482	8,59
1986	9.858.895	9.012.413	846.482	5.600	-2.181	7.781	256	-7.205	7.461	8.477	..	9.864.751	9.011.504	853.247	8,65
1987	9.864.751	9.011.504	853.247	11.608	3.799	7.809	-643	-6.578	5.935	8.341	..	9.875.716	9.017.066	858.650	8,69
1988	9.875.716	9.017.066	858.650	14.213	6.420	7.793	-34	-5.991	5.957	8.330	37.717	9.927.612	9.058.855	868.757	8,75
1989	9.927.612	9.058.855	868.757	13.218	5.580	7.638	10.628	-5.456	16.084	8.768	-3.676	9.947.782	9.066.970	880.812	8,85
1990	9.947.782	9.066.970	880.812	19.009	11.023	7.986	19.683	-3.744	23.427	8.612	501	9.986.975	9.082.447	904.528	9,06
1991	9.986.975	9.082.447	904.528	21.189	13.346	7.843	14.146	-4.672	18.818	8.418	-313	10.021.997	9.099.495	922.502	9,20
1992	10.021.997	9.099.495	922.502	20.441	14.952	5.489	25.389	-1.545	26.934	46.308	492	10.068.319	9.159.054	909.265	9,03
1993	10.068.319	9.159.054	909.265	13.227	7.799	5.428	18.938	-2.909	21.847	16.348	147	10.100.631	9.180.063	920.568	9,11
1994	10.100.631	9.180.063	920.568	11.795	6.753	5.042	17.634	-4.240	21.874	25.766	514	10.130.574	9.208.236	922.338	9,10
1995	10.130.574	9.208.236	922.338	9.636	5.433	4.203	13.379	-6.630	20.009	26.109	-10.542	10.143.047	9.233.278	909.769	8,97
1996	10.143.047	9.233.278	909.769	11.074	7.191	3.883	12.714	-6.746	19.460	24.552	3.391	10.170.226	9.258.305	911.921	8,97
1997	10.170.226	9.258.305	911.921	12.062	8.092	3.970	6.041	-8.641	14.682	31.598	3.935	10.192.264	9.289.144	903.120	8,86
1998	10.192.264	9.289.144	903.120	9.693	6.220	3.473	6.740	-7.696	14.436	33.918	5.055	10.213.752	9.321.772	891.980	8,73
1999	10.213.752	9.321.772	891.980	8.565	5.447	3.118	12.252	-9.088	21.340	24.119	4.516	10.239.085	9.341.975	897.110	8,76
2000	10.239.085	9.341.975	897.110	9.980	7.322	2.658	12.137	-9.590	21.727	61.878	2.212	10.263.414	9.401.729	861.685	8,40
2001	10.263.414	9.401.729	861.685	10.725	8.332	2.393	24.887	-9.888	34.775	62.881	10.699	10.309.725	9.462.991	846.734	8,21
2002	10.309.725	9.462.991	846.734	5.583	4.208	1.375	31.092	-8.092	39.184	46.314	9.444	10.355.844	9.505.767	850.077	8,21
2003	10.355.844	9.505.767	850.077	5.110	3.449	1.661	27.790	-7.089	34.879	33.633	7.677	10.396.421	9.536.134	860.287	8,27
2004	10.396.421	9.536.134	860.287	13.672	11.460	2.212	27.036	-7.682	34.718	34.659	8.723	10.445.852	9.574.990	870.862	8,34
2005	10.445.852	9.574.990	870.862	14.724	12.128	2.596	30.922	-8.030	38.952	31.412	19.884	10.511.382	9.610.909	900.473	8,57
2006	10.511.382	9.610.909	900.473	19.795	16.354	3.441	37.040	-7.039	44.079	31.860	16.317	10.584.534	9.652.373	932.161	8,81
2007	10.584.534	9.652.373	932.161	20.005	16.169	3.836	45.529	-9.347	54.876	35.945	16.798	10.666.866	9.695.418	971.448	9,11

Bron: ADSEI

¹ De statistische aanpassing met inbegrip van de laatsttijd geregistreerde wijzigingen (na de maand maart van het volgende jaar) maar inzonderheid de "registerwijzigingen", met name de personen die zich reeds in België hadden aangeboden zonder in het bevolkingsregister te zijn ingeschreven; zo worden de asielzoekers ingeschreven in een wachtregister en niet in het bevolkingsregister tot zij erkend zijn als vluchteling.

Bijlage 2. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Italië	205.782	202.645	200.281	195.586	190.792	187.021	183.021	179.015	175.498	171.918	169.027
Frankrijk	103.563	105.113	107.240	109.322	111.146	113.037	114.943	117.349	120.600	125.061	130.568
Nederland	82.300	84.213	85.763	88.813	92.561	96.643	100.700	104.978	110.492	116.970	123.454
Marokko	132.831	125.082	121.984	106.822	90.642	83.631	81.763	81.279	80.602	80.579	79.858
Spanje	47.415	46.635	45.917	43.356	44.958	44.460	43.802	43.200	42.907	42.765	42.705
Turkije	73.818	70.701	69.183	56.172	45.866	42.562	41.336	39.885	39.664	39.419	39.532
Duitsland	33.320	34.044	34.321	34.579	34.660	35.087	35.530	36.324	37.007	37.621	38.366
Polen	6.034	6.319	6.319	6.319	8.884	10.354	11.570	13.996	18.026	23.212	30.392
Portugal	25.276	25.507	25.560	25.634	25.753	26.033	26.802	27.373	27.975	28.724	29.800
Verenigd Koninkrijk	26.095	25.902	26.156	26.600	26.363	26.247	26.183	25.982	25.697	25.139	25.126
Roemenië	2.150	2.063	2.311	2.391	3.315	4.012	4.617	5.585	7.535	10.195	15.253
Griekenland	19.216	18.832	18.386	17.954	17.578	17.288	17.096	16.588	16.325	15.742	15.181
Kongo (DR)	12.130	12.428	..	11.337	12.974	13.572	13.823	13.171	13.454	14.216	15.027
Verenigde Staten	12.592	12.394	12.235	11.852	11.814	11.709	11.582	11.476	11.180	11.149	11.235
Algerije	8.878	8.452	8.313	7.685	7.216	7.221	7.336	7.363	7.481	7.776	8.131
China	3.428	3.454	3.604	3.845	4.472	6.011	6.883	7.283	7.452	7.845	7.985
Rusland	..	..	..	2.542	2.930	3.343	3.655	4.028	5.469	6.408	7.176
Bulgarije	..	..	..	1.044	1.507	1.888	2.214	2.653	3.279	3.900	6.709
India	3.059	3.156	3.309	3.400	3.589	3.944	4.363	4.750	5.300	5.714	6.163
Kameroen	..	..	..	1.689	1.896	2.207	2.432	2.711	3.265	3.906	4.855
Japan	3.590	3.545	3.704	3.733	3.391	3.776	3.958	4.192	4.277	4.468	4.578
Zweden	3.946	4.165	4.284	4.391	4.282	4.404	4.437	4.414	4.374	4.357	4.399
Luxemburg	4.480	4.396	4.353	4.283	4.269	4.299	4.312	4.290	4.295	4.340	4.380
Brazilië	..	..	..	1.718	1.840	2.024	2.160	2.412	2.721	3.338	3.860
Pakistan	..	..	..	1.921	2.016	2.375	2.621	2.931	3.430	3.762	3.742
Tunesië	4.655	4.243	4.159	3.615	3.324	3.263	3.328	3.299	3.407	4.486	3.567
Ierland	3.336	3.350	3.295	3.356	3.394	3.453	3.466	3.425	3.433	3.412	3.406
Denemarken	3.324	3.300	3.240	3.274	3.353	3.370	3.394	3.275	3.279	3.171	3.160
Andere landen	81.902	82.041	103.193	78.452	81.949	86.843	92.960	97.635	112.049	123.568	133.813
Totaal	903.120	891.980	897.110	861.685	846.734	850.077	860.287	870.862	900.473	932.161	971.448
Waarvan vrouwen	430.256	427.146	431.207	415.777	408.619	410.425	417.648	425.152	441.403	457.726	476.551
Waarvan EU	562.096	562.534	534.328	533.366	564.172	566.665	569.011	591.404	603.383	617.250	658.589
Belgen	9.289.144	9.321.772	9.342.100	9.401.700	9.462.991	9.505.767	9.536.134	9.574.990	9.610.909	9.652.373	9.695.418
Waarvan vrouwen	4.779.336	4.792.888	4.801.864	4.829.618	4.858.818	4.878.534	4.891.597	4.909.375	4.926.158	4.945.400	4.966.006
Totaal	10.192.264	10.213.752	10.239.850	10.263.414	10.309.725	10.355.844	10.396.421	10.445.852	10.511.382	10.584.534	10.666.866

Bron:ADSEI

Bijlage 2bis. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (vrouwen)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	% vrouwen in 2007
Italië	92.017	90.883	90.089	88.250	86.297	84.819	83.145	81.498	80.071	78.536	77.107	45,6%
Frankrijk	53.251	54.195	55.449	56.669	57.585	58.479	59.545	60.944	62.710	65.067	67.754	51,9%
Nederland	36.540	37.605	38.369	39.928	41.707	43.762	45.790	47.812	50.551	53.805	56.961	46,1%
Marokko	62.022	58.587	57.017	50.061	41.856	38.410	38.127	38.662	38.789	39.319	39.456	49,4%
Spanje	22.855	22.598	22.348	22.219	22.183	22.038	21.777	21.554	21.476	21.399	21.367	50,0%
Turkije	36.692	35.460	34.875	28.475	23.173	21.470	20.767	20.050	19.998	19.896	19.932	50,4%
Duitsland	16.187	16.606	16.811	16.973	17.077	17.376	17.748	18.198	18.608	18.922	19.248	50,2%
Polen	4.028	4.149	4.415	4.501	5.591	6.373	6.988	8.119	9.908	11.943	14.910	49,1%
Portugal	12.481	12.598	12.683	12.710	12.807	12.873	13.207	13.577	13.856	14.089	14.538	48,8%
Verenigd Koninkrijk	11.962	11.849	11.880	12.018	11.924	11.828	11.743	11.594	11.474	11.259	11.126	44,7%
Roemenië	1.240	1.243	1.421	1.440	1.849	2.308	2.676	3.215	4.223	5.472	7.616	49,9%
Griekenland	8.938	8.749	8.597	8.430	8.295	8.179	8.118	7.927	7.873	7.657	7.421	48,9%
Kongo (DR)	5.978	..	..	5.562	6.379	6.624	6.842	6.545	6.761	7.214	7.701	51,2%
Verenigde Staten	6.391	6.295	6.204	5.982	5.998	5.924	5.840	5.791	5.671	5.614	5.643	50,2%
Algérie	3.996	3.815	3.773	3.493	3.162	3.091	3.084	3.133	3.151	3.274	3.436	42,3%
China	1.771	..	..	2.088	2.372	3.097	3.603	3.867	4.025	4.207	4.335	54,3%
Rusland	..	..	..	1.554	1.789	2.071	2.328	2.554	3.342	3.888	4.307	60,0%
Bulgarije	..	..	..	632	876	1.085	1.279	1.537	1.882	2.211	3.410	50,8%
India	1.258	1.313	1.363	1.428	1.386	1.452	1.675	1.871	2.186	2.365	2.521	40,9%
Kameroen	..	..	..	796	871	1.011	1.167	1.323	1.617	1.987	2.499	51,5%
Japan	1.780	1.795	1.902	1.921	1.921	2.003	2.093	2.228	2.278	2.400	2.459	53,7%
Zweden	2.048	2.162	2.250	2.309	2.240	2.321	2.343	2.336	2.311	2.324	2.339	53,2%
Luxemburg	1.886	1.858	1.844	1.807	1.809	1.818	1.833	1.824	1.838	1.879	1.898	43,3%
Brazilië	..	..	..	1.152	1.244	1.351	1.452	1.595	1.757	2.157	2.445	63,3%
Pakistan	..	..	..	721	701	707	771	921	1.238	1.471	1.534	41,0%
Tunesië	1.803	1.661	1.622	1.397	1.255	1.165	1.212	1.209	1.263	1.303	1.363	38,2%
Ierland	1.886	1.870	1.804	1.853	1.869	1.871	1.873	1.830	1.803	1.789	1.784	52,4%
Denemarken	1.782	1.773	1.720	1.736	1.759	1.758	1.773	1.738	1.742	1.690	1.668	52,8%
Andere landen	41.464	50.082	54.771	39.672	42.644	45.161	48.849	51.700	59.001	64.589	69.663	52,1%
Totaal	430.256	427.146	431.207	415.777	408.619	410.425	417.648	425.152	441.403	457.726	476.551	49,1%
Waarvan EU	264.068	265.237	266.550	267.745	268.449	269.139	271.926	285.673	292.305	299.141	319.041	48,4%
Belgen	..	4.792.888	4.801.864	4.829.618	4.858.818	4.878.534	4.891.597	4.909.375	4.926.158	4.945.400	4.966.006	51,2%
Totaal	..	5.220.034	5.233.071	5.245.395	5.267.437	5.288.959	5.309.245	5.334.527	5.367.561	5.403.126	5.442.557	51,0%

Bron: ADSEI

Bijlage 3. Evolutie van de geboorten van Belgen en buitenlanders

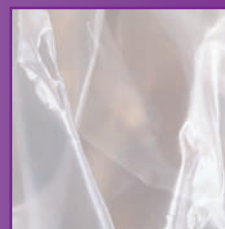
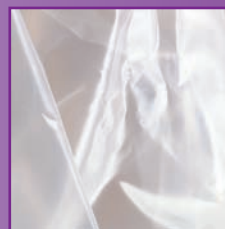
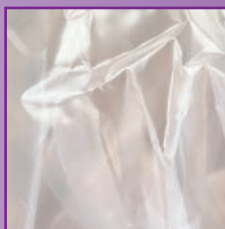
	Totaal	Belgen	Buitenlanders	Aandeel buitenlanders
1981	124.827	105.454	19.373	15,5%
1982	120.382	101.833	18.549	15,4%
1983	117.395	100.126	17.269	14,7%
1984	115.790	98.624	17.166	14,8%
1985	114.283	101.918	12.365	10,8%
1986	117.271	105.064	12.207	10,4%
1987	117.448	105.260	12.188	10,4%
1988	118.764	106.477	12.287	10,3%
1989	120.550	108.371	12.179	10,1%
1990	123.554	111.007	12.547	10,2%
1991	125.412	112.743	12.669	10,1%
1992	124.182	113.823	10.359	8,3%
1993	119.828	109.618	10.210	8,5%
1994	115.361	105.441	9.920	8,6%
1995	114.226	104.882	9.344	8,2%
1996	115.214	106.174	9.040	7,8%
1997	115.864	106.599	9.265	8,0%
1998	114.276	105.579	8.697	7,6%
1999	113.469	104.929	8.540	7,5%
2000	114.883	106.660	8.223	7,2%
2001	114.172	106.243	7.929	6,9%
2002	111.225	104.284	6.941	6,2%
2003	112.149	104.947	7.202	6,4%
2004	115.618	107.895	7.723	6,7%
2005	118.002	109.881	8.121	6,9%
2006	121.382	112.343	9.039	7,4%
2007	120.633	110.880	9.753	8,1%

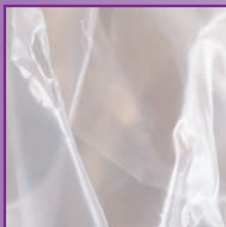
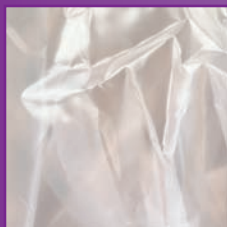
Bron: ADSEI

Bijlage 4. In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland

	Waarvan vrouwen															
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Frankrijk	150.301	151.892	152.518	153.010	154.215	156.192	159.326	164.573	85.791	86.335	86.452	86.616	87.244	88.198	89.648	92.172
Marokko	107.276	118.764	126.504	134.248	141.291	147.937	155.126	162.626	47.919	53.064	56.814	61.127	65.210	68.763	72.629	76.676
Italië	135.226	132.223	130.466	128.737	126.745	125.059	123.589	122.212	64.547	63.540	62.867	62.171	61.301	60.674	60.005	59.311
Nederland	92.267	97.813	101.252	104.402	107.679	111.561	115.757	120.369	48.156	50.467	51.982	53.417	54.751	56.573	58.645	60.848
Turkije	66.528	71.631	78.575	78.574	81.010	83.847	86.411	89.048	32.049	34.606	38.009	38.009	39.239	40.698	41.932	43.167
Duitsland	83.714	83.434	80.135	83.346	83.491	83.567	83.634	83.761	47.216	46.847	44.674	46.662	46.609	46.563	46.450	46.376
Kongo (DR)	46.762	50.771	52.696	53.814	66.842	68.468	70.513	72.393	23.778	26.052	27.132	27.914	34.798	35.831	37.019	38.184
Spanje	37.335	36.962	36.642	36.207	35.739	35.508	35.387	35.471	19.769	19.794	19.720	19.566	19.401	19.373	19.334	19.443
Polen	18.398	20.437	21.927	23.037	25.242	28.966	33.715	40.481	12.183	13.539	14.444	15.090	16.174	17.895	19.782	22.580
Servië en Montenegro	21.462	20.851	23.177	25.827	27.558	29.829	31.764	34.231	10.276	10.094	11.171	12.470	13.373	14.569	15.545	16.792
Rusland	..	..	..	14.612	17.594	25.104	29.800	30.776	..	..	..	9.638	11.411	15.367	18.014	18.935
Verenigd Koninkrijk	26.148	26.089	25.909	25.634	25.286	24.875	24.209	24.061	13.299	13.133	12.947	12.726	12.453	12.211	11.835	11.732
Portugal	21.189	21.331	21.657	22.324	22.795	23.337	24.005	24.950	10.831	10.910	11.012	11.300	11.615	11.866	12.067	12.432
Algerije	14.014	15.121	16.027	16.956	17.730	18.467	19.373	20.295	6.164	6.694	7.056	7.433	7.823	8.159	8.559	8.975
Roemenië	6.216	7.662	8.718	9.459	10.628	12.628	15.322	20.374	3.468	4.281	4.857	5.341	6.040	7.122	8.436	10.623
Griekenland	15.362	15.129	15.069	15.081	14.811	14.694	14.452	14.261	7.325	7.276	7.276	7.267	7.188	7.187	7.133	7.093
Verenigde Staten	14.134	14.045	14.107	14.071	14.250	14.237	14.358	14.603	7.312	7.292	7.294	7.256	7.316	7.302	7.347	7.425
Inde	8.779	9.778	10.515	11.158	11.739	12.477	13.076	13.773	4.730	5.102	5.341	5.673	5.923	6.305	6.588	6.835
China	5.569	7.125	8.986	10.138	10.959	11.535	12.373	14.537	3.087	4.016	5.008	5.744	6.315	6.780	7.273	8.434
Luxemburg	10.402	10.502	10.597	10.811	10.988	11.169	11.457	11.768	5.915	5.915	5.934	6.005	6.073	6.134	6.270	6.400
Tunesië	7.463	8.148	8.576	8.975	9.260	9.619	10.039	10.480	2.420	2.679	2.811	3.000	3.118	3.294	3.461	3.649
Rwanda	5.818	6.918	7.469	8.033	8.695	9.371	10.016	10.828	3.129	3.687	3.988	4.309	4.702	5.077	5.425	5.901
Vietnam	7.004	7.215	7.382	7.536	7.586	7.643	7.685	7.778	3.559	3.747	3.863	3.975	4.056	4.099	4.163	4.241
Filippijnen	5.073	5.846	6.306	6.600	6.829	7.061	7.402	7.718	3.891	4.455	4.834	5.065	5.233	5.412	5.688	5.925
Pakistan	3.768	4.359	5.005	5.437	5.990	6.720	7.272	7.756	1.124	1.342	1.469	1.615	1.861	2.250	2.572	2.823
Andere	148.589	168.112	181.584	177.429	175.110	189.044	203.241	221.200	74.446	84.758	91.006	95.939	95.259	102.865	108.001	116.581
Totaal	1.058.797	1.112.158	1.151.799	1.185.456	1.220.062	1.268.915	1.319.302	1.380.323	548.300	575.598	595.119	613.713	632.786	658.525	683.821	713.553
In % van de totale bevolking	10,3%	10,8%	11,1%	11,4%	11,7%	12,1%	12,5%	12,9%								
Waarvan EU	551.658	591.425	590.619	595.813	630.174	638.900	649.701	695.307	293.133	313.446	312.203	315.026	335.931	340.273	344.898	367.447

Bron: ADSEI

Bijlage 5. Immigraties volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)

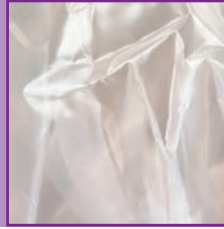
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Frankrijk	7.022	7.386	7.933	8.108	8.040	8.135	8.191	9.521	10.378	11.570	12.269
Nederland	6.287	6.242	6.201	7.178	8.167	8.404	8.547	8.789	10.109	11.488	11.370
Polen	1.063	1.118	1.151	1.134	2.928	2.427	2.086	3.481	4.816	6.694	9.393
Marokko	3.880	4.327	4.936	5.667	7.072	8.495	8.444	8.014	7.106	7.488	7.831
Roemenië	384	387	587	650	966	994	998	1.438	2.322	3.059	5.491
Duitsland	3.114	3.206	3.070	3.037	2.884	2.966	2.942	3.308	3.250	3.290	3.385
Turkije	1.436	2.447	2.216	2.812	2.982	3.872	3.828	3.234	3.387	2.999	3.180
Italië	2.767	2.503	2.603	2.600	2.439	2.310	2.293	2.301	2.464	2.613	2.708
Bulgarije	180	197	227	269	425	474	498	706	853	797	2.625
Verenigde Staten	3.127	2.829	2.888	2.794	2.891	2.701	2.483	2.603	2.408	2.553	2.455
Portugal	1.618	1.386	1.313	1.324	1.347	1.567	1.823	1.907	1.934	2.030	2.293
Verenigd Koninkrijk	2.704	2.722	3.019	3.225	2.660	2.543	2.496	2.366	2.213	2.015	2.042
Spanje	1.162	1.141	1.163	1.355	1.528	1.503	1.545	1.591	1.827	1.848	1.902
India	435	536	561	662	852	959	1.101	1.213	1.339	1.516	1.640
Kongo (DR)	633	680	816	813	1.425	1.325	1.134	1.147	1.105	1.068	1.181
China	590	663	698	815	1.272	2.125	1.575	1.393	1.222	1.469	1.171
Japan	797	872	956	890	798	820	938	1.083	1.027	999	1.027
Brazilië	279	296	323	416	487	472	451	584	737	1.022	996
Algerije	320	357	425	466	673	710	732	768	725	736	879
Rusland	630	502	537	579	645	594	610	595	647	760	783
Andere landen	10.812	10.896	16.161	12.501	15.493	16.834	16.085	16.404	17.542	17.419	18.766
Totaal buitenlanders	49.240	50.693	57.784	57.295	65.974	70.230	68.800	72.446	77.411	83.433	93.387
Waarvan EU	27.583	27.362	28.022	29.604	29.689	30.225	30.457	37.205	41.311	45.717	57.973
België	9.609	10.573	10.682	11.321	11.610	12.425	13.113	12.932	12.953	12.857	13.189
Aandeel-EU/ buitenlanders	56,0%	54,0%	48,5%	51,7%	45,0%	43,0%	44,3%	51,4%	53,4%	54,8%	62,1%

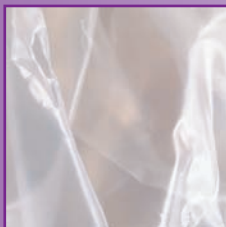
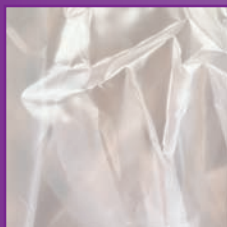
Bron: ADSEI

Bijlage 5bis. Immigraties volgens nationaliteit (vrouwen)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	% vrouwen in 2007
Frankrijk	3.996	4.071	4.008	4.071	4.160	4.865	5.254	5.871	6.134	50,0%
Nederland	2.813	3.328	3.758	3.892	3.977	4.037	4.801	5.442	5.332	46,9%
Polen	793	744	1.717	1.441	1.211	1.830	2.289	2.680	3.665	39,0%
Marokko	2.127	2.651	2.906	4.035	4.506	4.383	3.782	3.987	4.237	54,1%
Roemenië	406	403	554	579	648	862	1.302	1.566	2.404	43,8%
Duitsland	1.592	1.520	1.458	1.533	1.571	1.698	1.700	1.650	1.677	49,5%
Turkije	1.077	1.428	1.445	1.936	1.928	1.641	1.761	1.533	1.575	49,5%
Italië	1.164	1.193	1.178	1.105	1.109	1.053	1.134	1.189	1.147	42,4%
Bulgarije	153	163	247	289	313	435	448	452	1.161	44,2%
Verenigde Staten	1.502	1.492	1.542	1.418	1.318	1.374	1.276	1.344	1.240	50,5%
Portugal	609	571	579	630	802	958	880	866	975	42,5%
Verenigd Koninkrijk	1.336	1.475	1.262	1.163	1.117	1.037	1.040	945	938	45,9%
Spanje	673	753	854	840	871	894	985	985	994	52,3%
India	233	276	320	331	469	486	575	562	587	35,8%
Kongo (DR)	438	414	754	668	642	620	613	548	619	52,4%
China	395	460	648	1.062	874	738	668	718	638	54,5%
Japan	504	420	399	428	465	537	508	504	510	49,7%
Brazilië	210	235	271	293	297	363	428	629	588	59,0%
Algerije	207	246	283	329	374	415	347	377	445	50,6%
Rusland	341	382	408	405	449	412	463	552	550	70,2%
Andere landen	8.707	6.985	8.405	9.116	9.076	9.338	9.905	10.006	10.650	56,8%
Totaal buitenlanders	29.276	29.210	32.996	35.564	36.177	37.976	40.159	42.406	46.066	49,3%
Waarvan EU	13.700	14.421	14.491	14.718	15.007	18.633	20.534	21.946	26.856	46,3%
België	5.000	5.290	5.441	5.785	6.113	6.194	6.115	5.941	6.019	45,6%
Aandeel-EU/ buitenlanders	46,8%	49,4%	43,9%	41,4%	41,5%	49,1%	51,1%	51,8%	58,3%	

Bron: ADSEI

Bijlage 6. Emigraties volgens nationaliteit

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Frankrijk	4.548	5.251	5.251	5.315	5.145	5.383	5.488	6.270	6.454	6.418	5.997
Nederland	4.412	4.182	4.436	3.736	3.925	3.837	4.182	4.134	4.349	4.837	5.071
Duitsland	2.447	2.566	2.729	2.591	2.608	2.429	2.347	2.438	2.524	2.570	2.453
Verenigd Koninkrijk	2.777	2.892	2.764	2.802	2.677	2.458	2.406	2.458	2.421	2.489	1.990
Verenigde Staten	2.952	3.196	3.180	3.316	2.922	2.742	2.552	2.549	2.652	2.478	2.415
Italië	2.208	2.708	2.299	2.211	2.243	2.260	1.990	2.381	2.292	2.218	1.952
Spanje	1.424	1.642	1.645	1.503	1.551	1.756	1.753	1.775	1.683	1.558	1.547
Polen	469	482	412	474	327	411	641	801	887	1.520	2.353
Portugal	1.365	1.312	1.453	1.270	1.137	1.176	1.041	1.249	1.286	1.266	1.184
China	481	462	454	425	347	372	523	835	906	888	882
India	229	337	291	291	285	273	489	659	605	879	958
Japan	861	938	831	885	859	734	780	863	962	845	948
Turkije	491	570	559	419	327	286	481	683	642	727	715
Griekenland	676	781	849	604	560	551	533	757	715	685	545
Marokko	725	765	824	573	351	427	586	737	803	634	722
Zweden	462	530	550	633	629	438	496	551	548	547	453
Canada	373	363	430	364	425	469	478	526	553	439	528
Finland	310	346	393	377	402	389	465	453	352	407	346
Denemarken	330	420	452	382	318	367	317	390	340	401	283
Roemenië	150	175	147	232	128	123	235	270	283	368	524
Andere landen	6.868	6.339	6.495	7.165	4.033	4.165	6.138	6.949	7.202	7.180	6.645
Totaal buitenlanders	34.558	36.257	36.444	35.568	31.199	31.046	33.921	37.728	38.459	39.354	38.511
Waarvan EU	21.599	23.332	23.551	21.753	21.378	21.671	21.659	25.116	25.195	26.405	26.393
België	15.846	16.331	16.927	17.965	21.498	20.517	20.202	20.614	20.983	19.896	22.536
Aandeel-EU/ buitenlanders	62,5%	64,4%	64,6%	61,2%	68,5%	69,8%	63,9%	66,6%	65,5%	67,1%	68,5%

Bron: ADSEI

Bijlage 7. In België ingediende asielaanvragen naar nationaliteit						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Rusland	1.156	1.680	1.361	1.438	1.582	1.436
Servië-Montenegro	1.451	1.198	1.294	1.203	778	1.219
Irak	461	282	388	903	695	825
Kongo DR	1.789	1.778	1.471	1.272	843	716
Afghanistan	326	329	287	253	365	696
Guinea	515	354	565	643	413	526
Iran	743	1.153	512	497	631	411
Slowakije	635	390	730	773	126	364
Armenië	340	316	477	706	381	339
Rwanda	487	450	427	565	370	321
Turkije	970	618	561	453	380	250
Andere nationaliteiten	9.932	8.392	7.284	7.251	5.023	4.012
Totaal	18.805	16.940	15.357	15.957	11.587	11.115

Bron: Dienst Vreemdelingenzaken

Bijlage 8. Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)

	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten ¹	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten
Afrika totaal	2.826	1.997	2.546	1.642	2.489	1.437	1.252	573	807	241	908	370	939	416	1.134	516
Zuid-Afrika	156	82	161	77	169	80	123	50	93	29	122	59	117	59	143	81
Kongo (DR)	655	1.997	424	282	348	231	133	68	89	21	101	44	120	50	150	63
Marokko	856	639	884	664	858	557	368	182	198	55	208	73	212	75	268	133
Amerika totaal	2.457	1.322	2.560	1.299	2.240	1.023	1.792	733	1.807	816	1.921	932	2.068	1.017	2.098	1.004
Brazilië	223	157	184	79	140	68	122	40	176	114	178	101	192	99	238	129
Canada	368	222	390	200	372	169	300	102	288	107	268	103	290	120	284	140
VSA	1.455	686	1.574	807	1.331	591	1.106	467	1.103	504	1.181	590	1.231	607	1.181	558
Azië totaal	3.078	1.652	3.185	1.645	3.472	1.757	2.979	1.391	3.041	1.419	3.574	1.734	4.144	2.126	4.974	2.701
China	493	266	499	266	558	268	393	193	300	131	419	219	555	298	616	302
India	675	413	821	512	1.049	686	642	194	1.167	666	1.324	793	1.656	1.084	2.170	1.429
Japan	976	350	1.025	395	1.090	417	1.022	383	1.063	406	1.195	466	1.234	399	1.327	495
Europa totaal	3.510	2.375	3.611	2.290	12.554	2.283	3.499	1.852	3.406	1.778	5.448	3.200	13.447	8.855	30.982	18.733
Bulgarije	193	100	219	120	226	93	236	99	194	68	217	96	225	105	2.027	1.525
Estland	11	7	10	3	9	5	10	4	10	5	12	8	27	21	35	18
Hongarije	158	107	150	82	357	245	145	67	157	91	162	95	306	190	326	176
Letland	12	11	13	7	17	8	21	11	20	14	24	7	28	13	34	21
Litouwen	28	24	29	23	33	25	20	11	31	26	35	27	80	56	109	61
Polen	420	296	498	350	597	383	851	582	1.425	1.046	3.132	2.125	10.391	7.212	22.158	12.820
Tsjechië	148	78	181	126	163	104	256	154	136	61	165	99	255	159	492	234
Roemenië	285	165	392	248	408	183	398	169	367	105	492	211	687	339	3.876	2.863
Rusland	378	191	368	168	428	164	319	89	271	71	277	111	290	126	333	146
Slowakije	100	60	141	82	221	148	148	87	120	60	143	80	407	294	578	341
Slovenië	253	198	246	226	243	187	205	151	11	6	22	16	20	9	35	27
Turkije	447	336	436	282	415	252	290	135	240	95	349	182	407	207	543	282
Oceanie totaal	168	96	189	121	177	71	163	74	151	66	155	67	149	55	147	74
Australië	126	70	141	87	135	61	130	60	123	54	125	52	123	48	113	56
Andere	34	25	23	22	214	104	6	4	1	1	5	2	4	3	1	0
Totaal	12.073	7.467	12.114	7.019	12.554	6.675	9.691	4.627	9.213	4.321	12.011	6.305	20.751	12.472	39.336	23.028

Bron: FOD WASO

1 Tot 1 april 2003 kon een arbeidskaart A een eerste arbeidskaart zijn aangezien zij kon worden afgegeven aan een vreemdeling die nooit in België had gewerkt maar die bij voorbeeld, wel al sedert 5 jaar in België verbleef. Sedert 1 april 2003 echter mag een arbeidskaart A geen eerste arbeidskaart meer zijn aangezien zij slechts wordt afgegeven aan vreemdelingen die reeds in België sedert 3 of 4 jaar hebben gewerkt met een arbeidskaart B (terwijl de overige categorieën vreemdelingen die voor een arbeidskaart-A in aanmerking kwamen op grond van hun verblijf, hun verwantschapsbanden, ... thans zijn vrijgesteld van welke arbeidskaart ook).

Bijlage 8bis: Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (vrouwen)																
	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten	Totaal	Waarvan eerste arbeidskaarten
Afrika totaal	857	680	759	527	727	483	341	184	227	80	278	122	328	163	425	201
Zuid-Afrika	43	31	36	16	40	21	36	19	29	12	35	14	44	27	55	38
Kongo (DR)	310	257	201	136	166	118	65	37	40	10	50	25	59	26	80	34
Marokko	204	161	219	167	232	170	99	57	62	22	70	29	67	27	87	49
Amerika totaal	615	343	644	373	619	289	473	218	451	200	522	271	575	288	673	340
Brazilië	34	17	35	16	39	20	24	6	26	13	46	28	54	29	70	38
Canada	83	49	103	70	97	46	77	39	76	35	74	35	94	47	105	53
VSA	349	177	361	197	342	143	274	120	258	106	281	141	283	133	315	165
Azië totaal	516	319	553	311	557	285	487	244	437	214	544	265	662	364	903	552
China	118	71	144	87	181	93	140	70	87	40	100	41	162	81	192	90
India	77	54	90	55	98	53	104	52	121	74	153	98	177	120	313	227
Japan	99	31	102	42	91	33	99	43	90	29	116	43	111	35	116	49
Europa totaal	1.020	714	1.042	688	3.183	678	966	500	1.063	619	1.924	1.192	4.473	2.916	9.876	6.255
Bulgarije	80	45	92	56	106	54	109	42	88	37	125	60	150	75	737	527
Estland	4	3	5	2	5	3	6	2	5	3	6	4	13	11	19	12
Hongarije	49	32	58	35	63	25	44	19	42	26	69	49	128	83	109	58
Letland	3	3	2	2	12	7	14	7	10	5	11	3	14	6	16	10
Litouwen	20	18	18	13	26	21	12	9	11	10	15	11	23	16	36	22
Polen	111	62	187	139	261	165	235	164	449	346	1.057	737	3.186	2.186	6.716	4.164
Tsjechië	35	25	47	34	39	22	39	22	32	22	72	52	96	61	110	63
Roemenië	108	64	135	93	165	86	151	77	165	61	250	124	442	242	1.567	1.089
Rusland	94	57	93	48	143	70	98	33	78	24	98	48	103	54	135	70
Slowakije	32	22	47	31	58	27	36	15	27	16	34	19	123	88	167	95
Slovenië	2	1	3	2	5	4	3	0	3	3	9	7	11	7	9	5
Turkije	129	104	119	80	115	82	74	39	56	29	78	38	39	37	99	51
Oceanië totaal	58	33	57	39	57	24	50	22	49	25	54	22	58	26	52	28
Australië	40	24	41	27	41	18	37	17	40	21	44	18	48	23	38	20
Andere	15	12	6	5	10	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	3.081	2.101	3.061	1.943	3.183	1.766	2.319	1.168	2.227	1.138	3.322	1.872	6.096	3.757	11.929	7.376

Bron: FOD WASO

Bijlage 9. Arbeidskaarten C afgeleverd volgens nationaliteit

	Waarvan vrouwen														
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
Afrika totaal	11.663	13.150	13.591	13.361	12.492	3.592	4.478	4.749	4.881	4.821					
Algerije	528	411	372	328	286	82	82	76	79	80					
Burundi	336	417	428	399	331	159	202	218	207	141					
Kameroen	1.053	1.219	1.461	1.621	1.638	358	443	532	622	709					
Kongo (DR)	2.341	3.092	3.133	2.882	2.620	1.059	1.456	1.510	1.439	1.365					
Ivoorkust	360	522	622	622	552	69	108	123	147	141					
Guinea	677	648	805	882	939	121	163	234	257	298					
Marokko	2.170	2.306	2.022	1.966	1.924	397	570	476	480	518					
Rwanda	908	1.031	875	905	831	444	483	425	455	419					
Togo	447	591	764	756	636	92	142	184	195	183					
Amerika totaal	520	773	735	766	886	244	394	406	425	478					
Centraal en zuid Amerika	456	648	578	623	718	217	333	321	335	370					
Azië totaal	5.586	7.745	7.163	6.956	6.932	1.774	2.753	2.525	2.502	2.725					
Armenië	286	436	429	521	506	123	198	196	233	234					
China	1.058	1.983	2.010	1.831	1.481	461	928	991	870	761					
Irak	406	653	696	735	721	76	108	77	83	96					
Iran	804	1.246	1.015	854	825	253	413	347	300	322					
Nepal	240	407	578	667	470	38	78	91	128	123					
Europa totaal	6.270	7.680	5.931	5.192	5.575	2.655	3.385	2.748	2.540	2.797					
Albanië	449	484	343	289	325	202	221	157	148	154					
Bulgarije	216	254	225	219	228	125	155	158	141	150					
Estland	4	11	11	6	8	4	8	7	4	7					
Hongarije	30	36	53	52	45	19	32	43	37	38					
Letland	10	19	18	26	22	7	16	13	22	17					
Litouwen	12	17	17	27	34	9	13	13	21	28					
Polen	172	292	360	416	479	120	220	278	335	413					
Tsjechië	27	43	37	50	318	21	34	30	43	223					
Roemenië	188	288	289	335	998	134	196	196	234	440					
Rusland	2.725	3.456	2.237	1.396	1.01	1.131	1.437	932	584	63					
Slowakije	33	71	65	84	13	23	43	41	51	11					
Slovenië	2	3	9	5	54	2	3	7	4	47					
Turkije	660	789	708	693	699	184	231	206	195	192					
Servië-Montenegro	1.126	1.223	209	172	545	400	456	72	65	240					
Oceanië totaal	16	19	14	21	29	8	10	11	15	17					
Andere	88	181	178	232	286	30	86	67	77	107					
Totaal	24.143	29.548	27.612	26.528	26.200	8.303	11.106	10.506	10.440	10.945					

Bron: FOD WASO

Bijlage 10. In de loop van het jaar gestarte zelfstandigen en helpers

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Polen	238	180	200	285	365	537	1.206	1.880	2.411	2.754
Roemenië	32	23	44	53	134	186	423	750	1.009	2.640
Nederland	1.173	1.006	990	1.036	876	1.041	1.258	1.505	1.752	1.767
Bulgarije	..	..	..	..	..	161	315	298	209	1.347
Frankrijk	1.045	737	819	801	764	871	911	1.028	1.269	1.215
Italië	1.224	799	825	746	734	762	802	769	865	910
Portugal	324	149	142	237	244	382	336	316	453	480
Turkije	357	317	330	265	267	324	383	448	427	465
Marokko	331	298	315	313	300	398	447	430	415	441
Duitsland	294	186	203	187	199	201	275	287	317	355
Verenigd Koninkrijk	275	300	306	294	270	251	313	298	279	300
Spanje	236	213	138	187	162	173	186	207	180	230
Pakistan	133	83	108	115	130	171	233	205	177	167
China	57	41	73	62	78	107	97	124	137	153
Brazilië	..	..	..	..	..	30	101	59	117	105
Griekenland	175	121	134	110	103	93	125	98	101	100
India	62	50	45	34	64	82	84	120	98	97
Slowakije	..	..	..	..	..	5	29	118	137	88
Rusland	..	..	..	..	..	19	33	41	61	74
VSA	62	47	57	51	41	72	57	66	71	57
Kongo (DR)	64	70	69	77	55	65	55	66	45	47
Zweden	45	34	42	38	30	25	32	23	38	46
Algerije	41	36	37	37	29	46	35	45	37	44
Andere	899	728	872	729	896	858	980	1.146	1.186	1.208
Totaal Buitenlanders	7.067	5.418	5.749	5.657	5.741	6.860	8.716	10.327	11.791	15.090
België	53.969	49.008	48.358	46.452	43.581	48.161	51.522	56.082	60.082	65.712
Algemeen totaal	61.036	54.426	54.107	52.109	49.322	55.021	60.238	66.409	71.873	80.802

Bron: RSVZ

Bijlage 12. Activiteitsgraad, werkzaamheidsgraad en werkloosheidsgraad van de Belgische en de buitenlandse bevolking

		Bevolking van 15 tot 64 jaar	Beroepsbevolking ¹	Werklozen	Activiteitsgraad	Werkzaamheidsgraad	Werkloosheidsgraad
2000	Belgen	6.060.773	3.788.433	354.790	68,4%	62,5%	8,6%
	Mannen	3.037.666	2.169.988	146.724	76,3%	71,4%	6,3%
	Vrouwen	3.023.107	1.618.445	208.066	60,4%	53,5%	11,4%
	Buitenlanders	663.125	303.567	84.358	58,5%	45,8%	21,7%
	Mannen	347.960	200.670	44.601	70,5%	57,7%	18,2%
	Vrouwen	315.165	102.897	39.757	45,3%	32,6%	27,9%
	Totaal	6.723.898	4.092.000	439.148	67,4%	60,9%	9,7%
	Mannen	3.385.626	2.370.658	191.325	75,7%	70,0%	7,5%
	Vrouwen	3.338.272	1.721.342	247.823	59,0%	51,6%	12,6%
2001	Belgen	6.094.672	3.842.587	346.286	68,7%	63,0%	8,3%
	Mannen	3.055.581	2.204.630	146.121	76,9%	72,2%	6,2%
	Vrouwen	3.039.091	1.637.957	200.165	60,5%	53,9%	10,9%
	Buitenlanders	648.667	307.413	85.042	60,5%	47,4%	21,7%
	Mannen	339.851	201.771	45.274	72,7%	59,4%	18,3%
	Vrouwen	308.816	105.642	39.768	47,1%	34,2%	27,3%
	Totaal	6.743.339	4.150.000	431.328	67,9%	61,5%	9,4%
	Mannen	3.395.432	2.406.401	191.395	76,5%	70,9%	7,4%
	Vrouwen	3.347.907	1.743.599	239.933	59,2%	52,1%	12,1%
2002	Belgen	6.126.761	3.839.178	367.518	68,7%	62,7%	8,7%
	Mannen	3.071.947	2.186.537	161.961	76,4%	71,2%	6,9%
	Vrouwen	3.054.814	1.652.641	205.557	60,8%	54,1%	11,1%
	Buitenlanders	647.661	305.822	88.108	60,8%	47,2%	22,4%
	Mannen	339.503	199.592	47.712	72,8%	58,8%	19,3%
	Vrouwen	308.158	106.230	40.396	47,6%	34,5%	27,6%
	Totaal	6.774.422	4.145.000	455.626	67,9%	61,2%	9,9%
	Mannen	3.411.450	2.386.129	209.673	76,1%	69,9%	8,1%
	Vrouwen	3.362.972	1.758.871	245.953	59,6%	52,3%	12,3%
2003	Belgen	6.151.296	3.842.849	413.124	69,2%	62,5%	9,7%
	Mannen	3.084.505	2.167.284	185.648	76,3%	70,3%	7,9%
	Vrouwen	3.066.792	1.675.565	227.476	62,1%	54,6%	12,0%
	Buitenlanders	653.513	302.151	93.847	60,6%	46,2%	23,7%
	Mannen	341.629	196.728	52.604	73,0%	57,6%	21,1%
	Vrouwen	311.884	105.423	41.243	47,0%	33,8%	28,1%
	Totaal	6.804.809	4.145.000	506.971	68,4%	60,9%	10,9%
	Mannen	3.426.134	2.364.012	238.252	76,0%	69,0%	9,2%
	Vrouwen	3.378.675	1.780.988	268.719	60,7%	52,7%	13,1%
2004	Belgen	6.174.832	3.843.599	443.296	69,4%	62,2%	10,3%
	Mannen	3.096.936	2.166.689	201.146	76,5%	70,0%	8,5%
	Vrouwen	3.077.896	1.676.910	242.150	62,3%	54,5%	12,6%
	Buitenlanders	660.346	328.401	99.426	64,8%	49,7%	23,2%
	Mannen	343.142	211.705	54.777	77,7%	61,7%	20,6%
	Vrouwen	317.205	116.696	44.649	50,9%	36,8%	27,7%
	Totaal	6.835.178	4.172.000	542.722	69,0%	61,0%	11,5%
	Mannen	3.440.078	2.378.394	255.923	76,6%	69,1%	9,7%
	Vrouwen	3.395.101	1.793.606	286.799	61,3%	52,8%	13,8%
2005	Belgen	6.205.139	3.872.953	468.394	70,0%	62,4%	10,8%
	Mannen	3.112.259	2.160.865	210.417	76,2%	69,4%	8,9%
	Vrouwen	3.092.880	1.712.088	257.977	63,7%	55,4%	13,1%
	Buitenlanders	673.740	339.047	100.634	65,3%	50,3%	22,9%
	Mannen	348.255	217.127	54.576	78,0%	62,3%	20,1%
	Vrouwen	325.486	121.920	46.058	51,6%	37,5%	27,4%
	Totaal	6.878.879	4.212.000	569.028	69,5%	61,2%	11,9%
	Mannen	3.460.513	2.377.992	264.993	76,4%	68,7%	10,0%
	Vrouwen	3.418.366	1.834.008	304.035	62,5%	53,7%	14,2%
2006	Belgen	6.246.374	3.905.670	476.562	70,2%	62,5%	10,9%
	Mannen	3.132.684	2.170.143	219.102	76,3%	69,3%	9,2%
	Vrouwen	3.113.690	1.735.527	257.460	64,0%	55,7%	12,9%
	Buitenlanders	695.129	353.430	96.380	64,7%	50,8%	21,4%
	Mannen	358.208	224.505	52.209	77,2%	62,7%	18,9%
	Vrouwen	336.921	128.925	44.171	51,4%	38,3%	25,5%
	Totaal	6.941.503	4.259.100	572.942	69,6%	61,4%	11,9%
	Mannen	3.490.892	2.394.648	271.311	76,4%	68,6%	10,2%
	Vrouwen	3.468.396	1.864.452	301.631	62,5%	53,8%	13,9%
2007	Belgen	6.289.960	3.990.050	414.703	70,0%	63,4%	9,4%
	Mannen	3.154.030	2.203.829	190.516	75,9%	69,9%	8,0%
	Vrouwen	3.135.930	1.786.221	224.187	64,1%	57,0%	11,2%
	Buitenlanders	721.754	374.950	83.959	63,6%	51,9%	18,3%
	Mannen	371.788	236.115	44.856	75,6%	63,5%	16,0%
	Vrouwen	349.966	138.835	39.103	50,8%	39,7%	22,0%
	Totaal	7.011.714	4.365.000	498.662	69,4%	62,3%	10,3%
	Mannen	3.525.818	2.439.944	235.372	75,9%	69,2%	8,8%
	Vrouwen	3.485.896	1.925.056	263.290	62,8%	55,2%	12,0%

Bron: ADSEI (EAK), RSVZ, CIMiRe, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

¹ Uitzonderend het saldo van de grensarbeid, de beroepsbevolking wordt immers berekend aan de hand van de binnenlandse arbeid.

Bijlage 13. Verdeling van de binnenlandse arbeid als loontrekkende naar nationaliteit

	Waarvan vrouwen																		
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
België¹	3.008.141	3.065.444	3.140.773	3.195.722	3.201.326	3.210.589	3.215.437	3.242.380	3.270.228	3.349.800	1.344.845	1.382.349	1.409.525	1.422.665	1.441.917	1.455.825	1.487.168	1.513.361	1.561.602
EU																			
Duitsland	6.149	6.275	6.446	6.497	6.750	6.963	7.739	8.226	8.847	9.323	2.509	2.640	2.686	2.855	3.030	3.327	3.546	3.788	4.066
Oostenrijk	349	382	393	417	453	440	485	486	489	515	169	183	196	214	208	234	247	255	275
Denemarken	461	480	541	528	550	532	574	569	585	567	252	298	276	276	275	295	288	301	284
Spanje	17.809	17.815	17.845	17.567	17.187	16.475	16.567	16.332	16.020	15.983	7.233	7.372	7.350	7.276	7.017	7.234	7.149	7.056	7.016
Finland	295	343	369	395	433	394	450	478	481	486	209	225	235	268	253	288	308	315	309
Frankrijk	43.412	47.296	53.609	56.158	56.633	57.174	60.618	63.369	68.882	74.585	17.113	19.362	20.635	21.206	21.567	23.369	24.577	26.698	29.127
Griekenland	4.053	4.136	4.187	4.196	4.040	3.786	3.813	3.700	3.481	3.377	1.609	1.666	1.692	1.615	1.526	1.553	1.513	1.435	1.394
Ierland	738	767	801	795	827	860	887	873	855	870	439	460	450	446	460	471	456	441	441
Italië	68.209	65.330	64.578	63.239	61.082	57.661	57.373	55.424	54.550	54.066	20.655	20.847	20.801	20.510	19.484	19.812	19.371	19.524	19.634
Luxemburg	972	977	982	978	945	936	939	935	953	930	366	386	386	372	383	388	397	401	392
Nederland	21.456	22.320	22.840	22.907	23.126	23.212	25.144	26.904	29.196	30.861	7.607	8.008	8.233	8.464	8.644	9.543	10.335	11.475	12.513
Portugal	8.589	8.885	9.186	9.262	9.459	9.720	10.271	10.791	10.951	11.515	3.736	3.839	3.861	3.942	4.068	4.364	4.556	4.713	5.130
Verenigd Koninkrijk	5.972	6.147	6.430	6.475	6.553	6.249	6.629	6.568	6.488	6.511	2.323	2.477	2.518	2.560	2.461	2.613	2.594	2.582	2.611
Zweden	740	752	786	820	814	790	884	912	939	958	320	340	348	363	357	399	401	447	467
Nieuwe EU lidstaten																			
Bulgarije	..	..	..	..	..	684	834	890	969	2.002	..	..	..	..	359	467	502	588	993
Cyprus	..	8	10	17	16	25	38	35	29	27	4	4	9	9	16	23	23	18	18
Estonia	..	19	18	14	18	36	50	48	56	67	9	9	9	14	28	37	32	37	51
Hongarije	..	187	242	267	277	321	397	360	425	513	116	148	165	171	195	231	209	239	264
Letland	..	18	31	31	38	56	89	78	81	105	8	18	20	29	41	68	19	61	77
Litouwen	..	13	31	32	41	64	106	106	128	185	8	20	23	30	48	77	69	76	114
Malta	..	15	16	19	23	28	41	38	37	38	5	6	7	6	9	18	17	17	19
Polen	..	1.564	1.805	2.311	2.659	2.997	4.039	5.347	6.897	10.020	955	1.075	1.370	1.584	1.720	2.296	2.863	3.539	4.734
Tsjechië	..	104	154	181	224	298	362	336	386	495	58	93	108	127	175	223	201	220	265
Slowakije	..	70	146	198	231	305	378	407	644	744	33	69	96	118	168	208	214	302	349
Roemenië	..	..	..	..	..	1.288	1.578	1.718	1.969	3.451	..	..	..	..	595	819	931	1.198	1.896
Slovenië	..	25	33	31	30	50	67	57	59	74	8	10	7	10	28	39	34	31	32
Niet EU																			
Algerije	1.815	1.812	1.787	1.917	2.004	2.049	2.379	2.316	2.344	2.374	468	438	432	414	379	450	429	442	471
Kongo (DR)	2.644	2.968	3.351	3.637	3.785	3.880	4.855	4.900	5.202	5.485	1.189	1.333	1.494	1.538	1.513	2.011	2.062	2.198	2.358
Marokko	25.257	23.323	22.112	21.548	19.804	17.745	20.467	19.976	19.284	19.601	4.939	4.493	4.368	4.157	3.813	4.586	4.659	4.692	5.104
Tunesië	1.270	1.118	1.125	1.180	1.162	1.093	1.290	1.277	1.277	1.330	235	253	233	220	205	240	253	275	281
Turkije	17.807	13.412	11.570	10.813	9.933	9.125	10.241	10.014	9.716	9.727	4.425	3.611	3.254	2.834	2.600	2.854	2.708	2.674	2.626
Andere nationaliteiten	21.862	20.995	24.803	27.848	30.577	30.175	38.979	41.157	43.552	45.415	7.421	8.690	9.867	10.940	10.491	14.166	15.254	16.614	18.181
Totaal buitenlanders	249.859	247.556	256.227	260.278	259.674	255.411	278.563	284.020	295.772	312.200	84.421	88.373	91.129	92.568	92.116	102.703	106.217	112.652	121.492
Waarvan EU	179.204	181.905	188.993	190.234	188.852	185.192	197.940	202.379	211.459	228.268	64.540	68.103	69.667	70.367	69.733	77.110	79.419	83.971	92.471
Algemeen totaal	3.258.000	3.313.000	3.397.000	3.460.000	3.461.000	3.466.000	3.494.000	3.527.000	3.566.000	3.662.000	1.429.266	1.470.722	1.500.654	1.515.233	1.534.033	1.558.528	1.593.385	1.626.013	1.683.094

Bron: ADSEE (EAK), CIMIRE, NBB. Berekeningen: FOD WASO

¹ De berekening van binnenlandse werkgelegenheid van de Belgen gebeurt aan de hand van een raming van de Nationale Bank van België. De verdeling naar geslacht wordt geraamd op grond van de cijfers van de arbeidskrachtenenquête.

Bijlage 14. Verdeling van de binnenlandse arbeid als niet loontrekkende naar nationaliteit

	Waarvan vrouwen																		
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
België	648.326	651.785	647.660	642.865	637.852	632.260	628.162	630.573	635.442	646.250	253.966	236.096	228.433	229.976	233.648	221.085	224.920	222.167	226.683
EU																			
Duitsland	2.100	1.823	1.794	1.814	1.803	1.736	1.872	1.922	2.012	2.084	693	693	709	704	657	743	781	814	828
Oostenrijk	150	149	148	144	150	153	159	156	163	168	61	63	61	58	60	63	58	63	67
Denemarken	154	167	164	161	156	152	166	168	178	186	71	68	57	53	49	53	61	60	65
Spanje	1.993	1.739	1.692	1.698	1.696	1.658	1.688	1.673	1.669	1.686	562	550	571	551	514	530	541	542	551
Finland	98	84	91	100	105	99	87	89	96	102	45	54	57	63	54	44	43	48	52
Frankrijk	7.824	6.799	6.837	6.826	6.750	6.649	6.867	7.029	7.412	7.613	2.810	2.822	2.844	2.763	2.613	2.654	2.734	2.919	2.984
Griekenland	1.512	1.428	1.406	1.356	1.322	1.246	1.283	1.242	1.208	1.138	415	398	394	364	340	357	359	352	325
Ierland	212	222	227	230	238	234	240	257	255	267	80	84	84	86	83	85	96	91	101
Italië	12.785	9.714	9.657	9.459	9.196	8.909	8.941	8.817	8.740	8.779	2.653	2.672	2.592	2.456	2.280	2.290	2.259	2.228	2.147
Luxemburg	368	293	296	281	282	273	279	285	287	298	90	91	81	83	82	85	88	88	97
Nederland	10.727	9.243	9.315	9.429	9.228	9.264	9.723	10.190	10.568	10.838	2.818	2.874	2.975	2.833	2.759	2.925	3.181	3.412	3.471
Portugal	1.765	1.700	1.606	1.624	1.616	1.790	1.829	1.847	1.987	2.102	319	319	329	304	340	360	387	395	386
Verenigd Koninkrijk	2.198	2.096	2.161	2.169	2.146	2.125	2.216	2.238	2.244	2.270	622	615	597	573	546	563	602	604	637
Zweden	350	279	279	272	269	258	256	250	259	264	80	84	78	79	77	75	80	91	97
Nieuwe EU lidstaten																			
Bulgarije	..	..	..	..	..	..	634	885	889	1.996	..	..	..	..	..	202	316	294	497
Cyprus	..	..	..	..	..	4	5	7	13	11	..	..	..	..	0	0	0	4	2
Estland	..	..	..	..	..	1	4	5	8	7	..	..	..	..	0	3	5	8	7
Hongarije	..	..	..	..	..	75	103	125	114	120	..	..	..	..	32	39	57	49	49
Letland	..	..	..	..	..	7	3	7	13	15	..	..	..	..	3	1	6	10	10
Litouwen	..	..	..	..	..	35	56	80	78	81	..	..	..	..	15	21	38	34	30
Malta	..	..	..	..	..	5	4	5	7	9	..	..	..	..	1	0	2	4	2
Polen	559	773	872	1.068	1.302	1.736	2.738	4.516	5.510	6.683	247	285	314	295	344	457	838	792	943
Tsjechië	..	..	..	..	..	16	41	173	156	177	..	..	..	..	6	15	70	26	53
Slowakije	..	..	..	..	..	39	47	76	85	95	..	..	..	..	22	26	50	53	57
Roemenië	..	..	..	..	..	471	875	1.666	2.380	4.378	..	..	..	..	156	263	511	654	914
Slovenië	..	..	..	..	..	0	6	8	14	14	..	..	..	..	0	4	5	5	9
Niet EU																			
Algerije	229	208	208	192	176	190	177	201	179	193	44	55	53	43	53	45	57	42	49
Kongo (DR)	358	370	392	402	369	370	334	349	297	317	123	127	119	97	92	81	89	79	85
Marokko	1.896	1.831	1.692	1.627	1.500	1.529	1.523	1.671	1.567	1.638	338	321	300	236	214	195	238	215	235
Tunesië	247	202	189	158	146	139	222	135	127	123	22	19	18	19	16	15	23	20	15
Turkije	1.760	1.772	1.742	1.557	1.412	1.398	1.435	1.718	1.633	1.817	480	457	380	303	253	236	310	260	300
Anderenationaliteiten	6.389	6.323	6.572	6.568	6.286	6.177	6.025	6.638	7.511	7.281	1.715	1.873	1.900	1.699	1.646	1.563	1.819	2.018	2.278
Totaal buitenlandse	53.674	47.215	47.340	47.135	46.148	46.740	49.838	54.427	57.658	62.750	14.288	14.524	14.513	13.662	13.307	13.993	15.703	16.273	17.343
Waarvan EU	42.236	35.736	35.673	35.563	34.957	34.547	38.613	41.164	43.075	51.380	11.319	11.387	11.429	10.970	10.454	11.395	12.340	12.691	14.382
Algemeen totaal	702.000	699.000	695.000	690.000	684.000	679.000	678.000	685.000	693.100	709.000	268.254	250.620	242.946	243.638	246.955	235.078	240.623	238.440	244.027

Bron: ADSEI (EAK), RSYZ, NBB. Berekeningen: FOD WASO

I De berekening van binnenlandse werkgelegenheid van de Belgen gebeurt aan de hand van een raming van de Nationale Bank van België. De verdeling naar geslacht wordt geraamd op grond van de cijfers van de arbeidskrachtenenquête.

Bijlage 15. Verdeling van de werkloosheid naar nationaliteit

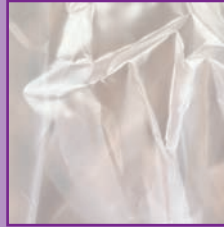
	Waarvan vrouwen																			
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
België	413.916	387.199	354.790	346.286	367.518	413.124	443.296	468.394	476.562	414.703	225.567	208.066	200.165	205.557	227.476	242.150	257.977	257.460	224.187	
EU																				
Duitsland	1.116	1.084	996	911	1.019	1.149	1.291	1.485	1.538	1.328	604	551	495	555	636	706	823	806	707	
Oostenrijk	36	31	35	20	26	48	64	73	78	60	20	21	11	13	26	39	35	41	37	
Denemarken	45	34	37	41	40	48	50	59	51	51	25	28	29	22	28	29	34	28	25	
Spanje	3.779	3.446	3.052	2.923	3.098	3.285	3.481	3.548	3.533	3.234	1.888	1.672	1.614	1.704	1.752	1.876	1.853	1.832	1.609	
Finland	24	22	36	21	30	46	28	19	52	41	13	24	11	17	20	18	9	34	24	
Frankrijk	9.558	9.242	8.342	8.249	8.303	9.192	10.182	10.679	10.245	9.140	5.174	4.778	4.806	4.761	5.181	5.689	5.931	5.655	5.045	
Griekenland	1.625	1.559	1.420	1.279	1.274	1.345	1.406	1.372	1.372	1.178	766	723	644	629	655	656	648	627	559	
Ierland	61	53	44	46	44	52	68	75	74	64	34	25	22	23	24	33	30	35	34	
Italië	23.534	22.032	20.196	18.701	18.654	19.522	19.983	19.852	19.536	16.725	11.380	10.808	10.191	9.880	10.146	10.354	10.180	9.824	8.184	
Luxemburg	219	190	182	189	171	191	200	226	231	206	87	84	87	75	84	81	96	107	96	
Nederland	2.234	2.061	1.874	1.910	2.085	2.634	3.085	3.824	4.123	3.658	1.185	1.104	1.120	1.150	1.400	1.688	1.996	2.164	1.917	
Portugal	1.825	1.749	1.549	1.556	1.625	1.836	2.092	2.092	2.098	1.917	913	843	857	898	961	1.090	1.082	1.077	992	
Verenigd Koninkrijk	657	630	563	585	649	686	733	797	782	637	321	274	289	314	327	354	355	327	276	
Zweden	32	26	40	27	39	57	68	69	77	66	13	25	13	21	26	31	40	47	40	
Nieuwe EU lidstaten																				
Bulgarije	..	..	1	1	0	2	1	3	321	251	..	1	0	0	1	1	1	206	154	
Cyprus	..	..	..	..	..	..	1	3	6	5	..	..	..	..	..	1	1	5	3	
Estland	..	..	..	..	..	..	9	6	10	8	..	..	..	..	..	9	4	8	6	
Hongarije	96	83	93	67	62	95	98	97	106	88	43	55	33	35	55	59	59	66	55	
Letland	..	..	..	..	..	..	21	17	27	30	..	..	..	..	..	19	14	19	22	
Litouwen	..	..	..	..	..	..	13	24	28	20	..	..	..	..	..	10	21	21	16	
Malta	..	..	1	1	1	3	3	6	4	4	..	1	1	1	3	3	3	2	2	
Polen	453	482	543	645	798	875	968	1.094	997	915	313	351	439	539	596	691	775	689	642	
Tsjechië	..	..	..	..	..	..	80	74	75	56	..	..	..	..	..	58	54	54	40	
Slowakije	..	..	..	..	..	..	98	198	242	187	..	..	..	..	..	57	108	129	87	
Roemenië	..	..	13	9	13	12	8	10	665	608	..	8	6	6	9	7	8	414	369	
Slovenië	..	..	..	..	..	..	8	10	9	8	..	..	..	..	..	7	8	7	5	
Niet EU																				
Algerije	1.385	1.385	1.337	1.538	1.629	1.878	1.716	1.988	1.732	1.548	521	514	538	501	569	549	594	512	479	
Kongo (DR)	1.606	1.576	1.646	2.268	2.850	2.755	3.523	3.877	3.576	3.111	809	839	1.075	1.382	1.329	1.795	1.965	1.855	1.671	
Marokko	18.924	18.236	17.534	17.055	17.300	17.528	17.917	16.383	15.405	13.159	6.641	6.473	6.121	5.997	5.885	6.025	5.354	4.981	4.462	
Tunesië	654	651	643	581	549	637	711	725	702	669	159	167	162	142	146	174	198	182	192	
Turkije	11.994	11.414	10.667	9.535	9.607	9.723	9.453	7.601	6.675	5.504	5.083	4.840	4.339	4.126	3.979	3.869	2.934	2.548	2.097	
Andere nationaliteiten																				
Totaal buitenlanders	91.333	87.903	84.372	85.052	88.121	93.861	99.435	100.634	96.380	83.959	40.859	39.766	39.774	40.402	41.253	44.657	46.058	44.171	39.103	
Waarvan EU	44.745	42.159	38.366	36.458	37.057	40.091	44.030	45.699	45.294	43.474	22.423	20.960	20.189	20.062	21.266	23.558	24.159	23.604	18.157	
Algemeen totaal	505.249	475.102	439.162	431.338	455.639	506.985	542.731	569.028	572.942	498.662	266.426	247.832	239.939	245.959	268.729	286.807	304.035	301.631	263.290	
Bron: RVA																				
I Niet werkende werkzoekenden; Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen + Andere verplicht ingeschrevenen (niet werkende) + Vrij ingeschreven werkzoekenden (niet werkende).																				

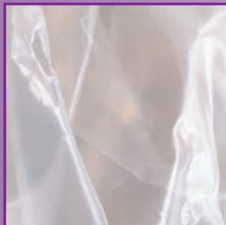
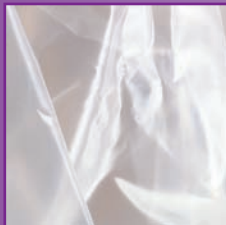
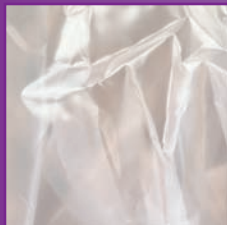
Bijlage 16. Graad van activiteit, werkzaamheid en werkloosheid volgens nationaliteit en geboorteland in 2007 (AEK)									
	Bevolking van 15 tot 64 jaar	Werkenden	Werklozen	Activiteitsgraad	Werkzaamheidsgraad	Werkloosheidsgraad			
Belgen	6.366.987	4.005.195	289.936	67,5%	62,9%	6,8%			
Mannen	3.196.122	2.210.852	136.932	73,5%	69,2%	5,8%			
Vrouwen	3.170.865	1.794.342	153.004	61,4%	56,6%	7,9%			
Buitenlanders EU	427.352	261.458	28.456	67,8%	61,2%	9,8%			
Mannen	224.812	156.068	16.578	76,8%	69,4%	9,6%			
Vrouwen	202.540	105.390	11.878	57,9%	52,0%	10,1%			
Buitenlanders niet-EU	213.474	81.403	34.211	54,2%	38,1%	29,6%			
Mannen	103.147	54.089	20.500	72,3%	52,4%	27,5%			
Vrouwen	110.326	27.314	13.710	37,2%	24,8%	33,4%			
Totaal	7.007.813	4.348.056	352.603	67,1%	62,0%	7,5%			
Mannen	3.524.082	2.421.009	174.010	73,6%	68,7%	6,7%			
Vrouwen	3.483.731	1.927.047	178.593	60,4%	55,3%	8,5%			
België	6.015.895	3.836.009	253.229	68,0%	63,8%	6,2%			
Mannen	3.041.169	2.122.235	119.222	73,7%	69,8%	5,3%			
Vrouwen	2.974.726	1.713.775	134.007	62,1%	57,6%	7,3%			
Buitenland EU	447.295	260.051	25.516	63,8%	58,1%	8,9%			
Mannen	217.636	144.264	13.230	72,4%	66,3%	8,4%			
Vrouwen	229.660	115.787	12.286	55,8%	50,4%	9,6%			
Buitenland niet-EU	544.623	251.995	73.858	59,8%	46,3%	22,7%			
Mannen	265.277	154.510	41.558	73,9%	58,2%	21,2%			
Vrouwen	279.346	97.485	32.300	46,5%	34,9%	24,9%			
Totaal	7.007.813	4.348.056	352.603	67,1%	62,0%	7,5%			
Mannen	3.524.082	2.421.009	174.010	73,6%	68,7%	6,7%			
Vrouwen	3.483.731	1.927.047	178.593	60,4%	55,3%	8,5%			

Bron: ADSEI (AEK)

Bijlage 17. Verdeling van de beroepsbevolking volgens scholingsniveau naar nationaliteit en geboorteland				
	Laag	Gemiddeld	Hoog	
Belgen	23,3%	40,0%	36,7%	
Mannen	25,8%	41,7%	32,5%	
Vrouwen	20,3%	37,9%	41,8%	
Buitenlanders EU	28,6%	34,2%	37,3%	
Mannen	31,7%	35,6%	32,8%	
Vrouwen	24,0%	32,1%	43,9%	
Buitenlanders niet-EU	43,0%	32,1%	24,9%	
Mannen	44,2%	31,6%	24,2%	
Vrouwen	40,8%	33,0%	26,2%	
Totaal	24,1%	39,5%	36,4%	
Mannen	26,7%	41,0%	32,3%	
Vrouwen	20,9%	37,5%	41,6%	
België	22,6%	40,6%	36,8%	
Mannen	25,1%	42,4%	32,5%	
Vrouwen	19,6%	38,4%	42,0%	
Buitenland EU	28,6%	32,0%	39,5%	
Mannen	31,3%	32,7%	36,0%	
Vrouwen	25,2%	31,0%	43,8%	
Buitenland niet-EU	38,7%	31,9%	29,4%	
Mannen	40,9%	32,2%	26,9%	
Vrouwen	35,3%	31,5%	33,3%	
Totaal	24,1%	39,5%	36,4%	
Mannen	26,7%	41,0%	32,3%	
Vrouwen	20,9%	37,5%	41,6%	

Bron: ADSEI (AEK)

Bijlage 19. Werkloosheidsgraad per scholingsniveau naar nationaliteit en geboorteland in 2007

	Laag	Gemiddeld	Hoog
Belgen	11,7%	7,0%	3,4%
Mannen	10,0%	5,3%	3,2%
Vrouwen	14,3%	9,2%	3,5%
Buitenlanders EU	14,5%	11,0%	5,1%
Mannen	13,2%	10,9%	4,7%
Vrouwen	16,9%	11,2%	5,6%
Buitenlanders niet-EU	35,3%	28,5%	21,2%
Mannen	32,9%	25,1%	20,7%
Vrouwen	39,9%	34,3%	22,2%
Totaal	13,0%	7,6%	3,8%
Mannen	11,4%	6,1%	3,7%
Vrouwen	15,5%	9,7%	3,9%
België	10,7%	6,6%	2,9%
Mannen	8,9%	5,1%	2,8%
Vrouwen	13,6%	8,6%	3,1%
Buitenland EU	13,7%	10,2%	4,5%
Mannen	12,8%	9,1%	3,9%
Vrouwen	14,9%	11,6%	5,1%
Buitenland niet-EU	28,8%	21,4%	16,1%
Mannen	27,4%	18,1%	15,4%
Vrouwen	31,1%	26,4%	16,8%
Totaal	13,0%	7,6%	3,8%
Mannen	11,4%	6,1%	3,7%
Vrouwen	15,5%	9,7%	3,9%

Nationaliteit

Geboorteland

Bron: ADSEI (AEK)

Bijlage 18. Werkloosheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland

	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Land
Belgen	16,3%	4,0%	10,0%	6,8%
Mannen	16,1%	3,3%	8,3%	5,8%
Vrouwen	16,6%	4,7%	12,0%	7,9%
Buitenlanders EU	11,5%	6,5%	11,7%	9,8%
Mannen	12,1%	6,4%	10,9%	9,6%
Vrouwen	10,8%	6,6%	12,9%	10,1%
Buitenlanders niet-EU	34,1%	21,6%	37,0%	29,6%
Mannen	32,2%	20,3%	31,4%	27,5%
Vrouwen	38,0%	23,7%	47,8%	33,4%
Totaal	17,2%	4,4%	10,5%	7,5%
Mannen	17,3%	3,8%	9,0%	6,7%
Vrouwen	17,0%	5,1%	12,5%	8,5%
België	14,1%	3,7%	9,6%	6,2%
Mannen	14,3%	3,1%	7,9%	5,3%
Vrouwen	13,8%	4,4%	11,7%	7,3%
Buitenland EU	9,7%	6,9%	10,5%	8,9%
Mannen	10,4%	6,6%	9,0%	8,4%
Vrouwen	8,9%	7,4%	12,6%	9,6%
Buitenland niet-EU	28,8%	15,7%	24,8%	22,7%
Mannen	27,1%	13,9%	23,9%	21,2%
Vrouwen	31,6%	18,2%	26,2%	24,9%
Totaal	17,2%	4,4%	10,5%	7,5%
Mannen	17,3%	3,8%	9,0%	6,7%
Vrouwen	17,0%	5,1%	12,5%	8,5%

Nationaliteit

Geboorteland

Bron: ADSEI (AEK)

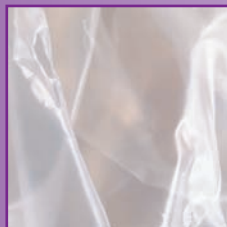
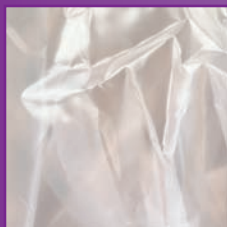
Bijlage 20. Werkzaamheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2007					
	Brussels Gewest	Vlaams Gewest	Waal's Gewest	Land	
Belgen	55,6%	66,7%	57,7%		62,9%
Mannen	61,1%	72,6%	64,6%		69,2%
Vrouwen	50,1%	60,6%	50,8%		56,6%
Buitenlanders EU	63,1%	66,6%	55,2%		61,2%
Mannen	69,9%	73,6%	65,5%		69,4%
Vrouwen	56,9%	57,8%	43,6%		52,0%
Buitenlanders niet-EU	37,4%	41,9%	32,1%		38,1%
Mannen	51,1%	56,3%	47,8%		52,4%
Vrouwen	23,2%	29,7%	17,4%		24,8%
Totaal	54,8%	66,1%	57,0%		62,0%
Mannen	61,4%	72,3%	64,3%		68,7%
Vrouwen	48,3%	59,8%	49,6%		55,3%
België	58,5%	67,3%	58,2%		63,8%
Mannen	62,4%	73,0%	65,2%		69,8%
Vrouwen	54,5%	61,4%	51,3%		57,6%
Buitenland EU	63,6%	61,8%	51,2%		58,1%
Mannen	72,3%	68,7%	60,3%		66,3%
Vrouwen	56,2%	54,9%	42,6%		50,4%
Buitenland niet-EU	42,6%	50,0%	45,6%		46,3%
Mannen	53,7%	63,7%	56,5%		58,2%
Vrouwen	31,8%	37,7%	34,9%		34,9%
Totaal	54,8%	66,1%	57,0%		62,0%
Mannen	61,4%	72,3%	64,3%		68,7%
Vrouwen	48,3%	59,8%	49,6%		55,3%

Bron: ADSEI (AEK)

Bijlage 21. Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2007				
	Laag	Gemiddeld	Hoog	
Belgen	40,8%	66,5%	84,6%	
Mannen	49,5%	74,2%	87,4%	
Vrouwen	31,8%	58,2%	82,1%	
Buitenlanders EU	44,1%	63,3%	80,3%	
Mannen	54,1%	73,5%	86,0%	
Vrouwen	32,1%	51,6%	74,8%	
Buitenlanders niet-EU	28,4%	45,8%	53,5%	
Mannen	43,2%	59,0%	65,0%	
Vrouwen	16,2%	31,7%	41,1%	
Totaal	40,5%	65,9%	83,7%	
Mannen	49,6%	73,8%	86,8%	
Vrouwen	31,1%	57,3%	80,9%	
België	41,4%	67,1%	85,4%	
Mannen	49,9%	74,6%	88,0%	
Vrouwen	32,3%	58,9%	83,1%	
Buitenland EU	39,8%	60,8%	79,4%	
Mannen	48,7%	71,1%	85,5%	
Vrouwen	31,0%	50,8%	74,0%	
Buitenland niet-EU	33,9%	52,6%	64,4%	
Mannen	47,1%	64,7%	72,1%	
Vrouwen	22,4%	39,8%	56,9%	
Totaal	40,5%	65,9%	83,7%	
Mannen	49,6%	73,8%	86,8%	
Vrouwen	31,1%	57,3%	80,9%	

Bron: ADSEI (AEK)

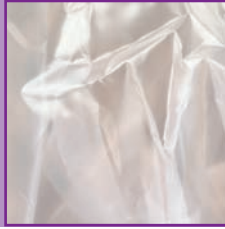
Bijlage 22. Beroepsstatut van de werkende beroepsactieven naar nationaliteit en geboorteland (2007)

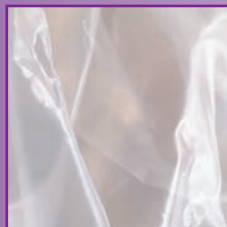
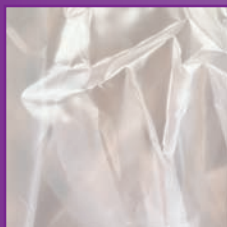
		Privé - arbeider	Privé - bediende	Publiek - statutair ambtenaar	Publiek - contractueel	Zelfstandige en helper	Totaal
Nationaliteit	Belgen	26,4%	35,8%	16,7%	6,9%	14,1%	100,0%
	Mannen	34,2%	29,8%	15,1%	4,3%	16,6%	100,0%
	Vrouwen	16,9%	43,2%	18,7%	10,1%	11,1%	100,0%
	Buitenlanders EU	29,1%	34,6%	11,2%	6,0%	19,0%	100,0%
	Mannen	35,1%	29,8%	9,4%	3,6%	22,1%	100,0%
	Vrouwen	20,3%	41,7%	14,0%	9,6%	14,4%	100,0%
	Buitenlanders niet-EU	55,7%	23,2%	2,4%	5,8%	12,9%	100,0%
	Mannen	58,0%	21,2%	2,1%	4,0%	14,6%	100,0%
	Vrouwen	51,1%	27,1%	3,0%	9,2%	9,5%	100,0%
	Totaal	27,2%	35,5%	16,1%	6,8%	14,4%	100,0%
	Mannen	34,8%	29,6%	14,5%	4,2%	16,9%	100,0%
	Vrouwen	17,6%	42,9%	18,2%	10,1%	11,2%	100,0%
Geboorteland	België	26,1%	36,1%	16,9%	6,8%	14,1%	100,0%
	Mannen	33,9%	30,2%	15,3%	4,1%	16,6%	100,0%
	Vrouwen	16,4%	43,5%	18,9%	10,2%	11,1%	100,0%
	Buitenland EU	26,6%	34,9%	13,7%	6,6%	18,2%	100,0%
	Mannen	31,8%	30,5%	12,5%	3,9%	21,3%	100,0%
	Vrouwen	20,2%	40,4%	15,2%	9,8%	14,3%	100,0%
	Buitenland niet-EU	44,4%	27,2%	6,8%	6,9%	14,7%	100,0%
	Mannen	49,8%	21,9%	5,3%	5,4%	17,7%	100,0%
	Vrouwen	35,8%	35,7%	9,3%	9,4%	9,9%	100,0%
	Totaal	27,2%	35,5%	16,1%	6,8%	14,4%	100,0%
	Mannen	34,8%	29,6%	14,5%	4,2%	16,9%	100,0%
	Vrouwen	17,6%	42,9%	18,2%	10,1%	11,2%	100,0%

Bron: ADSEI (AEK)

Bijlage 23. Werknemers met atypische arbeidsovereenkomst naar nationaliteit en geboorteland (2007)				
In % van het aantal loontrekkenden				
		Deeltijdarbeid	Tijdelijk werk	Arbeidsovereenkomst van bepaalde duur
Nationaliteit	Belgen	25,7%	8,2%	3,7%
	Mannen	8,3%	6,3%	2,6%
	Vrouwen	45,8%	10,3%	4,9%
	Buitenlanders EU	23,5%	11,2%	5,7%
	Mannen	10,0%	8,9%	4,3%
	Vrouwen	41,8%	14,3%	7,5%
	Buitenlanders niet-EU	25,7%	24,0%	9,9%
	Mannen	14,5%	20,9%	7,6%
	Vrouwen	46,7%	29,8%	14,1%
	Totaal	25,6%	8,6%	3,9%
	Mannen	8,5%	6,8%	2,8%
	Vrouwen	45,6%	10,8%	5,2%
Geboorteland	België	25,6%	7,9%	3,6%
	Mannen	8,2%	6,1%	2,5%
	Vrouwen	45,9%	10,1%	4,9%
	Buitenland EU	25,2%	11,3%	5,4%
	Mannen	9,4%	8,8%	4,0%
	Vrouwen	43,4%	14,2%	7,1%
	Buitenland niet-EU	25,7%	16,5%	6,6%
	Mannen	13,1%	15,2%	6,0%
	Vrouwen	43,8%	18,3%	7,6%
	Totaal	25,6%	8,6%	3,9%
	Mannen	8,5%	6,8%	2,8%
	Vrouwen	45,6%	10,8%	5,2%

Bron: ADSEI (AEK)

Bijlage 24. Toestand in 2007 van de personen die een baan bekleedden één jaar voor de enquête

	Werkenden met dezelfde betrekking	Werkende met andere betrekking	Werklozen	Inactieven	
Nationaliteit	Belgen	89,6%	5,9%	1,9%	2,5%
	Mannen	89,7%	6,2%	1,8%	2,3%
	Vrouwen	89,5%	5,7%	2,0%	2,8%
	Buitenlanders EU	85,9%	7,6%	3,5%	3,0%
	Mannen	85,9%	8,3%	3,7%	2,0%
	Vrouwen	85,9%	6,5%	3,1%	4,4%
	Buitenlanders niet-EU	75,1%	8,8%	10,1%	4,8%
	Mannen	75,8%	10,2%	10,0%	3,1%
	Vrouwen	73,6%	5,7%	10,4%	8,3%
	Totaal	89,1%	6,1%	2,1%	2,6%
	Mannen	89,2%	6,4%	2,1%	2,3%
	Vrouwen	89,1%	5,7%	2,1%	3,0%
Geboorteland	België	89,8%	5,9%	1,8%	2,4%
	Mannen	90,0%	6,1%	1,7%	2,2%
	Vrouwen	89,6%	5,7%	1,9%	2,8%
	Buitenland EU	86,3%	7,7%	2,5%	3,4%
	Mannen	85,8%	8,7%	2,6%	2,9%
	Vrouwen	87,0%	6,4%	2,3%	4,2%
	Buitenland niet-EU	81,6%	7,1%	6,9%	3,8%
	Mannen	81,2%	8,2%	7,4%	2,8%
	Vrouwen	82,3%	5,1%	6,3%	5,7%
	Totaal	89,1%	6,1%	2,1%	2,6%
	Mannen	89,2%	6,4%	2,1%	2,3%
	Vrouwen	89,1%	5,7%	2,1%	3,0%

Bron: ADSEI (AEK)